

KÜRD DİPLOMAT

xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır
Heydər Əliyev

Nö 47 (607) 15-21 Çileyə pêş, dekabr, sal. il 2024
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û sîyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Həjaye:

Səbahəddin Eloğlu

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslami çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sindirmiş göy məscidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kurdün dərgahına daim baş əyər.

Prezident İlham Əliyev Müqəddəs Taxt-Tacın Dövlətlər və Beynəlxalq Təşkilatlarla əlaqələr üzrə katibini qəbul edib

Serok Barzanî pêşwaziya Nûnerê Taybet yê
Sekreterê Giştî yê Neteweyen Yekbûyi li İraqê kir

17-Ê KANUNÊ ROJA ƏLA NETEWE SÊ
REHGİNE KURDIŞTANË BONA KURD Ü
KURDISTANË PİROZBE, BILA ALA SÊ
RENGİN HERTIM BILIND Ü BILINDBE!

AZƏRBAYCAN KÜRD
ZİYALILARI KÜRDÜSTANDA

Hîvî û îltîmaê dikim

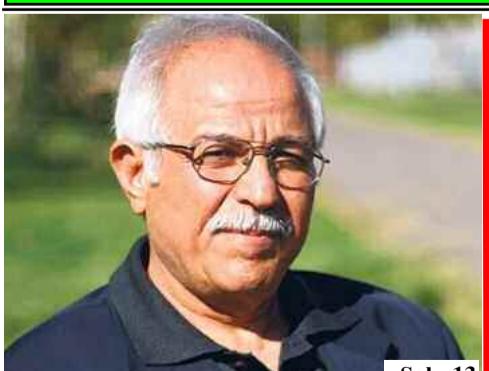
Mesrûr Barzanî serxweşî li
gel û hikümeta Almanya kir

Necirvan Barzani: Alaya Kurdistanê me
hemîyan pêxemeti armanceke pîroz dike yek

YAXIN ŞƏRQDƏ SÜBH ÇAĞI

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman
davasında Kurd Xalqının rolü

KÜRDLƏR VƏ KÜRDÜSTAN

Li Kurdistanê divê hikümet ji bona
guhertina li Suriyê jî bilez ava bibe

Çavê Her Kurdekê-i, Li
Rojavayê Kurdistanê ye

Ako Mihamed: Eger pirsgirêka Kerkükê neyê
çareserkirin, pirsgirêka Kurdan çareser nabe

Rusya Dışşeri'nden Rûdaw'ın 'Suriye'nin
geleceği' ve 'Kürtler' sorusuna yanıt

Prezident İlham Əliyev Müqəddəs Taxt-Tacın Dövlətlər və Beynəlxalq Təşkilatlarla əlaqələr üzrə katibini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 16-da Müqəddəs Taxt-Tacın Dövlətlər və Beynəlxalq Təşkilatlarla əlaqələr üzrə katibi arxiyepiskop Paul Riçard Qallageri qəbul edib.

Arxiyepiskop Paul Riçard Qallager Roma Papası Fransiskin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırıdı.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnədarlığını bildirdi, onun da salamlarını Roma Papasına çatdırmağı xahiş etdi.

Roma Papasının sonuncu dəfə 2016-ci ildə Azərbaycana səfər etdiyini deyən dövlətimizin başçısı həmin vaxt və özünün 2020-ci ildə Vatikana səfəri çərçivəsində Roma Papası ilə görüşlərini məmənluqla xatırladı, Roma Papasını ölkəmizə sefərə dəvət etdi.

Səfərinin əsas məqsədinin Azərbaycanda II İoann Pavelin şərəfinə tikiłecək katolik kilsəsinin yerləşcəyi ərazinin təqdis edilməsi olduğunu deyən qonaq bu kilsənin inşası üçün ərazinin ayrılmamasına və göstərilən dəstəyə görə Prezident İlham Əliyevə dərin təşəkkürünü bildirdi, bunun tərəfdallığının nümunəsi olduğunu və ölkəmizdəki katolik icması tərefindən çox böyük rəğbetle qarşılandığını vurğuladı.

Dövlətimizin başçısı yeni kilsənin inşası na başlanmasından məmənluğunu ifade edərək, arxiyepiskop Paul Riçard Qallagerin ölkəmizə sefərinin və kilsənin tikiłecəyi ərazini təqdis etməsinin Müqəddəs Taxt-Tacın Azərbaycanın katolik icması ilə əlaqələrə verdiyi önemi nümayiş etdirdiyini dedi. Prezident İlham Əliyev yeni tikiłecək kilsənin əlaqələrimizin yaxşı rəmzi olacağını vurğuladı.

Qonaq Azərbaycanda müxtəlif dini icmaların nümayəndələrinin sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşamasında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin rolunu xüsusi olaraq qeyd etdi. Arxiyepiskop Paul Riçard Qallager vurğuladı ki, müxtəlif dinlərin və konfessiyaların nümayəndələrinə bu cür hörmət göstərilməsi, harmonik şəraitin yaradılması Azərbaycanın və xalqımızın fərqləndirici xüsusiyyətlərdən biridir.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın multi-kulturalizm ənənələrini qeyd edərək, ölkəmizdə müxtəlif xalqların və konfessiyaların nümayəndələrinin daim sülh, əmin-amanlıq və harmoniya şəraitində yaşadığını vurğuladı.

Arxiyepiskop Paul Riçard Qallager dövlətimizin başçısına xatirə hədiyyəsi təqdim etdi.

Serok Barzanî bi boneya cejna Rojiyên Ezî peyamek belav kir

Serok Mesûd Barzanî bi boneya cejna Rojiyên Ezî peyameke tevahiya xwîşk û birayên Ezidî. Her bi wê boneya pîroz, em

pîrozbahiyê belav kir.

Binavê xwedê mezin û dilovan: Ez bi boneya Cejna Rojiyên Ezî, pîrozbahiyekə gerim li xwîşk û birayên Ezidî yê li Kurdistan û hemû Cîhanê dikim.

Ez hêvîdarim ew cejin bibe dest-pêkeke nû bo aramî û bextewariya

tekeziyê li biratî û berfirehkirina çanda pêkvejiyanê û aştîxwaziya di navbera hemû pêkhateyên Olî û Netewî li Kurdistan û deverên wê dikan.

Cejna we pîroz be û bimînin bi xêr û xwaşiyê de.

Mesûd Barzanî

19.01.2024

Nêçîrvan Barzanî: Alaya Kurdistanê me hemiyan pêxemeti armanceke pîroz dike yek

Serokê Herêma di roja alaya Kurdistanê de dibêje, "Ala nasname û şkoya niştîmanê me dihewîne û tevî cudahiyan me hemiyan bi hev re kom dike û pêxemeti armanceke pîroz me dike yek."

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî duh di merasîmên roja alaya Kurdistanê de li Serokatiya Herêma Kurdistanê got, "Roja alayê li cem Kurdistaniyan helkettineke bilind û pîroz e. Em di wê rojê de rêtê li semboleke xwe ya zindî digirin, ku nasname û şkoya welatê me dihewîne û tevî cudahiyan me hemiyan bi hev re kom dike û pêxemeti armanceke pîroz me dike yek."

Serokê Herêma Kurdistanê herwesa got, "Ev ala, ku bi rengên xwe yên geş û xweşik û roja xwe ya zérîn peyama xebat û hêviyên gelê Kurdistanî tanê bi hemî pêkhateyên wê ve hildigire, welat û rûmet û bihevrebûn û hevçarenivîs û tevaya Kurdistanîyan ifade dike."

Serokê Hikûmetê pêşwazî li Nûnerê Taybet ê Sekreterê Giştî yê NYê li Iraqê kir

Serokê Hikûmetê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî iro 19.12.2024 ê pêşwazî li Nûnerê Taybet ê Sekreterê Giştî yê Neteweyên Yekgirtî (NY) li Iraqê û Serokê Şandeyê (UNAMI) Mihemed El-Hessian kir.

Li gorî daxuyaniya Hikûmetê Herêma Kurdistanê, di civînê de rewşa giştî ya Iraq û navçeyê û pêşhatên Sûriyê hatin gotûbêkirin.

Her du alî li ser giringiya parastina ewlehî û aramiya Iraq û Herêma Kurdistanê û nehiştina encamên nerênî

yê nakokî û aloziyê li navçeyê de hevnêrîn bûn.

Derbarê rewşa Sûriyeyê de jî, tekezî li ser giringî û pêwîstiya rîz-girtin û parastina mafêñ pêkhateyên cuda û di nav wan de jî gelê Kurd hate kirin.

Di mijareke din a guftûgoyan de, tekezî li ser çareserkirina pirsgirêkîn Herêma Kurdistanê û hikûmetâ fedârî û dabînkirina mafêñ destûrî û mafêñ darayî yê xelkê Kurdistanê hate kirin.

YAXIN ŞƏRQDƏ SÜBH ÇAĞI

İllərdir Suriyada davam edən və böhran vəziyyətinə çatan status-quo bir neçə gün önce pozuldu və proseslərin gedişi Suriyada

İsrail üçün bir qədər çətindir. Çünkü illərdir Suriyanın suverenliyi pozulub və bir ölkənin içinde bir neçə qüvvənin hakimiyyəti formalaşıb.

Suriyada indiyə qədər iqtidarda olan Əsəd rejimi İranla yaxın olmaqla İsrailə qarşı düşmən münasibət bəsləyirdi. Özlərini müxalif adlandıran və kadr heyəti əsasən İŞİD terror təşkilatının və onunla eyni çətir altında olan digər terror təşkilatlarının üzvlərindən ibarət

olan Suriya «Milli Ordusu» İsrailə qarşı birmənalı mövqə sərgiləmir. Eləcə də bu rejimin leqitimliyi qeyri-müəyyən müddətə sual altındadır. YPG-nin idarə etdiyi bölgə isə ABŞ-la açıq şəkildə əməkdaşlıq edir və İsrailə də müsbət əlaqələri mövcuddur.

Diqqəti Suriya ilə qonşu ölkə olan İraqa çəksək, orada de-fakto müstəqil siyaset aparan və Bağdad hökumətinin siyasi xəttindən uzaq olan Kürdistan Regional Hökumətinin də İsrailə bağlı mövqeyi fərqli deyil. Bu hökumət həm də Azərbaycanla six münasibətlərə malikdir. Kürdistan Prezidenti Neçirvan Bərzani 2 dəfə Azərbaycana rəsmi səfər də gerçəkləşdirib. Həmin dövrə bir çoxları Azərbaycan və Kürdistan münasibətlərini İrana qarşı təbii müttefiqlik kimi qiymətləndirirdi. Kürdüstana geri döndükdən sonra Bərzani xarici jurnalistlər tərəfindən İranda öz haqları uğrunda mübarizə aparan azərbaycanlıların və kürdlərin qızışdırılmasında ittiham olundu.

Bölgəyə ümumi nəzər salsaq, regionda biri Suriyada və biri İraqda olmaqla de-fakto müstəqil siyaset aparan iki kurd hakimiyyəti artıq var. Bunlardan hər ikisi İsrailə yaxın münasibətlərə malik olduğu halda, Azərbaycan yalnız Ərbil hökuməti ilə rəsmi əməkdaşlıq edir. Azərbaycanın Suriyada hansı tərəfi müdafiə edəcəyi və ya tərəfsiz qalacağı isə hələlik məlum deyil. Lakin İsrail XİN və Prezidenti ilə keçirilən görüşlər bunu deməyə əsas verir ki, Azərbaycanın Yaxın Şərqlə bağlı formalaşdırıldığı siyaset İsrailin mövqəleri ilə üst-üstə düşəcək.

Mənim fikrimcə, Azərbaycan Yaxın Şərqi süb həftəsini yaşamاسının fərqindədir. Yaxın Şərqi öz günəşli gününü görməyə, Azərbaycan isə Şərqi yeni reallığı ilə siyasi əlaqələrə hazırlaşır. Ərbil hökumətinin Azərbaycan və İsrailə six əlaqələri onu deməyə əsas verir ki, Kürdistan hökuməti hər iki ölkənin regionda nüfuzunu artırmağa xidmət edəcək.

**İbrahim Əliyev,
Kurd Media
Mərkəzinin direktoru**

hökumət çevrilişi ilə müşayiət olundu. Hazırda Suriyadakı proseslər bütün dünya gündəmini zəbt edib. Paralel olaraq dünya ölkələri Suriyadakı və Yaxın Şərqdəki digər proseslərlə bağlı öz mövqelərini ifadə edirlər. Bu baxımdan Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyasının Xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmət Hacıyevin Yeruşəlim şəhərinə səfər edərək orada İsrail XİN rəhbəri Gideon Saar ilə görüşməsi, onunla Yaxın Şərqdə gedən son prosesləri, eləcə də təhlükəsizlik məsələlərini müzakirə etməsini maraqlı bir hadisə kimi qiymətləndirmək olar. Gələcəkdə Azərbaycanın Yaxın Şərqdə nüfuz dairəsi necə genişlənə bilər? Bu mümkün ola biləmi?

Suriyanın hazırkı vəziyyətinə nəzər salmalı olsaq, Dəməşqdə hakimiyyət dəyişsə də, bu hakimiyyət dəyişikliyinin aid olmadığı tek bir bölge var. Bu bölge kürdlərin Rojava (kurd dilindən təcümədə qərb) adlandırdığı, Suriyanın beynəlxalq səviyyədə tanınan ərazilərinin şimal-şərqi ərazisindədir. Burada ABŞ-in Kürd Demokratik Qüvvələri adlandırdığı YPG qüvvələri yerləşir.

Gideon Saar Azərbaycan rəsmiləri ilə görüşdükdən sonra açıq şəkildə Türkiyəyə və Suriya «Milli Ordusu» qüvvələrinə Menbic şəhəri istiqamətində gedən əməliyyatlar barəsində xəbərdarlıq edərək, kurd qüvvələrinə qarşı hücumların dayandırılmalı olduğu barədə mesajlar verdi.

Bu bəyənatlardan çox nəticələr çıxarmaq, fikirlər yürütülmək olar. İsrail üçün Yaxın Şərqdə və Qafqazda ən etibarlı tərəfdəş kimdir? Qafqazda şübhəsiz ki, bu Azərbaycandır. Azərbaycanın müstəqilliyinin hələ ilk illərindən İsrail və Azərbaycan əməkdaşlığı qurularaq, bu günə qədər artan tempdə davam edir. Qarabağ zəfərinin əldə olunmasına da dəst ölkə İsrailin açıq dəstəyini müşahidə etdi. Yaxın Şərqdə isə tərəfdəş ölkəni müəyyənləşdirmək

AZƏRBAYCAN KÜRD ZİYALILARI KÜRDÜSTANDA

Kürdüstən paytaxtı Ərbil şəhərində 19-20 dekabr tarixlərində "Raman Beynəlxalq Festivalı" baş tutub. "Raman" jurnalının 28 illiyinə həsr olunmuş konfransda müxtəlif ölkələrin nümayəndələri ilə yanaşı Azərbaycan kurd icmasının nümayəndələrindən iki nəfər - "Diplomat" qəzetinin baş redaktoru Tahir Süleyman və "Ronahi" Kürd Mədəniyyət Mərkəzinin sədri Zabit Məmmədov iştirak ediblər.

Konfransda kurd ədəbiyyatının bugünə qədər olan inkişaf tarixi, gələcək inkişaf perspektivləri müzakirə edilib. Həmçinin kurd dilinin inkişafı, elmi-texniki tərəqqinin kurd dilinə və ədəbiyyatına təsiri məsələləri barəsində dəyərləndirmələr aparılıb. Azərbaycanda çap olunan "Diplomat" qəzetinin qonaqlara təqdim edilməsi qonaqlarda Azərbaycan haqqında böyük maraq oyadıb.

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman davasında kürd xalqının rolu

Əvvəli ötən sayılarımızda

Onlar cavab verdilər:

«Görərsən ki, dörd saat ərzində bütün müsəlmanları qırıb məhəllələri ni tar- mar etdiğdən və Qalanı ələ aldıdan sonra rusların başına nə gətirəcəyik». Hakim buyurur ki, iddi-anız çox böyükdür, amma vaxtiniz çox azdır. Qımdatlar söylədilər ki, səkkiz saat olmasın, on iki saat olsun. Axır ki, bu sutkada, yəni bir gecə-gündüz ərzində görəcəksən ki, 12 saatdan sonra müsəlmanların böyük məscidində nahar edəcəyik, 24 saatdan sonra isə xan sarayı üzərində öz bayraqımızı qaldırıb, Qalanı tamamilə öz əlimizə alacaq. Həmin hakim buyurdu ki, bunu mənim ağlım kəsmir, sizin dediyiniz sözler xəyal və mənasızdır. Bu sözləri eşidən kimi qımdatlardan birisi təkəbbür və qəzəblə planı onun əlindən alıb yoldaşları ilə birlidə öz evlərinə qayıtdılar. Ermənilər öz tayfasını mənəvi baxımdan bu iğtişaşa hazırlamaqla, bütün küçələrdə və səngərlərdə hazırlıq görməklə bərabər, başladılar müsəlmanlara sataşmağa. Bu işlərdən xəbərdar olan bir erməni övrəti deyir ki, bizim qımdatların bu tədbirdə böyük səhvələri var. Bundan ötrü ki, mən bir kasib övrətəm, dörd uşağım var. Bir toyuğum neçə gündür azib, orda burda yumurtlayır. Artıq üç gündür ki, mən və dörd uşağım o bircə toyuğun öhdəsindən gəlib onu tuta bilmirik. Bir halda ki, beş nəfər bir toyuğun öhdəsindən gəle bilmir, bəs bizim bu qımdatlarımıza bu qədər yiğilmiş erməni ilə milyon-milyon müsəlmanların öhdəsindən necə gələcək? Xülasə, ermənilər öz fitnə-fəsadlarını davam etdirirdilər. Bir gün küçələrin çırağını yandıran Kərbəlayı Məmmədhüseyin adlı bir nəfər səhər tezdən çıraqları söndürərkən üç nəfər erməni Şahlıq körpüsünün yanında bu yazıçı nərdivandan yerə salıb neçə yerindən doğradılar. Onun dad-fəryadını eşidənlər yürüüb hadisə yerinə gəldilər. Kərbəlayı Məmmədhüseyin qan içində çapalayırdı, o hələ ölməmişdi. Ondan soruşanda ki, səni bu hala kim salıb. Dedi ki, üç erməni məni xəncərlə beləcə doğradı. Yaziq bu sözləri deyib öldü.

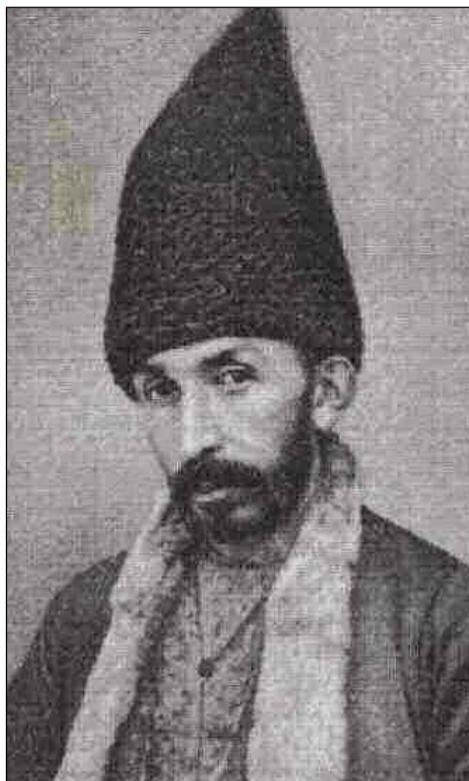
Bu əhvalat müsəlmanlara çox təsir etdi. Müsəlman komissiyaları dum divanına toplaşıb ermənilərdən o yazıqın qanını istədilər.

Bu əhvalatdan sonra erməni qımdatları müsəlmanlara pocta ilə göndərilən bağlama və əmanetlərin içərisində silah və sursat olmasından ehtiyat edərək onları gizlincə yoxlayırlarmış.

**QARABAĞIN ŞUŞA ŞƏHƏRİ VƏ
ƏTRAFINDA BAŞ VERƏN
ERMƏNI-MÜSƏLMAN
İĞTİŞAŞLARI VƏ ERMƏNİLƏRİN
MƏĞLUB OLMASI**

Ermənilər öz qarşılara qoyduğu məqsədə çatmaq üçün durmadan

səngərlər tikir, müxtəlif tədarükələr görür, vilayətlərdən və kəndlərdən Şuşaya kömək gətirirdilər. Odur ki,

Mir Möhsün Nəvvab

şəhər erməni tayfası ilə dolmuşdu.

Mən, Mir Möhsün Nəvvab evim erməni məhəlləsinə qonşu olduğuna görə qarşidan gələn təhlükəni nəzərə alaraq şəhərin bir neçə izzətli şəxsləri evimi dəyişməyi mənə məsləhət bildilər.

Həmin xahişə binaən bir gecə əyləşib diqqətə sual etdim ki, bu davada fəth, nüsrət və qələbə biz müsəlmanlarla olacaq, yoxsa erməni tayfası ilə? İstixarə etdiğdən sonra bu növ cavab zühura gəldi:

Qələbə yaxın günlərdə sizinlədir.

Bütün düşmənələr sizin ayağınızın altındadır³ (Beyt fars dilindən sətri tərcümədir)

Sonra bu beyti yazış qazix-anədə yiğincədə söylədim. Bir para adamlara isə bu beyti yazış verdim ki, cürətləri daha da artsın, ümidsizlər cəsarətə gəlsinlər.

İkinci dəfə istixarə etdim ki, mənim evim kilsəyə yaxın olduğundan ona zərər dəyər, ya yox? Zərər dəyərsə, köçüm. Belə cavab gəldi:

Baxmayaraq ki, sənin evin kilsəyə yaxındır,

Qəm yemə, axırı xeyirlidir⁴ (Beyt fars dilindən sətri tərcümədir)

Bundan sonra Allah-təalanın köməyinə arxalanaraq evimdən köçmək fikrindən daşındım. Allah-təalaya dualar oxuyub onun köməyinə ümidi bağladım.

Xülasə, seşənbə günü (çərşənbə axşamı) günortadan sonra camadı üs-sani ayının 23-də 1323-cü ildə (16 avqust 1905-ci il) ermənilər hücumaya başladılar. Erməni qımdatları dəstə-dəstə olub bir dəstə Köçərli məhə-

ləsinə, bir dəstə Yuxarı Xəlifeli qapısına, başqa bir dəstə isə meydana tərəf getdi. Qalan ermənilər isə səngərlərə doldular. Köçərli məhəlləsində qədim bir tayfaya mənsub, gözəl ev-eşiyi olan doxsan yaşlı Abbas bəy adlı bir nəfər yaşayır. Köçərli məhəlləsinə gedən dəstənin içərisində olan Çopur bəyin oğlu və Kolya adlı iki erməni Abbas bəyi çağırıldılar. Abbas bəy evdən çıxanda ona dedilər ki, sən bizim qonşumuzsan, səninlə bizim işimiz yoxdur. Sonra isə Abbas bəyi sözə tutub tüfənglə vurdular. O biçarə güllədən al qana boyanıb yixildi. Ermənilər bir neçə güllə də Abbas bəyin yeganə oğluna və qardaşı oğluna vurub hər üçünü öldürdürlər. Bundan sonra onlar evə benzin və neft töküb odladılar. Vurulanların da meyidlərinə od vurdular. Bundan sonra ermənilər üç gün idi ki, gəlin gətirmiş Nuşirəvan adlı bir yazıçı da güllə ilə vurub öldürdürlər. Sonra isə gəlinin cehizinə və evə, eləcə də meyidlərə neft töküb evlə bərabər yandırdılar. Beləliklə, onlar on beşə qədər evi mal-dövləti ilə yandırıb külə döndərdilər. Ev sahibləri övrət-uşaqla çıxıb qaçsalar da, onlardan iki-üç nəfəri şəhid oldu.

Xəlifeli qapısına gedən erməni dəstəsi isə on evə hücum etdi. Ev sahibləri xəbərsiz olduqlarından onların arasında çəşqinqılıq düşdü. Ermənilər bu evləri gülləbaran etdi. Bu evlərin sakınları qaçib yaxındakı rus kazarmasına doldular. Buna bax-

küy qalxdı. Onlar əvvəlcə iki nəfər Zarılı müsəlmani şəhid etdilər.

Ermənilərin bazarında on beşə qədər müsəlman dükənləri var idi. Ermənilər hücum edən kimi bu dükənlərin hər birində bir və ya iki müsəlman var idi. Hücum başlayan kimi onların bir parası qaçdı, bir parası isə dükənləri bağlayıb içərisində qaldılar. Bir parası isə yaxın dostluq etdi. Ermənilər dükənlərin dükənə pənah getirdilər. Ermənilər isə onları güllə ilə qarşılıyıb hamisini öldürdürlər. Ermənilər müsəlman dükənlərinin qapılarını açıb içəridəkiliyi öldürüb, mal-dövlətlərin qarət və talan etdilər. Quru meyvələri isə yemək üçün səngərlərdə vuruşan qımdatlara göndərdilər. Həmin günü erməni bazarına alış-verişə gelmiş müsəlmanlardan bir parası qaçib canını qurtarsalar da, yaşlıları gülləleyib öldürdürlər. Ermənilər yara alanlara da rəhm etməyib tutduqları yerde çox əzabla öldürdürlər. Bu qırğında ermənilər əllərinə keçən müsəlmanları böyük işgəncə ilə öldürürək onların burun-qulağını, cinsi əlaqə üzvlərini kəsərək başlarına mix və mismar çalmışdır. Meyidləri ip ilə sürüyüb dərələrə, xəndəklərə ataraq gizləyir, üstlərində olan pulları isə götürürdülər. Ələ keçən cəsədlərin çoxunda beş-on yerində yara aldığı görürdülər. Bəzi cəsədləri isə ermənilər od vurub yandırırdılar. Müsəlmanlar isə öldürdükəri adama bir yaradan artıq güllə vurmazdılar. Cəsədlərə isə toxunmayaraq düşdüyü yerde də qoyub gedərdilər. Dəxi namərdilik edib ermənilər kimi ölenə və cəsədə işgəncə verməzdilər.

Ermənilərin hücum etdiyi həmin gün müsəlmanlar heç nədən xəbərsiz öz işlərində və alverlərində idilər. Müsəlmanların əyan-əşrəfləri isə Cümə məscidində təziyə məclisində əyləşmişdir.

Mərhum olmuş lənbəranlı Mehreli əfəndinin cənazəsini bir neçə molla ilə Lənbəranə göndərdikdən sonra onlar məscid-də təziyə saxlayırdılar. Bu zaman bir neçə nəfər gəlib xəbər verdi ki, nə oturmuşsunuz? Ermənilər dünyani qarışdırıb, yuxarıda ələ düşəni öldürürək. Oranın hakimi Xosrov bəy atla gedərkən nökeri ilə birlikdə onu gülləbaran ediblər.

Xalq bu xəbəri eşidən kimi qalxbı məscidi və dükən-bazarı bağlayıb hər yana səs salırdılar. Sonra salavat çəkib və «Ya Əli!» deyə qışqıraraq on beş dəqiqə ərzində igidər və cavanlar silahlanıb, əllərində tufəng, tapança, qılınc, balta və bel, külüng və ling bazar və küçələrə çıxıb dəstə-dəstə hazır oldular. Onların «ura» sədasi hər yana yayıldı.

Ardı var

Səhifəni hazırladı: Tahir Süleyman

mayaraq, üç nəfər erməni gülləsinin qurbanı oldu. Ermənilər isə müsəlmanların mal-dövlətini talan edib evlərinə od vurub yandırdılar.

Ə L A V Ə: Meydandaki qımdat dəstəsi isə bazara gəlib əlləri ilə bütün dükənlərlərə işarə etdi. Ermənilər şaraqqa-şaraq dükənləri bağlayıb əllərində tufəng və tapança ilə meydana töküldülər və böyük hay-

ŞƏRƏF XAN BİDLİSİNİN “ŞƏRƏFNAMƏ” ƏSƏRİ KÜRD XALQININ TARİXİ MƏNBƏYİ KİMİ

(Övvəli ötən sayımızda)

III Sultan Murad Səfəvilər dövlətinin zəifləməsindən istifadə edərək Azərbaycan ərazisində yaşayış kürdləri Səfəvilər əleyhinə qaldırdı. O, həmin işin icrasını Van əyaləti bəylərbəyi Xosrov paşa tapşırıdı. Paşa Azərbaycanın Salmas, Xoy, Urmu rayonları üzərinə basqın təşkil etdi, sonra isə Sulduz, Miyandab və Marağa ətrafindakı kurd tayfalarını İran dövləti əleyhinə qaldırdı.

Həmin ildə Heqari əmiri Zeynal bəy təkrarən Azərbaycan kürdlərini qarət etməyə göndərildi. Zeynal bəy Mərənd, Gərgər və Zünuz rayonlarını qarət edib qaydan zaman Qızılbaşlar tərəfindən öldürülür. «Şərəfnamə» dəki məlumatda görə onun oğlu Zəkəriyyə ərisi əmirlik hüququnu almaq üçün Osmanlı sarayına külli miqdarda pul vermişdir (76, 104).

«Münəsat səlatin» də deyilir ki: «III Sultan Murad xan Xosrov paşa vasitəsi ilə Şərəf səfərində iştirak edən bütün döyüşçüləri, o cümlədən öz silahlı qüvvələri ilə sərhəddi qoruyan sahibi Əkrad hakimlərini də təqdir etmişdir» (98, 90-91).

Bələliklə, Osmanlı sultanları I Sultan Səlim zamanında bağlanan müqaviləyə zidd olaraq, ərisi yol ilə atadan oğula verilməli olan əmirlik vəzifəsini böyük məbləğ müqabilində ya əsil varisinə satır və ya da onu osmanlı zadəganlarına verirdilər. Ona görə də XVI əsrin ortalarında Kürdüstanın bir sıra əyalət və vilayətlərindəki bəylərbəyi və əmirlər Osmanlı paşalarından ibarət idi.

Bidlisi göstərir ki: «Mosul əyalətinin bəylərbəysi Əli Paşa Hezo əmirliyini əsil varisi Məhəmməd bəy qaytarmaq üçün ondan çoxlu hədiyyələr aldı, lakin o hədiyyələr paşanın tamah gözünü doydurmadı» (76, 205-206). Van əyalətinin bəylərbəyi Xosrov paşa Hüsnik əmiri Məlik Süleymani ərisi əmirlik hüququndan əl çəkməyə məcbur etdi. Bidlisi yazır ki, o, «7 yüz min axca müqabilində Ruha əmirliyini ona verdi. Lakin sonra həmin əmirliyi də geri aldı» (76, 160).

Bəzi hallarda osmanlı məmurları tayfa başçılarından külli miqdarda pul alıb, heç köməklə göstərmirdilər. Bidlisi yazır ki: «Xızan əmiri Həsən vilayətin gözəl kəndlərini və öz ərisi torpaqlarını satdı. O, əldə etdiyi pulu Osmanlı başçılarına və zadəganlarına xərc etdi, lakin yenə də özünü bir tərəfə çıxara bilmədi» (76, 216-217).

Bəzi kürd tayfa başçıları sultan qarşısında özünü doğrultmaq və sultanın qəzəbindən xilas olmaq üçün Azərbaycan ərazisinin kürd rayonlarına basqın edir və götirdiyi qənimətlərdən sultana hədiyyə verirdi. 1581-ci ildə III Sultan Murad Səhran əmiri Süleymani cəzalandırmaq istəyirdi. Bunu bilən Süleyman Qızılbaş rayonlarını qarət etməyə getdi. Bidlisi qeyd edir ki, «O, gətirdiyi əsirlərdən və çoxlu sərvətdən sultan sarayına göndərdiyi üçün sultan onu əvər etdi» (76, 279-280).

Bələliklə, Sultan hökumətinin kürd xalqına olan mənfi münasibətini bu faktlar bir daha sübut edir. Bu göstərilənlərdən əlavə, sultan Kürdüstanın məhsuldar əyalət və vilayətlərini rəsmi surətdə qəsb etdikdən sonra da bir sıra sənət rayonlarının vergisini özünə məxsus etdi. Bidlisinin yazdığına görə «Miyafariqin nahiyyələri ilə birlikdə Cəsqə kəndində yaşayan kəşfirlərin vergiləri sultana verilməli idi» (76, 247). Bu kimi sənət rayonlarında cinsi vergi deyil, pul vergisi təbiq olunurdu (76, 354).

Bələliklə, XVI əsrin əvvəllərindən başlanan Osmanlı-İran müharibələri təkcə Kürdüstan, Ermənistan və Gürcüstan xalqları üçün fəlakətli deyildi. O, eyni zamanda mühəribə aparan hər iki ölkə zəhmətkeşlərinin də iqtisadi həyatını pozurdu. Çünkü mühəribənin bütün ağırlığı xalq kütłüsünün üzərinə düşündü. Məhz buna görə də cana gəlmış xalq hökumət əleyhinə üşyan edir və hətta terrora əl atıldı. Türk müəllifi Vəzir xan yazır ki, 1568-ci ildə baş nazir Suqollu Məhəmməd paşa bir dəli tərəfindən öldürülüdü. Bundan sonra işlər artıq qarşıdır və islahat etmək üçün dövlət xəzinəsində pul qalmadı (128, 77). Lakin müəllif terrorçunun dəli olduğunu riyakarlıqla qeyd edir.

Hədisərin gedisindən məlum olur ki, baş nazir vətənpərvər ünsürlər vasitəsilə öldürülmüşdür. Çünkü o zaman xalq içərisindəki üşyan hərəkatından başqa, hətta orduda da hökumət əleyhinə üşyanlar baş vermişdi (53, 432-433). Vəzir xan XVI əsrin axırında baş verən Osmanlı-İran müharibəsində bəhs edərkən yazır: «Bu mühəribə əks nəticəni vermedi. Yüzlərlə osmanlı səbəbsiz öldürülüdü və dövlət xəzinəsi boşça çıxdı» (128, 93).

Olkəni bürüyən fəlakətlər nəticəsində Osmanlı ordusu mühəribə etməkdən və üşyanları yatırmaqdan açıqdandan

açıqça imtina edirdi. 1583-cü ildə III Sultan Murad, Kürdüstan əmirlərini Həsən paşanın başçılığı ilə Tiflis xəzinəsini götirməyə ezam etmişdi. Həmin səfərdə iştirak edən Bidlisi yazır ki: «Osmanlı qoşunu sayca çox, kafir gürçü qoşunu isə az idi, lakin gürçülər qalib geldi» (78, 270-271). «Şərəfnamə» müəllifinin bu qeydi yuxarıdakı fikri bir daha təsdiq edir. Bəzi türk müəlliflərinin yazdıqlarına görə III Sultan Murad zamanında təkcə ordu sıralarında 10 dəfə üşyan baş vermişdi (53, 432-436). III Sultan Məhəmməd (1594-95-1603) zamanında isə bir sıra Osmanlı vilayətlərində və istila edilmiş yerlərdə dövlət əleyhinə üşyanlar baş verir. Sultan üşyanları böğməq üçün qoşun göndərdi, lakin bir nəticə əldə edə bilmirdi. Səlim Sabit yazır ki: «Qoşun üşyançılara qarşı qətiyyətsizlik göstərdiyinə görə islam ordusı möglüb olurdu» (74, 16). Əhməd Rasim yazır ki, III Sultan Məhəmməd taxta çıxan günü xalqı qorxutmaq məqsədilə bir çoxlarını edam etdi və bir çoxlarının da qollarını kəsdirdi. Müəllif sözünə davam edərək göstərir ki, ölkəni idarə etmək üçün daxili siyaset bunu tələb etdi (53, 456).

XVI əsrin əvvəllərindən etibarən Osmanlı və İran dövlətləri əleyhinə baş verən daxili üşyanlarla yanaşı kürd tayfaları da öz müstəqillikləri uğrunda mübarizə aparırdı. Bu mübarizədə onlar hətta silaha da əl atırlılar. Həmin əsrədə baş verən bir sıra tayfa üşyanları sonrakı əsrlərdə davam edən milli azadlıq hərəkatının əsasını qoydu və ona zəmin yaratdı.

Osmanlı hökumətinin kürd xalqına qarşı mənfi münasibətini türk xalqının qabaqcıl adamları böyük qəzəblə tənqid edirdi. Ziya paşa özünün «Ey məzələm kürd» adlı şeirində yazırıdı:

*İqbalına, ədbarına, bel bağlama dəhrin,
Bir dairədə dövr eləməz, çəmbəri dövrən.
Zalim yenə bir züləmə giriftar olur axır,
Əlbəttə, olur o bəqanın xanəsi virən (89, 94).*

XVI ƏSRDƏ KÜRD TAYFA ÜŞYANLARI

XVI əsrin əvvəllərindən etibarən kürd xalqının həyətində baş verən bir sıra hadisələr onu çox ağır vuruşmalla üz-üzə qoydu. Çaldırın mühəribəsindən (1514) sonra Kürdüstan iki hissəyə bölündü. Bununla da bir sıra müstəqil kürd əmirliklərinin asılı vəziyyətə düşmələri rəsmiləşdirildi. Kürdüstanın Osmanlı və Səfəvi hakimiyətinə tabe edilməsi kürd xalqı üçün xoşbəxtlik və səadət göturmədi. Əksinə, onun iqtisadi və ictimai inkişafını pozdu. Kürd torpaqları uzun sürən mühəribələr meydani və kürd xalqı isə həmin mühəribələrin maddi və mənəvi qüvvəsi oldu.

Dövrün tarixçiləri, həmçinin Bidlisi Osmanlı-İran müharibələrində bir sıra kürd vilayətlərinin yandırılıb qarət edildiyini göstərir (100, 290-301; 59, 356-370).

Kürd xalqı üzərində ağır vergi tətbiq olunurdu. Osmanlı-Səfəvi dövlətləri qardaş bir xalqı bir-birinə qarşı qoyaraq tayfa ədavətlərini daha da şiddetləndirdilər. Mənbələrdəki faktlara əsasən XVI əsr boyu təkcə Osmanlı-İran müharibələrində və daxili tayfa vuruşmalarında təxminən 112 min nəfərdən çox kürdün məhv olduğunu qeyd etmək olar. Bu dözlüməz vəziyyəti etiraf edən Bidlisi Cahansülə adlı bir kürd əmirinin həyatından misal götürərək yazır: «Ömrünün sonuna qədər 70 oğlundan yalnız 10 nəfəri salamat qalmışdır» (76, 225).

Bu rəqəm bir növ şışirtmə olsa da bunların əksəriyyətinin, kürd xalqı üçün heç bir mənəsi olmayan, mühəribələrdə məhv olduğunu qeyd etmək olar.

Bələliklə, bu göstərilən faktlardan Osmanlı və Səfəvi dövlətlərinin müdaxiləsi nəticəsində Kürdüstanda insan qüvvəsi azaldığı, iqtisadiyyatın pozulduğu və kürd xalqının varlığının təhlükə altına düşdüyü aydın olur.

XVI əsrədə kürd xalqına mənəvi təsir edən hadisələrdən biri də sultan və şah məmurlarının özbaşınalıqları və kütłəvi kürd qırğınlarının təşkil edilməsi idi. Mənbələrdəki məlumatda görə III Sultan Murad zamanında bir nəfər kürd tərəfindən öldürülən bir osmanlı məmuru üçün 100 nəfər kürd zədəganı edam etdi. Bidlisi göstərir ki, edam olanların bütün sərvətləri sultan xəzinəsinin hesabına keçmişdir (76, 134).

XVI əsrədə kürd xalqı əsasən osmanlılarla Səfəvilər arasında ziddiyətlərin qurbanı olurdular. Məsələn, I Şah Təhmasib Dümbili tayfasının Osmanlı hökumətinə meyət etməsində şübhələndiyi üçün Əhməd bəy, İsmayıllı bəy və Cəfər bəy başda olmaqla o tayfadan 400 nəfərinin kütłəvi

oldürülməsini təşkil etmişdi. Bidlisi yazır ki: «Eyni vaxtda həmin tayfadan sah sarayında xidmət edən 30 nəfər kürd edam edildi (76, 313).

Bələliklə, XVI əsrin əvvəllərində kürd xalqının osmanlılar və Səfəvilərin əsərəti altında düşməsi onun tarixini bu cür qanlı hadisələrlə doldurdu. Həmin əsrədə getdikcə artmaqda olan Osmanlı və Səfəvilər müdaxiləsi müxtəlif kürd tayfalarını müstəqillik uğrunda hər iki müdaxiləçi qarşı mubarizəyə sövg edirdi. Keçmişdə olduğu kimi, XVI əsrədə də xarici müdaxiləyə qarşı kəndli üşyani qədər əhəmiyyətli olan kürd hərəkatına tayfa başçıları rəhbərlik edirdilər.

XVI əsrədə birinci dəfə olaraq Melkiş tayfasının üşyani baş verdi, cünki 1506-ci ildən I Şah İsmayıllı tərəfindən Cəməşkəzək hakimi və Qızılbaş sərkərdəsi təyin olunan Nurəli xəlifə Melkiş tayfası ilə amansız rəftar edirdi. O, kütłəvi kürd xalqının qırğını təşkil edir və müqavimət göstərən rayonları yandırıb qarət edirdi. Hətta ona müqavimət göstərən Cəməşkəzək kürdlərindən bir çoxu Xorasan nahiyyəsinə sürgün edilmişdi (67, 383). Buna görə də Melkiş tayfası Nurəli xəlifənin özbaşınalığına son qoymaq üçün silaha əl atdı. Üşyançılardan xəlifənin Cəməşkəzək əmirliyindən qovulmasını və tayfanın keçmiş başçısı Rüstəm bəyin yenidən əmir təyin olunmasını tələb edirdilər. Bu tələbi həyata keçirmək üçün onlar Rüstəm bəyi Kürdüstanə dəvət etmək qərarına gəldilər və bu məqsədlə İraq və İsfahana nümayəndə göndərdilər.

Bidlisi qeyd edir ki: «Çaldırın mühəribəsinin başlanması bu üşyan hərəkatını dayandırdı» (76, 164-165). Lakin XVI əsrin əvvəllərində başlanan bu üşyan yadəllilərə qarşı davam edən mübarizənin başlangıcı oldu. Bundan sonra hər iki müdaxiləçi dövlətə qarşı tayfa üşyanlarının arasına kəsilmədi. Üşyan hərəkatı Kürdüstanın birinci dəfə bölünməsindən sonra (1514) da qüvvətləndi. Xüsusi I Sultan Süleyman Qazi³⁵ dövründə (1519-1566) bir neçə tayfa üşyanları baş verdi ki, bunlardan biri də Ruzəkilərin üşyani idi.

Bidlisi əsirliyi 1535-ci ildə I Sültən Süleyman Qazi tərəfindən işgal edildi. Lakin həmin əsirliyi müxtəlif kürd tayfaları ilə bərabər Ruzəki tayfası da Sultan hakimiyətinə tabe olmadı, bu iş silahlı vuruşmaya səbəb oldu. Üç ildən artıq davam edən bu vuruşmada üşyançılardan Osmanlı məmurlarının Bidlis əsirliyindən qovulmasını və tayfaya müstəqillik verilməsini tələb edirdilər. Sultan bu üşyani yatırmaq üçün bir çox kürd əmirlərini səfərbər etdi. Lakin bir nəticə vermədi. Çünkü kürd xalqı üşyançılardan vuruşmada qətiyyət göstərməyib imkan tapdıqda onlara qoşulurdular. Ona görə də Sultan Süleyman Qazi üşyançılara qarşı zor işlətmək siyasetindən əl çəkib hiyləgər tədbirlərə əl atdı.

Bidlisi yazır ki: «Zorla qələbə qazana bilməyən sultan bir tərəfdən Hezo³⁶ əmiri Bəhaəddin vasitəsilə üşyanda iştirak edənləri əfv edəcəyi haqqında xəbər göndərdi. Digər tərəfdən isə üşyana başçılıq edən İbrahim bəy və Qasim bəy çoxlu vədlər verdi və bələliklə də Bidlis qalasını işgal etdi» (76, 360-361).

(Ardı gələn sayımızda)

(Əvvəli ötən sayımızda)
(Əvvəli ötən sayımızda)

4. Berav kirin, jor, top kirin, kivş kirin, jér, bal, gellek, bêjimar, xanê kir, rêx
fêz, bintar sözlerindən sinonim cütləri qurun.

Minak: Berav kirin = top kirin
Təkrar üçün çalışmalar
1. ``Dayın`` feilini bütün zamanlarda yazın
Keç.s. zam keç.dav. z keç.bit.z.
ind.s.zind. ind.bit.z gal.s.z
Min da Min dida min dabû ez
didim min daye ez ê bidim
Te te te tu te tu yê

2. ``Kirin, petin, girtin, xwarin, xistin`` feillərini keçmiş bitmiş zamanda yazın.

Min kiribû Min petibû Min girtibû
Min xwaribû Min xistibû

Te..

Bi kurdî biaxifin

Cümələleri mətnə uyğun düzgün cavablandırın. ``Ne raste, ez bi we ra qayşılım, hûn rast nabêjin, bıborının hûn şasın`` ifadələrindən istifadə edin.

A: Cegerxwîn sala 1903-ya hatîye dunê.

B.....

A: Cegerxwîn li Rûsiyayê hatîye dunê.

B.....

A: Cegerxwîn helbestvanekî azerîye.

B.....

A: Helbestvan di karpêkên xweda rêya şer dide pêşîya xwan-devanan.

B.....

Lûrî (layla)
De lûrî, lûrî berxa delal,
Ez qurbana çavêr zelal, Razê,
dayîk tera berpal.

(Lay-lay, gözəl quzum mənim, Qurban olum sənin şəffaf gözlerinə, Anana söyən, yat).

Qrammatika: 1. Məchul növ
2. İndiki sadə zamanın məchul növü

1. Məchul növ. Məchul növdə hərəkətin kim tərefindən icra olunduğu bəlli olmur.

Məchul növ ``hatin`` (indiki zaman kökü ``ê``dir) feilinin müvafiq zaman for-maları və təsirli feilin məsələri vasitəsi ilə düzəlir.

2. İndiki sadə zamanın məchul növü. İndiki sadə zamanın məchul növü ``hatin`` feilinin indiki sadə zamandaki formaları (ez têm, tu têyî, ew tê, em

tê, hûn tê, ewana tê) və veriliən feilin məsələr forması ilə düzəlir.

Məlum növün obyekt halında olan tamamlığı məchul növdə mübtədanın yerinə keçən zaman adlıq halda olur.

Ez sêvə dixwim (Mən alma yeyirəm) Sêv tê xwarin (Alma yeyir) Tu sêvê dixwî (Sən alma yeyirsən) Sêv tê xwarin (Alma yeyir) Ew sêvê dixwe (O alma yeyir) Sêv tê xwarin (Alma yeyir)

Em sêvan dixwin (Biz alma yeyirik) Sêv tê xwarin (Almalar yeyir) Hûn sêva dixwin (Siz alma yeyirsiz) Sêv tê xwarin (Almalar yeyir) Ewana sêvan dixwin (Onlar

- alma yeyirlər) Sêv tê xwarin (Almalar yeyir) Qeyd: Məchul növdə mübtədanın cəmdə olmasını xəber göstərir. Ez pirtükê dixwîn Pirtük tê xwendin (Mən kitabı oxuyoram) (Kitab oxunur). Ez pirtükən dixwîn Pirtük tê xwendin (Mən kitabları oxuyoram) (Kitabları oxunur). Her roj em nanekî distîn Her roj nanek tê stendin (Hər gün biz bir çörək alırıq Hər gün bir çörək alınır) Her roj em çend nanan distîn Her roj çend nan tê stendin (Hər gün biz bir neçə çörək alırıq Hər gün bir neçə çörək alınır) Dema firavînem yanê çay, yanê jî qawê vedixwin - Dema firavînem yanê çay, yanê jî qawê tê vewxarin (Nahar vaxtı biz ya çay, ya da qəhvə içirik). Nahar vaxtı ya çay, ya da qəhvə içilir). İndiki sadə zamanın məchul növünün inkarını düzəltmək üçün ``hatin`` feili nin indiki zamandaki inkar formasından istifadə edilir.

Gavek berbi Zimanê Kurdi KURD dilinə doğru bir addım

T. R. Fatiyeva, K. R. Mustafayeva

Gavek berbi
ZIMANÊ KURDÎ

**KÜRD DİLİNƏ
doğru bir addım**

Bakı - 2020

1. Ji post sol tê dirûn.

2. Ji post celteyên me

3. Ji post kîsikê diravan.....

4. Ji post qayş û hol jî

- Təkrar üçün çalışmaları

1. ``Xwarim, cûyîn, birin,

- dayîn`` feillərini gələcək zamanın təsdiq və inkarına yazın.

- Ez ê bixwim- Ez ê nexwim Ez ê herim- Ez ê neçim Ez ê bivim- Ez ê nevim

- Têkst

- Wesîleyên cîguhastinê

- Ji heyamê berê heta naha mirov ji cîkî diçin cîkî din. Ewana carnan bona jîyana ewle, carnan bona gerê, carnan jî, ji rûyê şepük

- û keraseten weke erdhej, lêwî, şer, xela û yên din ji cîkî diçün cîkî din.

- Berê ewana ev cîguhestina bi hespan, keran hêştiran, filan naha jî bi trênan, otobûsan, keşfîyan û firokan bi cî tînin. Evan cûreyen cîguhestinê her yek taybetmendîyen wan hene. Hinek zû, hinek dereng mirovan digîhinine êwira wan. Giringîya her pêwengékî cîguhestinê heye. Hiha li gellek bajaran firoxane hene.

- Pê vî pêwengékî cîguhestinê her roj bi hezaran mirov ji bajarekî, yanê ji dewletekê diçin yeke din. Li van firoxanan li sedan firok tê pêşwazkirin û rêkirin. Eva rêya cîguhestinê ji alîyê gellek rêwîyan tê ecibandin. Ji ber ku eva dewra, dewra hêzê ye. Mirov hêjayê didin wedê xwe. Ewana bi firokan zûtir û bi hêsayî digêhîjin êwira xwe.

- Ew mirovên ku nalezînîn û dixwazin ji roderan deşt û zozan, rê û dirban mîzezin, ewana rêya hesin, yanê trênan dijbîrin. Taybetmendîyen otobûsan û makînan jî hene. Tu kîngê dixwazî, li ku dixwazî ji otobûsan peya dibî, derdikevî nava sirûştê, hesa dibî.

- Qrammatika: Keçmiş sadə zamanın məchul növü

- Keçmiş sadə zamanın məchul növü ``hatin`` feilinin keçmiş sadə zaman forma-sı (ez hatim, tu hat, em hatin, hûn hatin, ewana hatin) və əsas feilin məsələri ilə düzəlir.

- Ferheng 35

1. ceh- arpa

2. kartol- kartof

3. badimcan(f,-a)- badimcan

4. Ji post çi tê dirûn?- sualına

- indiki sadə zamanda müxtəlif cavab verin:

Neçirvan Barzani'den Magdeburg saldırısına ilişkin kınama mesajı

Almanya'nın Magdeburg kentinde 5 kişinin hayatını kaybettiği 200 kişinin de yaralandığı saldırıya ilişkin Başkan Neçirvan Barzani ve Başbakan Mesrur Barzani kınama mesajı yayımladı.

Almanya'nın Magdeburg kentinde bir kişinin aracını Noel pazarında kalabalığın üzerine sürmesi sonucu ilk belirlemelere göre 5 kişinin öldüğü ve 200'den fazla kişinin yaralandığı bildirildi. Kürtistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani, kınama mesajı yayımlayarak, kurbanlarım ailelerine başsağlığı ve yaralılara acil şifalar diledi. Sosyal medya hesabından açıklama yayımlayan Başkan Neçirvan Barzani, şu ifadelere yer verdi: "Dün gece Almanya'nın Magdeburg kentindeki bir Noel pazarına yapılan barbarca saldırıyı şiddetle kınıyorum. Kürtistan Bölgesi'nde, bu zor zamanlarda Alman halkın yanındayız. Kalbimiz ve düşüncelerimiz kurbanların aileleriyle birlikte ve yaralılara acil şifalar diliyoruz."

Türkiye'den Cerablus ve Menbic'e askeri sevkiyat

TSK, tank ve ağır silahlardan büyük bir askeri konvoyu Kobani yakınındaki Cerablus ve Menbic'e gönderdi.

Sosyal medyada paylaşılan videolarda, Halep ilinin Cerablus ilçesinin merkezinden

geçen Türkiye'ye ait askeri konvoy görülüyor.

Suriye muhalefetinin Şam'ı kontrol etmesinin ardından, Türkiye Rojava'nın sınır bölgelerine askeri sevkiyatı artırdı.

ABD, Beşar Esad rejiminin devrilmesinin ardından SMO ve DSG güçleri arasındaki çatışmaların durdurulması için arabuluculuk yaptı, ancak bu girişimle sonuçsuz kaldı.

Türkiye, Suriye'deki Kürt bölgelerine Hizbullah ve YPG'nin silahsızlandırılması ve onları Şam'a ve yeni Suriye yönetimine teslim olmaya zorlamak için baskı yapıyor.

Suriye İnsan Hakları Gözlemevidinden (SOHR) yapılan açıklamada ise, ABD'li arabulucuların SMO yetkilileriyle yaptığı görüşmelerden çözüm çıkmadığı, Türkiye'nin ağır silahlar ve zırhlı araçlardan oluşan büyük askeri takviyeleri Kobani çevresine gönderdiği belirtildi.

Mesrur Barzani ve Trump yönetiminin ulusal güvenlik danışmanı 'son gelişmeleri' görüştü

Telefon görüşmesi yapan Başbakan Mesrur Barzani ile ABD Kongre üyesi Michael Waltz, bölgesel güvenlik ve ikili ilişkilerin önemine vurgu yaptı.

Kürtistan Bölgesi Başbakanı Mesrur Barzani, ABD'nin seçilmiş Başkanı Donald Trump tarafından Ulusal Güvenlik Danışmanı olarak aday gösterilen Kongre üyesi Michael Waltz ile bir telefon görüşmesi gerçekleştirdi.

Kürtistan Bölgesi Hükümeti tarafından yapılan açıklamada, görüşmede Kürtistan Bölgesi ve Irak'taki son gelişmeler, bölgesel değişiklikler, ikili ilişkilerin güçlendirilmesi, güvenlik ve istikrarın korunması konularının ele alındığı belirtildi.

Başbakan Barzani, Waltz'ı yeni görevi dolayısıyla tebrik ederek, "bölgedeki güvenlik ve ilişkiler konusundaki derin anlayışını" takdir ettiğini ifade etti.

Açıklamada, her iki tarafın "son seçimlerin sonuçlarını ve bu sonuçların Kürtistan Bölgesi ile ABD üzerindeki etkilerini değerlendirdiği, demokratik değişimlerin önemini vurguladığı ve uluslararası işbirliği ile koordinasyonun artırılmasının gerekliliğine dikkat çektiği" kaydedildi. Kürtistan Bölgesi'nin bölgede

güvenilir bir ortak olarak oynadığı rolün de gündeme geldiği görüşmede, tarafların barış ve güvenlik değerlerine bağlılıklarını dile getirdiği ifade edildi.

Ayrıca, her iki tarafın ortak zorluklarla mücadele için işbirliği ve istikrarın sürdürülmesi konusunda mutabakata vardıkları bildirildi.

Putin: Suriye'de Kürt sorunu çözülmeli!

Rusya Devlet Başkanı Putin, "Kürt sorununun çözülmesi gerekiyor. Suriye çerçevesinde Devlet Başkanı Esad döneminde çözülmeli gerekiyordu, şimdi ise Suriye topraklarını kontrol eden yetkililerle çözülmeli gerekiyor" açıklamasını yaptı.

Putin ayrıca Moskova'ya gelişinden sonra Devlet Başkanı Esad'la görüşmedim. Ancak bunu yapmayı planlıyorum" açıklamasını yaptı.

Rus Devlet Başkanı Vladimir Putin, ülke ve dünya gündemine dair halktan ve medyadan gelen sorulara yanıt verdi.

Putin, her yıl düzenlediği, yerli ve yabancı basın mensuplarının katıldığı "Direkt Hat" adlı program ile kameralar karşısına geçti.

"Suriye'yi kontrol eden yetkililerle Kürt sorunu çözülmeli"

Rus lider, Kürt sorununun Suriye topraklarını kontrol eden yetkililerle çözülmeli çağrısında bulundu, aynı zamanda Türkiye'nin güvenliği konusuna da değindi.

Putin şu ifadeleri kullandı:

"Kürt sorununun çözülmesi gerekiyor. Suriye çerçevesinde Devlet Başkanı (Beşar) Esad döneminde çözülmeli gerekiyordu, şimdi ise Suriye topraklarını kontrol eden yetkililerle çözülmeli gerekiyor, Türkiye'nin de bir şekilde güvenliğinin sağlanması gerekiyor, bunların tamamının bilincindeyiz."

"Suriye'de yaşananlardan en kazançlı çıkan ülke İsrail"

Sputnik'in aktardığına göre Putin, Suriye'de yaşanan son gelişmelerde en fazla fayda sağlayan ülkenin İsrail olduğunu söyledi.

İsrail ordusunun Suriye topraklarının 20-25 km derinine kadar ilerlediğini ve Sovyet uzmanlar tarafından kurulan tâkîmatları ele geçirdiğini belten Putin, İsrail tarafından da olmak üzere Suriye topraklarının ele geçirilmesini kınadıklarını vurguladı.

Rus lider, "İsrail'in günün birinde Suriye topraklarını terk edeceğini umuyoruz, ancak şu anda oraya ek birlikler

gönderiyorlar. Bence orada halihazırda birkaç bin asker var ve onların ayrılmaları şöyle dursun, orada daha da güçlenecekleri izlenimini ediniyorum" dedi.

Putin, Rusya'nın uluslararası hukukun ve Suriye'nin tarafında olduğunu altını çizdi.

"Türkiye, Suriye'de güney sınırlarının güvenliği için gereklenleri yapıyor"

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la sürekli iletişim halinde oldukları belten Putin, kendisiyle Filistin, Suriye ve Ortadoğu'daki durumu konuşuklarını anlattı.

Putin, şöyle konuştu:

"Türkiye, Suriye'deki gelişmeler işliğinde güney sınırlarında güvenliğini sağlamak, sığınmacıların kendi topraklarından filen Türkiye'nin kontrolü altında olan diğer Suriye bölgelerine geri dönmesi için koşullar yaratmak, belki de Kürt oluşumları sınırda uzaklaştmak için her şeyi yapıyor. Tüm bunlar mümkün ve belki de bir dereceye kadar gerçekleştirilecek."

"Esad'la Moskova'ya geldiğinden beri görüşmedim"

Putin, ABD'li gazeteciden bir soru üzerine, Rusya'ya sığınan Suriye eski Devlet Başkanı Beşar Esad'la Moskova'ya geldiğinden beri görüşmediğini belitti.

Moskova'ya gelişinden sonra Devlet Başkanı Esad'la görüşmedim. Ancak bunu yapmayı planlıyorum" diyen Putin,

şöyleden devam etti:

"Suriye'ye gelince, Rusya'nın asıl görevi orada bir terör yuvasının kurulmasını engellemekti. Bu hedefe ulaştı. Orada kara birliklerimiz yoktu, yalnızca askeri üslerimiz bulunuyor. Bugün Suriye'deki durum kolay değil, Moskova hızla barışın tesis edilmesini ümit ediyor. Rusya oradaki askeri üslerini korumayı düşünüyor. Ancak bunun olup olmayacağı henüz bilmiyoruz. Bu, yeni hükümetle çıkarların örtüşüp örtüşmeyeceğine bağlı. Ortadoğu'daki ülkelerin büyük bölümü oradaki üslerin korumasından yana."

"Suriye'de yaşananlar Rusya'nın yenilgisi anlamına gelmiyor"

Rusya Devlet Başkanı, ABD'li gazetecinin Suriye'deki gelişmelerle ilgili imalarına cevaben, bu ülkede yaşananların Rusya'nın yenilgisi anlamına gelmediğini vurguladı.

Putin, "Her şeyi, Suriye'de yaşananlar Rusya'nın yenilgisizmiş gibi aktarmak istiyorsunuz. Sizi temin ederim ki, öyle değil. Neden olduğunu söyleyeyim. Zira biz Suriye'ye 10 yıl önce orada bir terör yuvası kurulmaması için geldik. Genel olarak amacımıza ulaştık. Suriye'deki hükümet güçlerine karşı silahlı faaliyetler yürütünen gruplar da bile iç değişimler yaşıyor. Bugün pek çok Avrupa ülkesinin ve ABD'nin bunlarla ilişki kurmak istemesi boşuna değil. Eğer bunlar terör örgütüse siz neden bu işe karıştırsınız? Demek ki değiştiler" dedi.

Almanya dışişleri bakanı: 'Kürtlerin güvenliği Suriye'nin geleceği açısından kritik'

Almanya Dışişleri Bakanı Baerbock, Ankara'daki temaslarından

kritik olduğunu vurgularken, Türkiye ile Kürtler arasında olası çatışmaların

malıdır. Güvenlik politikalarımızı bu çerçevede ele alıyoruz" dedi.

Bakan, terör örgütü IŞİD'in yeniden güç kazanmasının Türkiye, Suriye ve Avrupa için büyük bir tehdit oluşturacağına dikkat çekerek, "Türkiye'nin ve Suriye'nin diğer komşularının güvenliği, Suriye'nin toprak bütünlüğü korunarak sağlanmalıdır. Bu kapsamda, silahlı milislerin silahsızlandırılması ve gelecekteki ulusal güvenlik yapısına entegre edilmesi önemlidir. Bu adım, sadece bölge ülkelerinin değil, uluslararası toplumun güvenlik çıkarlarına da hizmet edecektir" diye konuştu. Baerbock, uluslararası toplumun, Suriye'nin güvenliği ve istikrarı için birlikte hareket etmesinin önemini vurguladı.

Fidan'dan YPG açıklaması

Türk Dışişleri Bakanlığı kaynaklarına göre Fidan, Alman mevkidaşına "PKK/YPG'nin Suriye'deki Kürtleri temsil ettiği anlayışının yanlış olduğunu, PKK/YPG ve DEAŞ gibi terör örgütlerinin Suriye'deki durumu suistimal etmesine asla müsaade edilemeyeceğini, PKK/YPG'nin silahlarını bırakması ve kendisini lağvetmesinin şart olduğunu, Suriye'nin egemenliği ve toprak bütünlüğünün Suriye'deki PKK/YPG dahil tüm terörist unsurların temizlenmesiyle muhafaza edilebileceğini" vurguladı.

Fidan'ın Baerbock'a "Tüm müttefiklerimizden Türkiye'nin güvenlik kaygılarına saygı göstermesini bekliyoruz" mesajı verdiği ve Suriye'nin yeniden inşası için yapıcı bir yaklaşım ile uluslararası toplumdan destek beklenisini ilettirdiği bildirildi.

sonra "Türkiye ile Kürtler arasında olası çatışmaların Avrupa için tehlige oluşturacağının" söyledi. Baerbock ayrıca "Kürtler sadece Suriye'yi değil, Avrupa'nın güvenliğini de savundu" dedi.

Almanya Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock, cuma günü Türkiye'ye gerçekleştirdiği ziyarette Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) Başkanı İbrahim Kalın'ın ardından Dışişleri Bakanı Hakan Fidan ile bir araya geldi.

Dışişleri Bakanlığında basına kaplı gerçekleşen görüşme sonrasında ortak basın toplantısı düzenlenmezken, Baerbock Almanya'nın Ankara Büyükelçiliğinde Alman basın mensuplarına açıklamalarda bulundu. Baerbock, "Suriye'de Esad rejiminin çöküşünün ardından halk ilk kez yıllar sonra nefes alabildi, ancak sevinç yerini yeniden kaygıya bıraktı" dedi.

Bakan, özellikle Kürtlerin güvenliğinin Suriye'nin geleceği açısından

bölgedeki durumu daha da kötüleştireceğini belirtti.

Baerbock açıklamasında, Kobani'nin IŞİD'e karşı verilen mücadelenin sembolü haline geldiğini belirterek, "Kobani, sadece Kürtler için değil, tüm dünya için IŞİD terörüne karşı direniş simgesine dönüştü. Kürtler, uluslararası Anti-IŞİD Koalisyonu ile birlikte hareket ederek sadece Suriye'yi değil, aynı zamanda Avrupa'nın güvenliğini de savundu" diye konuştu.

"Türkiye'nin kaygılarını anlıyoruz"

Türkiye'nin meşru güvenlik kaygılarını anladıklarını söyleyen Baerbock, "Türkiye'nin terörizme karşı duyduğu kaygı, meşru bir endişedir. Ankara'da Ekim ayında yaşanan ölümcül saldırı, bu tehlikenin ne kadar somut olduğunu bir kez daha göstermiştir. Ancak Kuzeydoğu Suriye'den Türkiye'ye yönelik bir tehdit olma-

HTŞ Şam'da geçici bir hükümet kurulduğunu açıklarken ABD ve bazı Batılı ülkeler de Suriye'de durumun normalleşmesi için çaba sarfedilmesi gerektiğini vurgulamıştı.

Rusya Dışişleri'nden Rûdaw'ın 'Suriye'nin geleceği' ve 'Kürtler' sorusuna yanıt

Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, Suriye'de durumunun normalleşmesi için diyalog çağrısında

bulunarak, ülkenin bir an önce istikrara kavuşturulması gerektiğini belirtti. Rûdaw muhabirine konuşan sözcü Mariya Zaharova, "Suriye ile ilgili 2254 sayılı BM kararı temel alınarak hareket edilmelidir" dedi. Suriye'de kurulacak hükümetin oluşumu ve Kürtlerin bu süreçteki rolü hakkında ise Zaharova şu ifadeleri kullandı: "Bu konu Suriyelilerin kendileri tarafından kararlaştırılmalıdır ve dış bir mesele değildir. Suriye, köklü tarihi olan bir ülkedir ve farklı topluluklar arasında birlikte yaşama deneyimine sahiptir. Kendi geleceklerini inşa etmeleri gerekiyor." Zaharova ayrıca, "Suriye'nin toprak bütünlüğünü yineliyoruz" diyerek vurguda bulundu. Ülkenin geleceği için önemli adımların neler olabileceğini sorusuna ilişkin de Zaharova, "Devlet kurumlarının korunması, faaliyetlerinin devamlılığını sağlamak için en önemli görevlerden biridir" dedi. Zaharova, ülkeye "bir an önce" istikrar ve güvenliğin geri getirilmesi gerektiğini ifade ederek şunları söyledi: "Yasal düzenin sağlanması, sivillerin haklarının korunması ve daha fazla şiddet ile kan dökülmesinin önlenmesi çok önemlidir." Rusya'nın desteklediği Beşar Esad rejimi 8 Aralık 2024'te Heyet Tahrir eş-Şam liderliğindeki silahlı grupların Şam'a girmesi ile çokmüştü.

HTŞ Şam'da geçici bir hükümet kurulduğunu açıklarken ABD ve bazı Batılı ülkeler de Suriye'de durumun normalleşmesi için çaba sarfedilmesi gerektiğini vurgulamıştı.

ABD'li senatörden Türkiye'ye Rojava uyarısı: Kürtlere dokunmayın

ABD'li Cumhuriyetçi Senatör John Kennedy, Türkiye'nin Rojava'ya yönelik askeri operasyonları ile tutumunu eleştirek, "Kürtler IŞİD'e karşı mücadelede en büyük yardım

sağladı. Eğer Kürtler olmasaydı, IŞİD hâlâ varlığını sürdürür olabilirdi" dedi. ABD Senato toplantılarında konuşan Cumhuriyetçi Senatör John Kennedy, Kürtlere "Amerika'nın dostu" olarak tanımlayarak Türkiye'nin Rojava'ya (Kuzey ve Doğu Suriye) yönelik tutumunu eleştirdi.

Kürtlere IŞİD ile mücadelede önemli bir rolü olduğunu hatırlatan Kennedy, "Kürtler olmasaydı, IŞİD hâlâ varlığını sürdürür olabilirdi" ifadelerini kullandı.

Senatör John Kennedy, "Sayın Erdoğan Kürtlere sevmiyor, bu konuda yorum yapmayacağım; ancak Erdoğan'ın Türkiye ile Suriye arasındaki sınırda silahlı grupları ve tankları var ve istihbaratımız Erdoğan'ın Suriye'yi işgal etmeye çalıştığını söylüyor" diye konuştu. Kürtlere Rojava ve Suriye'de rahat bırakmaması halinde Türkiye'ye karşı yaptırımları uygulayacakları tehdidine bulunan ABD'li senatör Kennedy, "Kürtlere rahat bırakın, Suriye vatandaşlarını rahat bırakın. Türkiye NATO üyesi ve bizim dostumuz, ancak buna uygun şekilde hareket etmiyorlar. Eğer Suriye'yi işgal ederseniz ve Kürtlere zarar verirseniz, bu Kongreye harekete geçmesi için çağrıda bulunacağız ve yaptırımlarımız Türkiye ekonomisi için pekiyi olmayacağı" şeklinde konuştu.

Kennedy'nin açıklamalarının ardından, ABD Senatosu'nun etkili isimlerinden Lindsey Graham ve Chris Van Hollen de bir basın açıklaması yayınlayarak Türkiye'ye çağrıda bulundu. Açıklamada, "Kobani'de silahsız bir bölge oluşturulmalı. Eğer Türkiye bu talebi kabul etmezse, yaptırımlarla karşılaşacak" ifadelerine yer verildi. Açıklamanın, Demokratik Suriye Güçleri (DSG) Genel Komutanı Mazlum Abdi ile yapılan görüşmenin ardından yayınlandıği bildirildi. İki senatör, Türkiye'yi eleşterek, "Esad rejiminin yıkıldığı süreçte Türkiye'nin desteklediği gruplar, Kürt müttefiklerimize saldırarak IŞİD'in yeniden canlanmasını engellemeye görevini tehlkiye atıyor" dedi.

Davutoğlu: Suriye'de otonom bir bölgeye karar verilirse Türkiye paniğe kapılmamalı

Gelecek Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu, "Büyük devletler telaşa kapılmaz. Kürtlerin sisteme katılması sağlanmalı. Sanki bütün Kürtler YPG gibi bir algı var. Suriyeli Kürtler de diğer halklar gibi eşit hakkı sahibi bir topluluk olarak ilan edilmeli." dedi.

Gelecek Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu, KRT'de Seçil Özer'in programında önemli açıklamalar yaptı. T24'ten Candan Yıldız'ın Ahmet Davutoğlu'nun programda yaptığı açıklamaları derlediği yazısı şöyle:

"Gelecek Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu, KRT'de Seçil Özer'in programında önemli açıklamalar yaptı. Gözden kaçmasın istedim. Hatırlayalım Davutoğlu, uzun yıllar Erdoğan'ın Başbakan olduğu dönemde danışmanlığını yapan bir isim. Eski Dışişleri bakanı ve 2014-2016 yılları arasında başbakanlık yaptı. Arap Baharı sonrası Türkiye'nin Suriye politikasının mimarlarından biri olarak çok eleştirildi. Türkiye'nin Suriye'de ne işi var itirazlarına muhatap oldu.

Suriye'deki vekalet savaşının yeni bir aşamasında artık yeni bir dönem var. Bu yeni dönemin öne çıkan ülkesi Türkiye..."

Ahmet Davutoğlu'nun konuk olduğu programda ben de soru soran gazeteciler arasındaydım, not düşülmeli gereken açıklamalarda bulundu.

Seçil Özer'in Türkiye ne yapmalı, Suriye'de federatif bir yapıyı mı desteklemeli sorusuna Davutoğlu, Türkiye'nin Suriye'deki Kürtlerle ilişkisini de ilgilendiren bir yanıtını oldu.

Davutoğlu söyle dedi:

"Herkesin temsiliyeti üniter bir devlet altı sağlanması üniter devlet.

Federatif olup olmayacağına Suriyeliler karar vermelidir. Irak işgali sonrası federatif yapı zorunluydu. Kürtler ve Araplar Molla Mustafa Barzani'den bu yana savaştılar. Kürtler Halepçe'yi yaşamış. Türkiye'de Kurt ve Türk savaşı olmamış. Şimdi niye olsun. Eğer

Suriyeliler otonom bir bölge kararı verirse Türkiye paniğe kapılmamalı.

Büyük devletler telaşa kapılmaz. Kürtlerin sisteme katılması sağlanmalı. Sanki bütün Kürtler YPG gibi bir algı var. Suriyeli Kürtler de diğer halklar gibi eşit hakkı sahibi bir topluluk olarak ilan edilmeli. Suriyeli Kürtlere yönelik herhangi bir zulme karşı olduğunu Türkiye'nin duyurması lazım. Dürziler de sisteme dahil edilmeli. İsrail'in Dürzileri istismar etmesi önemlidir. Türkiye Alevi-Sünni ayrımına asla izin vermemeli."

Benim Türkiye Rojava bölgesine operasyon yapabilen mi soruma da Davutoğlu şu yanıtını verdi: "20 Ocak'ta Trump görevde gelene kadar çözüm bulunmalı ve sonrasında ABD ile konuşmalı. Teröre bulaşmışlar

uzaklaştırılmalı. Devlet refleksini kaybeden bir güruh var. Herkesi tehdit görüyor. En büyük tehdit de Kürtler. Bu ezberin bozulması gerekiyor. Erbil'i ben niye tehdit göreyim. Onları gözü kulağı Türkiye'de. Türkiye Soğuk Savaş döneminde ölçüğünü küçülttü. Türkiye'nin Suriye'deki ölçüği YPG tehdidi olamaz. Herkesi düşman görürseniz nasıl büyüyeceksiniz nasıl ekonomik güçleneceksiniz"

ABD'nin himayesinde kurulacak otonom bir yapı ya da devletçik anti emperyalistlerin savunacağı bir şey değildir. Teröre bulaşmışlar uzaklaştırılmalı. Türkiye ABD'den önce Kürtlerin hakkını savunmalı."

Davutoğlu'na göre Suriye'de risk sürüyor. Ve Türkiye soğukkanlı bir şekilde devreye girmeli. Asla Suriye'yi yönetmek için değil, yardımcı olmak için devreye girmeli.

"Suriye eşit ilişki kurduğumuz komşu bir devletti. Erdoğan ve Fidan'ın mesafeli durması doğrudur. Orada kardeş bir halk var ve kendi savaşını yaptı onlar kazandı. Biz kazandık demeye gerek yok. Bu genel algı anlamında doğrudur. Rusya ve ABD geriliminin Suriye'de yaşanmasına sağlamak lazım. Rusya ile yeni yönetim arasında köprüyü Türkiye kurmalı. Esad Rusya'da diye kaybeden Rusya görüntüsü vermemek lazım. İran'ı da, Arap ülkelerini de katmak gerekiyor."

Hakan Fidan'ın siyasete girişinde etkili bir isim olan Davutoğlu'nun Suriye konusundaki birikimi devletin kurumlarına ulaşıyor mu bilinmez ama Bülent Arınç'ın zikrettiği bir isim olması da tesadüf olmasa gerek."

Li serbajarê Kurdistanê Hewlêrê 28-salîya konfîransa kovara "RAMAN" ya duyemîn hat derbaskirin

Bi rêveberîya xwedan imtîyaz û semîvîsarê kovara

"Raman" rêzdarê hêja Azad Abdûlvahîd 19-20-ê çileya pêş 2024-ê salê 28- salîya konfîransa kovara "Raman" ya duyenîn hat derbaskirin. Ji dehan welatan mîvan hatibûn wexandin. Wûsajî ji Azerbaycanê ez Tahir Silêman xwedan imtîyaz û semîvîsarê rojnama "Dîplomata kurd" û serokê Navenda Çanda Kûrdê Azerbaycanê Zabît Memmedov hatibûn dewatkirin. Kofîrans ji alîyê rêvebirê konfîrancê rêzdarê hêja Azad Abdûlvahîd hat vekirin.

Kekê Azad berfireh ser rewşa dîroka çanda kurd û Kurdistanê wusajî dereq despêka weşandina kovara "Raman" agahî da mîvanan. Axaftina kekê Azad ji alîyên besdervanan bi coşekî mezîn hat pêşwazî kirin.

Gelek nivîskar, dîrokan, helbestvanê mîvan ser rewşa dîroka çand û edebîyata kurd û Kurdistanê axfatina gjînya kirin.

Kütasîyê kekî Azad spasîyaxwe da mîvana û besdaravanen û serkeftinê xwast.

Em ji bona dewatkirina konfîrancê spaşîya xwe didine brêz mamoste Azad û jêra hertim serkeftinê hîvi dîkin.

Her bijî Kurd û Kurdistan!

Serok Barzanî pêşwaziya Nûnerê Taybet yê Sekreterê Giştî yê Neteweyê Yekbûyî li Iraqê kir

Serok Mesûd Barzanî îro 19.12.2024 pêşwaziya Nûnerê Taybet guhertinê Sûriye û deverê bi awayekî giştî û behsa metirsîyên serhildana

ê Sekrîrê Giştî yê Neteweyê Yekbûyî li Iraqê Mihemed Hasan û şanda pê re kir.

Baregayê Barzanî parve kiriye ku, di wê hevdîtinê de behsa pêngav û diyaloga navbera aliyên siyasî yên Herêma Kurdistanê ji bo pêkanîna kabîneya nû ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê hat kirin, tekez jî li ser pêdi-vîtiya pêkanîna kabîneya nû û dest-pêkirina karî di vê rewşa siyasî ya hesitiyar a niha de hat kirin.

Her di wê hevdîtinê de, her du aliyan ronahî berda ser pêşhat û

terorê û hizira tundrêtiyê kir, ihtîmala derbazbûna teroristan ji Sûriyeyê jî wekî metirsîyeke cidî hat danan, ku dê bandor li ser Iraq û deverê bi giştî hebe.

Her girêdayî vê mijarê, hevahengiya ewlehiyê di navbera Hikûmeta Herêma Kurdistanê û Hikûmeta Îraqê ya Federalî de giring hat hesibandin.

Her du aliyan hêvî jî kir ku rewşa Sûriyeyê tena û seqamgir bibe û arêse û guhertin bi diyalog û hevfîmkirin di berjewendîya gelên Sûriyeyê de bigehin çareseriye.

PWKyê Li Mêrdînê û Batmanê Roja Alaya Kurdistanê Pîroz Kir

Partîya Welatparêzên Kurdistanê (PWK), li Qoserê, li Teşkilata Mêrdînê ya PWKyê û li Teşkilata Batmanê ya PWKyê Roja Alaya Kurdistanê Pîroz kir.

bîrên kurd û endam û rêvebirê PWKyê besarî ve çalakîyê bûn.

Çalakîya PWKyê ya ji bo Roja Alaya Kurdistanê di atmosfereke berhemdar de derbas bû.

Partîya Welatparêzên Kurdistanê (PWK), roja 17ê Çileya Pêşîn a 2024ê, li Qoserê, li Teşkilata Mêrdînê ya PWKyê û li Teşkilata Batmanê ya PWKyê Roja Alaya Kurdistanê Pîroz kir.

Teşkilata Mêrdînê ya PWKyê pankarta Roja Alaya Kurdistanê jî li derveyî avahîya partîyê darve kir.

Li Batmanê, Pîrozbahîya Roja Alaya Kurdistanê

Partîya Welatparêzên Kurdistanê (PWK), roja 17ê Çileya Pêşîn a 2024ê, li Qoserê, li Teşkilata Batmanê ya PWKyê Roja Alaya Kurdistanê Pîroz kir. Di destpêka pîrozbahîyê de, ji bo şehîdîn Kurdistanê rêz hate girtin.

Pîstî rêzgirtina ji bo şehîdan, Serokê Teşkilata Batmanê ya PWKyê Azîz Ozdemîr, daxuyanîya PWKyê ya di derbarê Roja Alaya Kurdistanê xwend û di derbarê Alaya Kurdistanê de semînerek da.

Paşê, vîdeoyek di derbarê Alaya Kurdistanê de hate pêşandan.

Sîyasetmedar û rewşenbîrên kurd û endam û rêvebirê PWKyê besarî ve çalakîyê bûn.

Çalakîya PWKyê ya ji bo Roja Alaya Kurdistanê di atmosfereke berhemdar de derbas bû.

Nûnerên Partîya Demokrat a Kurdistanê-Sûriye, (PDK-S), Tevgêra Avakirina Demokratî Kurdistanî-Sûriye, Partîya Demokrat a Kurdu-Sûriye, PSKyê û gelek sîyasetmedar û rewşen-

Serok Barzanî: Pêwîste rewşa kurdan li Sûriyê li berçav bê girtin

Serok Mesûd Barzanî pêşwazî li Konsulê Giştî yê Fransayê li

İro 19.12.2024ê li Selahedînê Serok Barzanî pêşwazî li Konsulê

Hewlîrê kir û pêkanîna kabîneya nû ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê, herwaha rewşa Sûriyê û guhertin û metirsîyen serhildana terorê û çend mijarên din hatin gotûbêj kirin.

Giştî yê Fransayê li Hewlîrê Jan Braim kir, di hevdîtinê de gotûbêj derbarê pêngavêñ pêkanîna kabîneya nû ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê û encamên civînêñ

Ji çalakvanê Rojavayê Kurdistanê bo PKKê: Êdî kes baweriyê bi wan dirûşman nake û Rojavayê Kurdistanê bicîhbihêlin

Çalakvanê Rojavayê Kurdistanê daxwaz ji PKKê kirin ku ji

dêñ li Kobanê mane di bin dirûşmîn êdî kes pê bawer nake

Sûriyê vekêşin û li Rojavayê Kurdistanê xwe vekêşin, ji bo ku bixwe bikarin karûbarêñ xwe birêve bibin û biryarê debarê çarenivîsa xwe de bidin û mafêñ xwe bidest bînin. Herwaha daxwaz dîkin pirsa kurd ji bo hîzrêñ xwe yên partiyê nekin qurban, ku peywendiya wê bi berjewendîya hemwelatiyêñ navçeyê ve heye.

Çalakvan Omer Ehmed li Rojavayê Kurdistanê ji BasNewsê re ragehand: "Pêwîste PKK kurden Sûriyê ji mîmlaneya li gel Tirkîyê ya li navçeyêñ kurdî yên Sûriyê dûr bixe."

Herwaha got: "PKK navçeyêñ kurdî yên Sûriyê kiriye qada mîmlaneya li gel Tirkîyê, şerê li gel Tirkîyê bi fermana serokê berê yê haî hilweşin ji Tirkîyê ve veguhestiye bo nav Sûriyê."

Navborî diyar kir: "PKK di heyama 40 salêñ desthilata malbata Esed de êş û malwêranî ji bo gelê kurd ê li Sûriyê anî, ku kurd ji sotemeniyê bûye sotemeniya hîzra rejîmê û welatêñ din ên navçeyê."

Herwaha got: "PKK dixwaze careke din kurdan bixe nav mîmlaneya li gel Tirkîyê, j ibo ku kur-

koçber bibin."

Ew çalakvanê siyasî, dibêje projaya PKK li Sûriyê li gel hilweşîna Rejîma Sûriyê li Şamê şikest, "Ne oposizyonbûna PKKê tê qebûl kirin û ne jî xelkê Sûriyê kurd jî di nav de vê yekê qebûl dîkin û ne jî Tirkîyê qebûl dike."

Omer Ehmed dibêje: "Naha Esed li desthilatê nemaye, PKK ji li dû ye ku careke din li ser hesaba gelê kurd ê Sûriyê xwedî rolbe, wek baskekî ji bo her aliyeñi ku rola xwe dubare bike."

Ji aliye din ve rojnamevanê kurd Raman Yusif di tora xwe ya civakî facebookê de ragehand: "PKK bi dehan sale xwîna ciwan û jînîn kurdan li Sûriyê dirjîne, xelk têkelî şerê li gel Tirkîyê kirene û ew şer ti peywendiya wê bi doza kurdî ve jî tine."

Herwaha dibêje: "Derbarê bûyerên Sûriyê de ew partiye yekem alî bû ku danûstan li gel Rejîma Sûriyê kiran û bi armanca rîgîrîkirin li her projeyekî din a serxwebûna kurd a Sûriyê. Bi salane şer kiran bi navê dê xelkê rîzgar bikin, lê rastî bi temamî berovajî wê aşkera dîbin."

Rojnamevan Raman Yusif dibêje: "Di vê qonaxa giring a

aliyan hate kirin, Serok Barzanî bal kîşa ser naveroka civînê PDKê yên li gel aliyeñi siyasî û ragehand ku berdewamin li civîn û dîialogêñ hevbeş li gel aliyan, ji bo lezkirina vê proseyê û pêkanîna hikûmetî li ser bingehê encamên helbijartinan.

Rewşa Sûriyê, guhertin û metrisiyen serhildana teror û avabûna neseqamgiriyê li navçeyê bi giştî mijarêñ din ên hevdîtinê bûn, girêdayî vê pîrsê jî Serok Barzanî hêviya bidesthatina aramî û jiyanke baş bo xelkê Sûriyê xwest. Herwaha di dialog û lihevtêgeheştinê pîrsêñ navxweyî bikarin çareser bikin û di vê çarçoveyê de rewşa kurdan li Sûriyê divê li berçav bê girtin û li ser bingehê daxwazêñ xwe yên ji bo mafêñ wan di paşeroja Sûriyê de bidest bêñ.

navçe têde derbas dibe û li gel hilweşîna rejîma Beşar Esed, rîveberiya Qendîlê hemû yekdengiyekî di nav aliyeñi kurdî yên Sûriyê de red dîkin û gef dixwin û heta hin ji endamên kurdîn rojava eger fermana wan bicîh neynin têñ kuştin."

Herwaha dibêje: "Ev reftare belgeyekî ronî ye li ser wê yekê ku li gor hîzra welatêñ navçeyê kar dîkin, ku armanca yekem û dawî ji rî derxistina her projeyekî serxwebûnê ya kurdî ye û radestkirina navçeyêñ zêdetire, wekî ku li Efrînê pêkhat, li Serê Kanî û Til Abyad û Minbicê pêkhatin." Herwaha got: "Qendî berpirsyarê serekî ye ji hemû tiştîn li Kurdistan a Sûriyê pêktê."

Herwaha got: "Pêwîste gelê me li Rojavayê Kurdistanê hişyar be, daxwaza mafêñ xwe bike, lêpîrsînê li hemû wan aliyan bike ku bûne sedemê rastiyen dilêş." Û diyar kir: "Divê bi xwepêşandanê aştiyane biçin derve û daxwaza dûrxistina PKK ya li navçeyê me bikin."

Navborî daxwaz kir: Hêzîn kurdî yên wek Pêşmergeyê Rojava ku hêza kurdîn Sûriyê ne û li Herêma Kurdistanê ne, berpirsyartiya parastina navçeyê me ji her êrîşekî û herwaha asayışa sînoran û selametiya rûniştvanan bigrin stûyê xwe."

Çalakvanê siyasî yê kurd Biryar Kûtî jî di tora xwe ya civakî facebookê de nîvîsand: "Eger her rîkeftinek li gel Tirkîyê bê kiran û çekdarêñ derveyî Sûriyê biçin, pêwîste Mezlûm Ebdî û ewen din li gel wan derbîkevin."

Herwaha got: "Sûriyeyî ya we/ Kurdayetiya we ti sîdeki wê tine, ji ber we gelek ziyan gehande xelkê Rojavayê Kurdistanê. Ji bo wê jî idareya sîvîl û leşkerî radestî xelkê niştimanperwer bikin û li gel bêhîvîtyê hûn jî biçin."

Nêçîrvan Barzanî Cejna Êzî ya Kurdêñ Êzidî pîroz kir

Serokê Herêma Kurdistanê di Cejna Êzî ya Kurdêñ Êzidî de got, "Kurdistan dê her wekî welatê bihevrejîyanê

jî bo hemû pêkhateyan bimîne."

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî ji bo Cejna Êzî ya Kurdêñ Êzidî peyamek belav kir.

Nêçîrvan Barzanî di peyama xwe de wiha got:

"Cejna Rojî ya Êzî bi germî li rêzdaran Mîr û Civata Rûhanî û tevahiya xwişk û birayêñ me yên Êzidî li Kurdistanê, İraqê û li her cihêkê bin, pîroz dikim.

Hêviya cejneke xweş û bêhnvedaneke aram û tena ji bo hemûyan dixwazim.

Em xwişk û birayêñ me yên Êzidî piştrast dîkin ku Kurdistan dê her wekî welatê bihevrejîyanê ji bo hemû pêkhateyan bimîne û dê her piştevan û parêzvanê maf û daxwazêñ wan ên rewa be.

Her wiha dê ji bo baştirkirina rewşa jiyana wan û avedankirina deverêñ wan alîkar be.

Cejn li hemûyan pîroz be, her sal bi xêr û xweşî."

Hewlîr – Bi boneya serê salê, festîvaleke mezin birêve diçe

Serokatiya Şaredariya Hewlîrê ragehand, bi boneya sersalê bi hemahengîya li gel Wezareta Şaredarî û Geştûguzar û parêzgeriya Hewlîrê festî-

valeke mezin birêve diçe û ji bo wê jî daxwaz ji dilxwazan kir ji bo girtina cîh û besdârîkirina bi her cure çalakiyekî roja 22.12.2024ê serdana wan bikin.

İro 19.12.2024ê Serokatiya Şaredariya Hewlîrê ragehand, ku serokatiya şaredariya Hewlîrê bi hemahengîya li gel Wezareta Şaredarî û Geştûguzar û Parêzgariya Hewlîrê bi boneya sersala nû di bin sîbera kelheyê û li pêş parka şar festîvaleke mezin birêve dîbin.

Ji bo wê jî em daxwaz ji xelkê Hewlîrê dîkin ku bi dilxwazî ew bixwe dikarin bêñ û di wan çalakiyên "Çekirina xwarînê kurdî, xwarînê biyânî, karê destî û çalakiyên hunerî û hwd" di wan çalakiyan de dikarin besdârî bikin.

Herwaha amaje bi wê yekê hate dayîn ku kesekî ku bixwaze besdârîyê bike "Roja 22.12.2024ê demjîmîr 09:00ê serê sibehê heta 12ê nîvro serdana serokatiya şaredariya Hewlîrê bike, bi armanca dayîna cîhê çalakiyê."

Hat ragehandin ku besdârbûyên vê festîvalê "Pêwîste bawernameya kar, moleta tenduristiyê, mînakîn karêñ wan" li gel wan be."

Hat gotin ew festîval roja 25.12.2024ê destpê dîke, ku roja çarşeme û roja 02.01.2024ê bi dawî dîbe ku ew jî dîbe roja pêncsemê.

Îro Roja Alaya Kurdistanê ye

Îro 17ê Berçile, Roja Alaya Kurdistanê ye û bi vê boneyê, çendin merasim li saziyên fermî yên

Herêma Kurdistanê têr lidarxistin.

Bi vê boneyê, Kurdistanîyê li seranserê Herêma Kurdistanê û derveyî welat çalakiyên rîzgirtinê ji bo alaya Kurdistanê lidar dixin.

Di sala 1919an de, Dr. Kamran Bedirxan heman ala, wek alaya Kurdistanê nîşanî welatên Ewropayê da. Di salên 1960î de, Komela Xwendekarêne Kurd li Ewropayê heman ala di gelek boneyê cuda de hildan. Herwiha piştî sala 1970î, revenda kurdî ala Kurdistanê di çend boneyan bilind kir. Piştî Serhildana Kurdistanê ya sala 1991ê jî, ev ala li ser baregehîn partî û dezgehîn ragihandinê hat bilindkirin.

Di 11/11/1999an de, Parlamentoa Kurdistanê yasaya jimare 4 li ser Alaya Herêma Kurdistanê derxist. Di 19/6/2009 de, Parlamentoa Kurdistanê roja 17ê Berçile wek Roja Alaya Herêma Kurdistanê ragihand. Sedema diyarkirina vê rojê, vedi gire bo roja 17ê Berçileya 1945an ku li Mehabadê alaYA Kurdistanê li ser saziyên Komara Kurdistanê hat bilindkirin.

Piştî ku alaya Kurdistanê li bereyên şerê bergiriyê, li dijî terorîstan hat bilindkirin, Alaya Kurdistanê di hemû platformê navdewletî de bû semboleke naskirî ya berxwedana Pêşmergeyên Kurdistanê.

Alaya Rengîn ji sê rengên sereke pêk tê ku dirêjahi û firehiya her sê rengan wekî hev in. Li jorê alayê bi rengê sor, li navîn bi rengê spî li jêr a alayê bi rengê kesk hatiye xemilandin. Li navîn, nîşana rojê bi 21 tîrejên wekhev hatiye bicîhkirin û nîşana rojê bi awayekî geometrik cihê xwe di nîvê alayê de digire.

Geir Pedersen: Li hin herêman astengî hene û yek ji wan astengîyan rewşa li bakurê rojhilate Sûriyê ye

Nûnerê NYyê li Sûriyê Geir Pedersen îro 18.01.2024, di civîneke rojnamevanî de ragi-

hand, "Li hin herêman astengî hene û yek ji wan astengîyan rewşa li bakurê rojhilate Sûriyê ye.

Pedersen amaje bi rewşa Minbicê jî kir û tekez kir, agirbesta di navbera Tirkîyê û kurdan de, bi navbeynkarîya Amerîka, berdewam e û hêvî xwast ku çareseriyeke siyasi jî vê pirsgirêkî re were dîtin. Ev yek piştî wê tê, Berdevkê Wezareta Derve ya Amerîkayê ragihand, agirbesta ku dema wê bidawî bûye, heta dawiya hefteyê hatiye dirêjkirin. Herwiha tekezî li ser hewlêne Washingtonê ji bo dirêjkirina agirbestê di paşerojê de kir.

Herwiha Nûnerê Taybet ê Neteweyên Yekbûyi bo Sûriyeyê Geir Pedersen banga lidarxistina hilbijartinê "azad û dadwerane" piştî bidawîhatina qonaxa veguhêz li welat kir û got ku li bendê ye ku ev yek piştî sê mehan pêk were.

Diyar kir jî, "ev hilbijartin dê di çarçoveya cîbicîkirina biryara Encûmena Asayıya Navdewlefe ya (2254) de pêk werin û ew ê li gorî destûreke nû ya ku armanc dike ku weke peymaneke civakî ya berfireh ji bo hemû gelê Sûriyê pêk were.

Serokwezîr û endamê Kongrê Waltz pêwendiyêñ Herêma Kurdistanê û Amerîkayê gotûbêj kirin

Îro 21.01.2024, Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî û Endamê Kongra Amerîkayê Michael Waltz ku vê dawiyê ji aliyê Serokê hilbijartî yê Amerîkayê Donald Trump ve weke Şêwirmendê Asayıya Netewî hatiye destnîşankirin, di pêwendiyekê telefonî de çend mijar gotûbêj kirin.

Di hevdîtinê de pêşhatên dawîyê li Iraq, Herêma Kurdistanê û navçeyê hatiye gotûbêjkirin û tekezî li ser pêşxistina pêwendiyêñ dualî û parastina ewlehî û aramîyê hatiye kirin.

Serokwezîr pîrozbahîya destbikarbûna kongresman Waltz kir û pesna tîgîhiştina wî ya kûr ji ewlekariya navcê û mijarên girêdayî wê da.

Herwiha di derbarê encamên hilbijartinê vê dawiyê yên Herê-

ma Kurdistanê û Amerîkayê de jî nîrînên xwe danustandin û her du aliyan tekezî li ser girîngiya guhertina demokratîk û bihêzkirina hevkarî û hemahengîya navdewletî di vê derbarê de kirin.

Di beşike din ya hevdîtinê de bal hat kişandin ser rola girîng a

Herêma Kurdistanê weke hevkarekî pêbawer li navçeyê û pabendbûna bi nirx û armancê hevbeş ên aştî û ewlehiyê. Herwa-ha herdu alî li ser girîngiya hewil-danê hevbeş ji bo çareserkirina pirsgirêkan û dabînkirina îstîqrara berdewam li hemfikir bûn.

Bi fişara erebêñ hevpeymanê xwe ve YNKê hemû hêzêñ komando ji avahiya parêzgeha Kerkûkê vekêsand

YNKê di bin fişara erebêñ hevpeymanen xwe hemû hêzêñ komando ji avahiya parêzgeha Kerkûkê vekêsandin.

Duh 18.12.2024ê hêzêñ zîrevan ên avahiya parêzgeha Kerkûkê li gel hêzeke parêzvanen Serokê Encûmena parêzgeha Kerkûkê Mihemed Hafiz bû şerê wan û gule li hev berdan.

Li gor zanyariyê Bas-Newsê ew hêza ku şer li gel zîrevanen Mihemed Hafiz kiriye, hêza komando ya ser bi YNKê ye û piştî Rêbwar Teha bûye parêzgar, ew hêz ji bo parastina avahiya parêzgeha û encûmena parêzgeha Kerkûkê hatiye bicîh kirin.

Vê derbarê de îro çavkaniyekî agahdar li encûmena parêzeha Kerkûkê ji BasNewsê re ragehand: "Ew hêza komando ya YNKê anîbû bo avahiya parêzgeha Kerkûkê li gel polîse bajar avahî diparast, duh ji ber wî şerê derket, piştîre ji aliyê hevpeymanen YNKê ve daxwaza demildest vekêsandina wê hêza komando hate kirin, li gel wê jî çend efserekî komando jî bi tometa derxistina alozî û binpêkirinan hatiye girtin. Îro efserekî payebilind ê komando û çend polîsek ku hejmara wan 8 kese hatiye girtin û jî bo 5 rojan li girtîgehê dê bimînin û piştîre dê bêr dadgeh kirin û hemû ew hêza komando jî li avahiya parêzgeha têr dûrxistin û di cîha wan de hêza cil

reş dê bêr bicîhkirin û bi navê hêza sepandina yasa dê kar bikin."

Heman çavkaniyê aşkera kir: "Pirsgirêkî mezîn di nav encûmena parêzgeha Kerkûkê çêbûye, Şêx Zahir Enwer Asî nakeve civînên encûmenê û rîjeya yasayî temam nabe, dîsa daxwaz heye û dibêje, ewen ku hatine berdan ji Silêmaniye ve hejmara wan 100 kese (Ew çekdarêne DAIŞê yê YNKê berdane), lê zêdetir ji wê hejmarê nav li gel me hene û divê bê merc hemû bêr azad kirin. Derveyî wê jî li gor rîkeftina YNKê divê peywira Qaymeqamê Daqûq, rîveberê veberhênan, rîveberê polîs û rîveberê çandiniyê ji bo pêkhateya ereb be, naha Zahîr Asî jî dibêje, divê ew peywir bo eşîreta Ubêdî bin, eger ew neyê kirin besdarî civînân nabe û egera dest ji kar kîşanê û hilweşandina rîkeftinê heye."

Hêjayî gotinê ye, endamê encûmena parêzgeha Kerkûkê Zahîr Enwer Asî ku erebe û

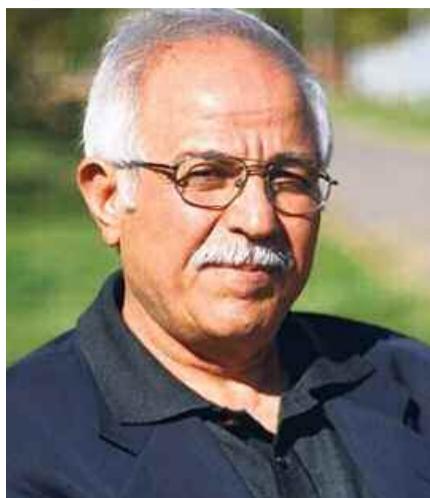
hevpeymaniya Hotêl Reşîd a YNKê li ser Kerkûkê di tora xwe ya civakî facebookê de nîvîsek belav kir û ragehand: "Ew sivikatî û êrîşa parêzvanen parêzgeha Kerkûkê ku li ser Serokê Encûmena Parêzgeha Kerkûkê hatiye kirin nayê qebûl kirin."

Herwekî dibêje: "Wegera bo dema tarîtiyê tine û nabe parêzvanen parêzgeha Kerkûkê waha neyasayî reftarê bikin. Ew hêz ne beşekin ji hêzên asayışa rîxistî, ku refatarên wan xweşik, birêz û pişeyî reftarê bikin."

Ew endamê ereb ê encûmena parêzgeha Kerkûkê dibêje: "Ew destdirêjiya li ser Mihemed İbrahim Hafiz ê Serokê Encûmena Parêzgeha Kerkûkê hatiye kirin nayê qebûl kirin û em bi tundî şermezar dikin. Ew binpêkirin li hember kesekî asayî û sade nebûye, ew sivikatî li hember pêkhateyekî serekî û temamê parêzgeha Kerkûkê hatiye kirin."

Li Kurdistanê divê hikûmet ji bona guhertina li Sûriyê jî binez ava bibe

**Ibrahim
GUCLU**

Li Herêma Federe ya Kurdistanê di 20-ê Cotmeha 2024-an de hilbijartin di atmosfereke demokratik û aramî û aşitî de hat li darxistin.

Gelek kes û grûp û rêxistinên nexêrxwaz li bendê bûn ku gelek bûyerên nexweş di hilbijartinê de biqewimin. Heta beşek nexêrxwazan jî dixwestin ku di hilbijartina giştî de bûyerên neweş û pevçûn derkevin, hilbijartin serkeftî nebe û li Kurdistanê kaos çêbibe.

Lê helwesta hêzên ewlekarî û partiyên dilsoz yên Kurdistanê û biberpirsiyarî tevgerandina Kurdistaniyan rê nede ku daxwazên nexêrxwazan çêbibe û li Kurdistanê kaos çêbibe.

Encamên hilbijartinê hemû Kurdên li dinyayê û li çar beşen Kurdistanê kêfxweş kir. Lewra di encama hilbijartinê de partiya hebûna Herêma Federe ya Kurdistanê bi xûrtî diparêze û Herêma Federe ya Kurdistanê pêş dixe û. ji bona ku jiyanek xweş û baş ji Kurdistanian ava bibe xebat dike, qezenc kir.

Nexêrxwazên Kurdistanê jî, ji vê encama hilbijartinê gelek nerehet bûn û ew jî diyar kirin.

Nêrîn û helwestên ne xweş yên di qempenyaya partiyên siyasî yên hilbijartina giştî de diyar dikir kir ku nexweşî û astengî û nexêrxwazî dê piştî hilbijartinê jî dom bikin.

Hezar mixabin ew tespîta nexweş piştî hilbijartinê dema xebatê ji bona avakirina Hikûmeta Herêma Federe ya Kurdistanê dest pê kir, rast derket. I t Taybetî jî YNKê bi helwesta xwe ya ne hiqûqî û ne demokratik di avakirina Hikûmeta Kurdistanê de astengî nîşan da. Ji partiya

zêde deng girtiye û xwediyê zêdetir parlamentêran e PDKê re ji bona ku Hikûmetê ava bike rêt negirt. Wê jî her çiqas ne heqê wê be jî, ji bona hikûmet ava bike, dest bi danûstandina kir.

Loma jî ew helwesta bûye sedem ku hîn Hikûmeta Kurdistanê ava nebe.

Ew li Kurdistaniyan neheqiyek mezin e.

Ew li hemberî Kurdistaniyan bê pirsiyarîtî ye.

Ew li dijî Hebûna Herêma Federe ya Kurdistanê ye.

Ew pêşî li çareserkirina pirsgirêkên stratejîk yên hûndir û derva digre.

Lê tê zanîn ku ji bona Hikûmeta Kurdistanê ava bibe hewildaneke xûrt bi berpirsiyarî û demokratik û pirreng û pirrdeng dom dike.

Lê divê li Kurdistanê Hikûmet bi lez ava bibe. Ev yêka ji bona çareserkirina pirsgirêkên hûndir û derve, pirsgirêkên siyasî û aborî, pirsgirêkên di nav Herêma Federe ya Kurdistanê ya Hikûmeta Federal de, pirsgirêke Kerkukê û herêmîn din yên ji dervayî desthilatdarîya Kurdistanê bê çareser kirin; pêşî li destwerdanên derve bê girtin, rêxistinên terorîst yên wek PKKê û Haşdi Şabî bi rêya hiqûqê û ewlekariyê bê tasfiye kirin, pêwîst e.

Di heman dem de bi lez avabûna Hikûmeta Kurdistanê, ji bona guhertinên stratejîk yên li Sûriyeyê jî pêwîst e.

Li Sûriyê çi gûhertin pêk hatin û ji bona van guhertinan cîma Hikûmeta Kurdistanê?

1-Li Sûriyeyê Rejîma Faşîst û Mezhebî ya Baasê ya 61 salan û dîktatoriya Esatan ya 53 salan têk çû û hat rûxandin.

2-Hêzên Mixalefetê (rikberan) bi alîkariya Dewleta Tirk zora Rejîma Faşîst û Mezhebî ya Baasê birin. Bûn desthilatdar.

3-Di Rûxandin û têkçûna Dîktatoriya Baasê de Hêzên Mixalefetê û Dewleta Tirk û ji Kurdan ENKSê qezenc kir. Lewra ENKS ji bona Rejîma Baasê bê rûxandin di nav têkoşînê de bû. Bi mixalefetê re jî têkildar bû û din av hevkari de bû.

PKK/PYDê hevalbenda Rejîma Baasê bû û Rejîma Baasê, Kurdistan, radestî

PKK/PYDê kiribû. Dîktatoriya Li Kurdistanê herdu yan bi hev re dîktatorî meşandin û li Kurdistaniyan zûlim kirin.

4-Qezanca ENKSê di hemandem de qezanca Herêma Federe ya Kurdistanê û Serok Barzanî ye. Lewra Hikûmeta Kurdistanê û Serokê Kurdistanê bi xurtî piştgirê ENKSê bûn. Bi 100 hezaran Kurd jî li welatê xwe bi cîwar kirin.

Loma jî Hêzên Mixalefetê û nûha ku desthilat in jî, ji Hikûmeta Kurdistanê û Serok Barzanî re bi nameyekê sipasiya xwe pêşkêş kirin.

Dewletên Rojhelatê Navîn û Ewrûpayê jî rola Hikûmeta Kurdistanê û Serok Barzanî gelek aşkere dibînin. Loma jî, ji bona ku hêzên Kurdistanê yekîtiyekê çê bikin, koalîsyana Ewrûpayî bi Hikûmeta Kurdistanê û Serok Barzanî re danûstandin kirin.

5-Rejîma Baasê, Rûsyayê, İranê, PKK/PYDê wenda kir. Lewra PKK/PYDê hevalbendên Rejîma Baasê û Iran û Rûsyâ û Emerîka bûn.

6-Dewleta Sûriyeyê dêjinûve ava bibe. Di avabûna Sûriyeyê de rola Kurdan jî divê bibe. Ew jî bi yekgirtina neteweya Kurd û Kurdistanê û hêzên Kurdistanê pêk tê.

Hezar nixabin nûha Rojavayê Kurdistanê bi destê PKK/PYDê bûye "Bakurê Sûriyeyê". Li bajarêne Kurdistanê Ereb bûne piranî. Çekdariya PKK/PYDê bû sedem ku gelek herêm ji aliye Dewleta Tirk ve bêne işgal kirin. Di pêşerojê de jî ev xeteriya dikare zêde bibe.

Li Rojavayê Kurdistanê bêçekbûna PKK/PYDê û ji PKKê rizgar bûn, dikare bibe sedem ku Dewleta Tirk divê ji Herêmîn Kurdistanê dest berde. Ew jî ji bona yekîtiya Kurdistanê û neteweya Kurd bibe bingehêke stratejîk.

Hîc şik tune ye di avakirina Sûriyeyê de terefbauna Kurdan, di çêkirina makezagona nû de terefbauna Kurdan, maf qezencîkirina Kurdan li tevayî Sûriyeyê de Hikûmeta Kurdistanê dikare bibe alîkar. Serok Barzanî dine alîkar û ceribandin xwe pêşkêşî tarefa Kurd li Rojavayê Kurdistanê bike. Hemû Kurdên Dînyayê û Çar Par.eyên Kurdistanê jî li benda vê hêviyê ne.

Mesrûr Barzanî serxweşî li gel û hikûmeta Almanya kir

Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê, derbarê êrîşa metirsîdar a li bajarê Magdeburg a Almanya

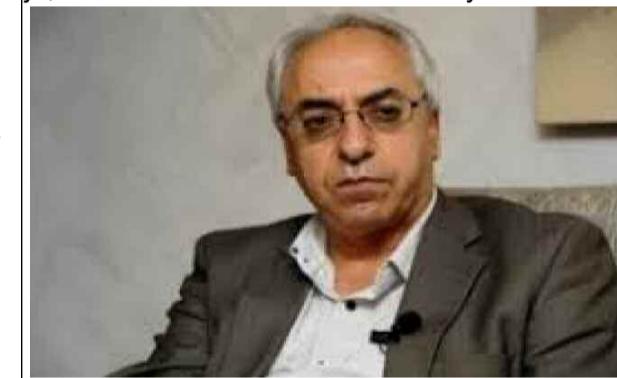
serxweşî li gel û Hikûmeta Almanyayê kir.

Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî di tora xwe ya civakî X de peyamek belav kir û ragehand, êrîşa metirs a li ser bazara Noelê ya li bajarê Magdeburg a Almanyayê ez şok kirim.

Serokê Hikûmetê di peyama xwe de ragehand, serxweşiyê li gel û hikûmeta Almanyayê dikim û di vê dema giran de hevsoziya xwe ji bo kesûkarêne qurbanîyan radigehînim.

Ebdulbasit Seyda: Naha demekî dîrokî ye û divê Kurd bi yekrêzî biçin Şamê

Siyasetmedarê Kurd Ebdulbasit Seyda dibêje, "Pirsa kurdî di nava hemû aliye Sûrî de

hatiye qebûlkirin, lê divê Kurd ji vê qonaxa niha re amade û yekrêz bin."

Seyda şeva borî 18.12.2024ê ji K24ê re got: "Ketina rejîma Beşar Esed li Sûriyê, tiştekî dîrokî ye. Niha hikûmeteke demkî li Şamê hatiye avakirin, ku diviyabû bi guftûgo û danûstandina bi aliye din rebihata pêkanîn, ji ber ku gelek pêkhate û partî tê de hene."

Li ser beşdariya Kurdan di qonaxa veguhêzde, Seyda got: "Pirsa kurdî di nava hemû aliye Sûrî de hatiye qebûlkirin û gelek belgeyên ku opozisyonê tê de hin mafên kurdan qebûl kirine hene, yek ji wan jî belgeya di navbera ENKS û Îtilafê de. Lê divê Kurd ji vê qonaxa niha re amade bin."

Herwaha teqeş kir: "Pirsa kurdî ne tenê pirseke navxweyî ya Sûriyê ye, belkû pirseke li ser herêmî û navdewletî ye. Kurd pêwîst bû zûtir biçûna Şamê, ne tenê şandeke siyasi, lê şandeke civakî ku ji kesayetên diyar, serokên eşiran, akedemesyen û jinan pêk were. Divê ew şand bi Ehmed Şera û kesayetiyê din rebicivin." Seyda got: "Di nava kurdên me de, nakokî hene û bûne du beşen sereke, lê pêwîst e di vê demê de ew nakokiyê xwe yên partî bidin aliye kî û lihev bikin. Nabe îro bîryara PYDê ji Qendîlê be. Niha ev qonax, qonaxeke dîrokî ye, divê Mezlûm Ebdî bi berpirsyariya xwe rabe."

Ebdulbast Seyda amaje bi nameya Serok Mesûd Barzanî kir û got: "Nameya Serok Barzanî gavek di cihê xwe de hat û li cem aliye Sûrî jî cihê xwe girt, lê divê aliye siyasi yên Rojavayê Kurdistanê sûdê ji vê nameyê bibînin û nakokiyê xwe bidin aliye kî û bi hev re kar bikin."

Dr. Şaxewan Ebdula biryarekî Wezareta Xwandina Bilind a Iraqê ya dijî xwendina kurdî li zanîngeha Kerkûkê hilweşand

Cîgirê Serokê Civata Nûnerên Iraqê nivîsekî wezareta xwandina bilind a Iraqê ya taybet dijî

xwendina kurdî li zanîngeha Kerkûkê hilweşand û xwandenê beşa kurdî dê ezmûnên xwe bi kurdî bikin.

Îro 19.12.2024ê Cîgirê Serokê Parlamentoaya Iraqê Dr. Şaxewan Ebdula di tora xwe ya civakî facebookê de ragehand: "Piştî nivîsa wezareta xwandina bilind rîveberiya koordîneya dûvçûn û planê geheşt zanîngeha Kerkûkê û tejî bû ji xeletiyêن yasayî û destûrî û bi hizreke şovenîstî hatibû nivîsandin, demildest nivîsekî biley min ji wezareta xwandina bilind re şand û bi spasî ve wezîrê xwandina biliy peywendî pêkanî û got ew nivîs hatiye hilweşandin û pênaseya bîr û ramana wezaretê naake û zimanê kurdî fermî ye û ti kesek nikare rîgiriyê li xwandina kurdî bike." Herwaha got: "Naha peywendî bi serokê zanîngeha Kerkûkê re ezê pêkbînim ne tenê kar bi wê nivîsê neke, herwaha ezmûnên îro jî dubare bikin."

Fransa: Divê HSD di pêvajoya siyasî de cih bigire

Wezîrê Karê Derve yê Fransayê Jean-Noel Barrot got, "Divê Hêzên Sûriyeyê Demokratîk (HSD) di pêva-

joya siyasî de cih bigire."

Piştî rûxina desthilata Beşart Esed, çekdarên ser bi Tirkîyeyê ve li dijî HSDyê dest bi êrişan kir.

Bi navbeynkiyâ Amerîkayê li Minbicê agirbesteke demkî hat ragihandin û ji bo agirbesteke mayînde hevdîtin berdewam dîkin.

Li gorî nûçeyâ Reutersê, Wezîrê Karê Derve yê Fransayê Jean-Noel Barrot derbarê rûdanêni li Sûriye û Rojavayê Kurdistanê li parlamentoaya welatê xwe axivî.

"HSDyê li dijî DAIŞê di çeperên pêş de şer kir"

Jean-Noel Barrot li parlamento yê got:

"HSDyê li dijî DAIŞê di çeperên pêş de şer kir, niha jî bi hezaran çekdarên tundrev li girtîgeh û kampan di bin kontrola wan de ne."

Dema ev rewş li ber çavan bê girtin, divê di pêvajoya siyasî de hebûna nûnertiya HSDyê bê dabînkirin." Barot eşker kir ku haya wan ji dilgiraniyê Tirkîyeyê yên derbarê PKKyê heye lê mirov dikare çareseriyekekê bibîne ku di berjewendiya hemû aliyan de be.

"Divê HSD ji bo seqamgiriyê di nav pêvajoya siyasî de cih bigire"

Barot dubare ragihand ku divê HSD ji bo seqamgiriyê di nav pêvajoya siyasî de cih bigire û got: "Serokkomar Emmanuel Macron roja Çarşemê di hevdîtina bi Serokkomar Recep Tayyip Erdogan re de bal kişande ser vê xalê." Wezîrê Karê Derve yê Fransayê her wiha got: "Dîplomatên Fransî roja sêsemê li Şamê bi berpirsên hikûmeta demkî ya Sûriyeyê re hevdîtin kir. Li Fransayê dê meha kanûna paşîn li ser mijara Sûriyeyê civîneke navneteweyî bê lidarxistin. Em ji hikûmeta demkî peyamîn erêñî werdi-grin lê em wan bi gotinan nanîrxînin, em dê li çalakîyên wan binêrin û di nav demê de binîrxînin."

Di destê hêzên Rojavayî de ji bo sivikkirina rewşê geleb amûrên wekî rakirina cezayêñ navneteweyî û alîkariya avakirina jînûve hene lê ev piştîgirî dê li gorî sozên siyasî û ewlehî bin."

Mezlûm Ebdî: Eger agirbest were kirin dê şervanêñ Kurd ên ne Sûriyeyî derkevin

Fermandarê Giştî yê Hêzên Sûriyeyê Demokratîk (HSD) Mezlûm Ebdî got, "Eger bi Tirkîyeyê re agirbest were kirin dê şervanêñ Kurd ên ne Sûriyeyî derkevin."

Her wiha Mezlûm Ebdî diyar kir "Niha li Sûriyê rewşike nû heye. Dema wê ye şervanêñ ku alîkarî dane me bi serbilindî vejerin herêmên xwe."

Heyeta Tehrîr El Şamî (HTŞ) 8ê Kanûna Pêşîn a 2024an Şama paytexta Sûriyeyê kontrol kir û dawî li desthilata Beşar Esed hat.

Piştî ku rejîma Esed rûxiya Tehrîr El Şamî piraniya Sûriyeyê kontrol kir, li Rojavayê Kurdistanê jî di navbera komên çekdar ên girêdayî Tirkîyeyê û HSDyê de şer û pevçûnên giran diqewimin.

Li aliyê din, Tirkîyê jî di van demên dawî de gefen ji bo operasyoneke li Rojavayê Kurdistanê gefen xwe zêde kirine.

Fermandarê Giştî yê Hêzên Sûriyeyê Demokratîk (HSD) Mezlûm Ebdî li ser rewşa Sûriyeyê, şervanen û Tirkîyeyê ji ajansa nûçeyan a Reutersê re axivî.

Mezlûm Ebdî amaje bi yê yekê kir ku eger bi Tirkîyeyê re agirbestek were kirin dê şervanêñ Kurd ên ji parçeyên din ên Kurdistanê ji bo piştigiriyê çûne Rojavayê Kurdistanê derkevin.

Vekişîna şervanêñ Kurd ên ne ji Rojavayê Kurdistanê xweteka sereke ya Tirkîyeyê ye û Tirkîyê vê yekê ji bo pêkanîna operasyonekê wekî hincet bi kar tîne.

Reutersê ragihand ku ev cara yekem e Mezlûm Ebdî piştast rîke ku şervanêñ Kurd ên ne ji Sûriyeyê di nav HSDyê de hene.

Têkiliya PKKyê bi HSDyê re nebû

Her wiha Ebdî diyar kir ku

dema gerîlayêñ PKKyê hatine Rojavayê Kurdistanê ti têkiliyeke wan a rîexistinî bi HSDyê re nebûye.

Li aliyê din, Mezlûm Ebdî ragi-

hand ku şervanêñ ne Sûriyeyî di 10 salêñ dawî de di şerê dijî DAIŞê de alîkariya HSDyê kiriye.

Ebdî got ku hinek ji wan piştre vejeriyane û hinek jî ji bo di şerê li dijî DAIŞê de alîkariya HSDyê kiriye.

"Dem hatiye bi serbilindî vejerin"

Fermandarê HSDyê Mezlûm Ebdî wiha pê de çû:

"Li Sûriyeyê rewşike cuda heyeye, em niha dest bi qonaxeke siyasî dîkin."

Divê Sûriyeyî bi xwe pirsîgirêkên xwe çareser bikin û rîveberiyekê nû ava bikin. Ji ber ku li Sûriyeyê bipêşketinê nû hene, dem hatiye ku şervanêñ ku di şerê me de alîkariya me kirine, bi serbilindî vejerin herêmên xwe.

Wezareta Karê Derve ya Amerîkayê roja Çarşemê ragihandibû ku agirbesta li derdora Minbicê heta dawiya hefteyê hatiye dirêjkirin.

Lê rayedarekî Wezareta Parastinê ya Tirkîyeyê îro got ku ti axaftin li ser rîkefîneke agirbestê

ya bi HSDyê re nîne.

Her wiha Ebdî got ku Tirkîyê û hevalbendê wê yên Sûriyeyê xwe amade dîkin ku êrişî bajarê Kobaniyê bikin û dixwazin HSD

hêzên xwe ji wê derê vekişîne.

Li gorî pêşnûmeyê, herêm dê di destê hêzeke ewlehiyê ya navxweyê ya bi amadebûna hêzên Amerîkî de were hiştin "ji bo çavdêriya vê deverê bi şertê ku agirbestek tam hebe".

"Em xwe ji êrişan re amade dîkin"

Ebdî got, "Li aliyê din, eger bê û çêbîbe em xwe ji bo pûckirina her êrişkê amade dîkin."

"Em dikarin ji bo vejerandina şervanêñ Kurd ên ne Sûriyeyî kar bikin"

Ebdî got ku piştî şerê Kobaniyê "Şervanêñ Partiya Karkeran hebûn ku dixwestin bi me re di vî şerî de berdewam bikin heta ku DAIŞ bi tevahî biqedê.

Hinek ji wan vejeriyane cihê xwe, lê ji ber ku şer berdewam bû û herêm hîn di metirsiyê de bû, hinek ji wan biryar da ku bimînin û alîkariya me bikin.

Dema ku agirbest pêk hat em dikarin ji bo vejerandina şervanêñ Kurd ên ne Sûriyeyî kar bikin. Hinek ji wan vejeriyane û hinek jî dixwazin vejerin."

Davutoglu: Eger li Sûriyeyê herêmek xweser bê avakirin divê Tirkîyê netirse

Serokwezîrê berê yê Tirkîyeyê dibêje, eger bîr yara sistêma federalî li Sûriyeyê were dayîn, divê Tirkîyê netirse û wê ji bo xwe gef nebîne.

Serokwezîrê berê yê Tirkîyeyê û Serokê Partiya Siberojê Ahmed Davutoğlu duhî 20ê Berçile di hevpeyvînekê bi kenaleke Tirkîyeyê re li ser rewşa Sûriyeyê ragihand, "Eger nûnertiya her kesî misoger bibe, dewleteke yekgirtî peyda dibe."

Davutoglu derbarê rewşa Rojavayê Kurdistanê de got: "Divê Sûriyeyî bîr yara sistêma federalîbûnê bidin, dixwazin yan nawazin. Piştî dagirkirina Iraqê, avakirina federatif neçarî bû. Ji Mela Mustafa Barzanî ve şer hebû û komkujiya Helebceyê rûdabû. Li Tirkîyeyê şerê Kurd û Tîrkan nebû. Çima niha? Eger Sûriyeyî bîr yara sistêma federalîbûnê bidin, divê Tirkîyê jî wekhev bêñ ragihandin. Divê Tirkîyê ragihîne ku ew li dijî her zulma li ser Kurdên Sûriyeyê ye."

Herwiha Davutoglu ragihand, di nava Tirkîyeyê de hin alî hene, Kurdan wek gefeke sereke dibînîn û got ku ev tîghiştin were hilweşandin û got: "Ez

ê çima Hewlêrê ji bo xwe gef bibînîm. Dema hûn hemû aliyan dijmin bibînîn, hûn mezîn nabin. Divê Tirkîyê beriya Amerîkayê xwedî li mafîn Kurdan derkeve."

û Serokê Partiya Siberojê got jî: "Divê Druze jî di nava sistêma de cih bigirin. Divê pêşî li îstismarkirina Durziyan a ji aliyê Îsraîlê ve bê girtin. Divê Tirkîyê ti carî destûre nede cudakariya Elewî-Sunnî."

Çavê Her Kurdekê-i, Li Rojavayê Kurdistanê ye

Dennis Dargul

Rojavayê Kurdistanê di rewşek nazik re derbaz dibe. Li vî perçeyê Kurdistanê, hem fersetek mezin ketiye pêşîya kurdan hem jî xeteriyek mezin li pêşîya me ye. Kurd li Sûriyê du rê pêşîya wane.

Rêya bi destxistina mafê azadiye

Li hev nekirin û ji nav çûne.

Van her du rîyane, pêwiste Partiyên Sîyasî yên Kurdên Rojavayê Kurdistanê bo xwe helbijêrîn. Eger partiyên siyasî, bi rasti dilsoz bin, rastin, ne bin bandora dardorek din de bin û bixwezin gelê Kurd yê vî perçeyê Kurdistanê bigehe maf û azadiyên xwe, divê BILEZ yêktiya xwe saz bikin. Eger na gelê kurd vê fersetê dê ji dest bide û hêvî daxwazêwan dê rî li ber her cûre koletiyê, kul û azaran vebike. Mafê hîc rîxistinek siyasî tine ye ku li gorî berjewendiyênt dorteng yên partiyatî û partizanî, bikar bîne. Hest û têgi-hıştina Netewî (mafê azadiyên bingehîn wek xak, dîrok, ziman, al, çand, huner, diplomasi û berjeweniyêndadwerî) ji her cure têgehiştinê Partiyan mezintire. Çavê her kurdek welatperwer, dilsoz û xwediyê berdêlîn gîran ya Kurd û Kurdistanê, li Rojavayê Kurdistanê ye. Partiyên Kurd, destpêkê pêwiste li Rojavayê Kurdistanê aştiya navxweyî pêk bînîn. Lî ev aştiye ne takîk be, her wiha stratejîk be. Li ser hîmayê li hev kirinek dadwerî û azadane nebe. Di van şert û mercan de û vî demê nazik de nabe partiyên siyasî di ragihandinan de hêrisî hev din bikin û hêvîyên paşerojê yên gel tarî bikin. Gotinê jî dil yên biratî, wekhevî, azadî û welatparêzî, Gelê Kurd dixweze bibîhîse.

Partiyên Siyasî yên Rojavayê Kurdistanê, xwediyê şansek mezinin ku civakek rewşenbîr, zana, têge-heşti û welatparêz, li vî perçeyê Kurdistanê heye. Civakek gelek xwediyê rawîştek mezine, xwedî zimanê xwe, çanda xwe, dîroka xwe û hebûna xwe derdikeve. Bingehîk mezin ya hozanvanêne wek Cegerxwîn, Osman Sabrî, siyasetmedarêne wek Malbata Bedirxaniyan, Malabata Cemîl Paşa yan, Nûreddîn Zaza, Haco axa, Dr. Nurî Dersimî û bi hezaran siyasetmedar, rewşenbîr û şoresseran li vî perçeyê Kurdistanê xizmeta

gel û welatê xwe kirî ye. hemû serok û rîberêk Kurd yên 4 perçeyê Kurdistanê ji gelê Rojava, mifa û piştigîrî wergirtiye û bi sed hezaran gelê kurd ji ber dozen rewa yên perçeyê din yên Kurdistanê, şehîd dane, derbeder bûne û eşkence dîtîne û rastî zordestiyek mezin ya Rejîma 53 salan ya Şamê hati ne. Jibo Rejîma 53 salan ya Binemala Esed, ferqa hîc kurdekê (ka ji kijan partiyê ye, hizra wî çîye) ne bû. Kurd bûn temam dujinê Şamê ye û pêwiste bibe Ereb. Ji xwe navê Dewleta Rejîmê ji "Komara Surî ya Erebî" bû. Wê desthilatdariyê di sala 1975 jibo herêmîn kurdan kembera Erebî durist kir ku Bakurê Sûriyê xaka Kurdistan hate desteser kirin. Gund û navçeyê Kurdistan ser navê Ereban hatin tapu kirin. Li gorî Raporê Frengîyan yên Sala 1921 heta Sala 1932 bajarê Rojavayê Kurdistanê (ku niha nifusa Kurd û ereban têkel kirine) %90 lê kurd bûn, beriya 150 Salan li deverên Rojava Ereb tine bûn.

Li gorî pirtûka Niviskarê Surî Mihemed Cemal Barût (Avakirina Diroka nû ya Cizîra Surî-r.376-377-378) Fransiyen xwestin Sê Kantonan li Bakûrê Sûriyê jibo Kurdistan ava bikin. Ji Rayadarê Şamê re digotin, hûn Ereb dikarin rîveberiyê xwe avabikin, bila eleqa we bi Kurdistan nebe. Kurd cûda ne. Jibo Ereban İdareyek li Şamê avakirin û jibo Kurdistan jî:

- 1-Kantona Efrînê
- 2-Kantona Cizîrê
- 3- Kantona Cerablusê saz kîrin.

Lê Komara Tirkîyê tiliya xwe xiste nav babetê û ev proje têk da. Ji xwe piştî sala 1946 Frensi ji Sûriyê derketin. Edî, tesira Komara Tirkîyê li ser Sûriyê kir û edî tehrîp, têkdan, koçberkîn, bê nasnameyî destpêkir û heta 1975ê ev tehrîbe li Rojavayê Kurdistanê berdewam kir.

Partiyên siyasî yên Kurd dema di nav xwe de (çî rîyêne din yên birûmet tine ye) yêktîf saz kîrin û wek yêk deng û reng çûne hevdîtinan li Şamê, pêwiste amadekariyêne wan hem ji aliye dîrokî, civakî, sosoyolojî û cografi ve,bihêz bin. Kesayetên şaraza, diplomatîk, siyasetmedar û dîrokzan hebîn û kesayetên birêz bin. Dosyên wan yên hevdîtinê bila tije pêşniyar û maqûl bin. Tenê, yêkrêzîya kurdan dê dikare li Şamê serkeftinê bidest bîne. Serkeftin çiye? sistema federale, bi destxistina mafê desthilatdarî, mafê ziman, çand, destrişana xak, aborî û pê pejirandina Nasname û Ala Kurdî ye. Li gel Ala Surî li herêmîn Rojavayê Kurdistanê Ala Kurdistanê jî hebe. Lî Ala Kurdistan ya qedîm ku hemû perçeyê Kurdistanê wek Ala Rengîn bi nav dikin. Ev li hevkîrina Partiyên siyasî dê pêwendiya Rojavayê Kurdistanê li gel Hikûmeta Herêma Kurdistanê, xûrttir bike.

Jiber ci Ala Rengîn: Ev Ala niha di qada diplomasiya nevdewletî de,

fermî ye. Di destura Iraq a Federal de jî wek Ala Herêma Kurdistanê hatîye pênas dan û pejirandin. Di nav qada diplomasiyê û bi giştî netewî de, pitir cîhê xwe bigre.

Di heman demê de hevdîtinê diplomatik hatine destpê kirin. Taybet Emrîkî û Frensî di navbeynkiyârî pêkhateyê Sûriyê de, rola sereke dileyîzin. Emrika şerî di navbera Tirkîyê û YPG ê de, bi şêwazekê dem kurt sekinand. Tirkîyê ji Emrika daxwez kirî ye û dibêje: "Kadroyê PKK ê yên Ne Surî ji Rojava Derkevin. YPG tayek PKK ye, pêwiste nemîne. Her wiha sinorê kurdan Çemî Feratê be..." Ev daxwezen sereke yên Komara Tirkîyê ne. Ji aliyeke din ve hevdîtinê Hikûmeta Tirkîyê li gel A. Ocalan jî berdewam dikan.

Di hevdîtina Nûnerên Emrîka li gel General Mazlûm Ebdî jî, eşkere bûye ku M. Ebdî: Aligirê Yek Perçeyîya Xaka Sûriyê ne, ew naxwezin Sûriyê Perce bibe, ew ne gefin li ser Komara Tirkîyê, ew dixwezin arêşan bi rîya diyalogê ve çareser bikin. Ew amadene li gel hemû partiyên siyasî yên Rojava li hev bikin û li Şamê berjewendiyê. Gelê Kurd di nav sinorê Sûriyê de, biparêzin.

Serokê (Heyeta Rizgariya Şam ê - مارشل ریزگاری شام) HTŞê Ahmed Hüseyin (Ebu Mihemed Colanî) jî bi daxûyanîyekê got: "Kurd jî, her wek Wan rastî zordariyek mezin ya Rejîma Esed hatine. Gelek zulm li Kurdistan hatiye encam dan. Dê mafê Kurdistan jî wek her welatiyek Surî li gorî yasayan were parastin. Efrîn jî dê vegere..."

Bi tevî van pêşketinan HSD û ENKS xwe amade dikan û li hev bicivin. Bi dîyalogê çî arêşê tine ye ku mirov li hev neke. Çî xetên Sor tuneye ku Ev herdû aliyeen Kurdî lihev nekin. Yanî Xalênu ku lihev bikin û mişterekin ji nakokîyan gelek bêhtir in. Serok Bazanî jî, bi daxûyanîyekê ferseta rojavayê Kurdistanê destnişan kir û got: "Ew rîzê ji bîryara Xelkê Sûriyê digrin. Ew amadene her alî ve piştigîriya mafê Gelê Kurd yê Rojava bikin û pêwiste aliye Kurdî bi yêk deng û rengî, xwe jîbo gotübêja li gel Şamê amade bikin..."

Emrika û Frense jîbo Sûriya Nû xwe amade dike û navbeynkiyê dike. Aliyeen Kurdî pêwiste nakokîyen xwe danin aliye kî, li ser xalêne hevbes yên Niştimanî li hev bikin û bi qûwet biçine hevdîtinan. Jîbo Rojavayê Kurdistanê, di vê dema nazik de piştigîriya Hikûmeta Herêma Kurdistanê û taybet Serok Barzanî gelek giringe. Hêvîdarim Rojavayê Kurdistanê nûnerên wê yên siyasî, ji Başûrê Kurdistanê ders derixe û ji serbora wê mifayê wer-gire. Edî bîryar û trade ya gelê Rojavayê Kurdistanê ye, dilê her kurdek welatparêz jîbo yekîtî, azadîya gelê Rojava lêdice.

Putin: Divê Pirsgirêka Kurdish were çareserkirin

Vladimir Putin got, "Divê Pirsgirêka Kurdish bê çareserkirin. Divabû di çarçoveya Sûriyeyê de di

serdemâ Beşar Esad de bihata çareserkirin, niha jî divê rayedarê ku axa Sûriyeyê kontrol dikan çareser bikin."

Her wiha Putin diyar kir, piştî ku Esed çûye Moskowê heta niha pê re hevdîtin nekiriye lê belê plan dike ku wî bibîne.

Serokê Rûsyayê Vladimir Putin li ser mijara welêt û cihanê bersiva pirsên medya û xelkê da.

Putin di bernameya bi navê "Xeta Rasterast" a ku her sal saz dike û çapemenîyê xwecîhî û biyanî besdar dîbin de derket pêşberî kamerayan.

Serokê Rûsyayê xwest ku Pirsgirêka Kurdish bi desthilatdarê ku axa Sûriyeyê kontrol dikan re were çareserkirin û her wiha behsa mijara ewlekariya Tirkîyeyê jî kir.

"Divê pirsgirêka Kurdish were çareserkirin"

Vladimir Pütin li ser pîrsâ Kurd wiha axivî:

"Divê Pirsgirêka Kurdish were çareserkirin. Divabû di çarçoveya Sûriyeyê de di serdemâ Serokê Dewletê (Beşar) Esad de bihata çareserkirin, niha jî divê rayedarê ku axa Sûriyeyê kontrol dikan çareser bikin.

Divê bi awayekî ewlehiya Tirkîyeyê bê dabînkin, em di vê hismendiyê de ne."

Li aliye din Vladimir Putin diyar kir ku ew bi Serokkomarê Tirkîyeyê Recep Tayyip Erdogan re tim di nava têkiliyan de ne û pê re li ser rewşa Filistîn, Sûriye û Rojhilata Navîn diaxîvîn.

Serokê Rûsyayê Putin wiha pê de çû:

"Tirkîye, di bin ronahiya bipêşketinê li Sûriyeyê ji bo dabînkin ewlehiya sînorêne xwe yên başûr, ji bo avakirina şert û mercenî ji bo vegera penaberan ji xaka xwe ji bo herêmîn din ên Sûriyeyê ku defakto di bin kontrola Tirkîyeyê de ne, dibe ku ji bo bûyîna Kurdistan ji sînorêne xwe dûr bixe her tişti dike.

Ev hemû mimkinn in û dibe ku heta radeyekê werin pêkanîn."

Amerîkayê çi qas budce ji Pêşmerge û HSDyê re vejetand?

Senatoya Amerîkayê projeyasaya budceya parastinê ya 2025an qebûl kir.

Di projeyasaya de 528 milyon û 699 hezar dolar ji bo Pêşmerge, Hêzên Sûriyeya

Demokratîk (HSD) û hêzên ewlehiyê yên Îraqê re hatiye pêşniyarkirin.

Senatoya Amerîkayê projeyasaya budceya Wezareta Parastinê ya Amerîkayê (Pentagonê) 2025an ya 895 milyar dolarî qebûl kir.

Projeyasa li hemberî 14 dengen na bi 85 dengen hat qebûlkirin. Li gorî par, budceya îsal 9 milyar dolar hat zêdekirin. Her wiha li gorî projeyasaya, di budceye de ji Pêşmerge û hêzên ewlehiyê yên Îraqê re 380 milyon û 758 hezar dolar û ji Hêzên Sûriyeya Demokrat (HSD) re jî 147 milyon dolar û 941 hezar dolar hatine vejetandin. Ev alîkariya Amerîkayê dê ji bo perweerde, bipêşxistinê stratejîk û têkoşîna li dijî DAIŞê bê bikaranîn.

Alîkariya Amerîkayê ya ji bo Pêşmerge, hêzên Îraqê û Hêzên Sûriyeya Demokratîk (HSD) di budceya 2024an de 475 milyon dolar bû.

Barış Bala

Gelî serekênmeye aqilbende, siyaset zaneye, welatparêze, namûse, qîrete, kommerde, qehremane, pir nav û denge xweî hurmet. Roja îro bextê gelê me

pien xwe, pêpez bikin! Konê me vala bikin, hemû hebûna me bikîşînin xwera bibin! Dîroka me veşerin! Ret bikin me! Çawa gel înkâr bikin! Çand û kultûra me xweyî, bê xwedanî, bê piştovanî, dero-berô bûbê!

İdî bese! Hemû bibine yek! Dengêkî zelalî zexm biqîjin! Hemû kulma xwe serê neyar xin, bêjîn: - "Bijî Kurdistanâmeye aza!"

Serê neyarêne me nolanî merê şahmarî bipelxînin!

Bila nolanî tejî-tûla têxine kaste-kast, ji welatê me derêne, birevin, ji ku hatine, dîsa herne wir! Wir jî temamî zia bibin! Pêş yekbûna me zendegirtî bimînin!

Fembikin - "Gel ku bû yek, ji xew rabû, ber pêya wî tu zer, zinar, çia-banî deyax nakin!" We ci daye pêşîya xwe, wê jî biqedînin! Ez jî sha-şa bêjîm:

- Welat şîrîne, wek wî tu tişt bi tem tunine!

Zû-zû biweklînin:

Ax can! Ax can! Ez delîl, ez delîl, ez qurbana teme welat!

Navê gelê me nav gelê dinda çawa gele kî qehreman, merd û welatparêz bê naskirê û timê bê kîşandînê! Alameye sê rengî yekcar cîyê xwe bigre nav alê dinêda! Û idî kes wê ji cîle wê raneke, navêje binê pîa! Al — nav û namûsa gele!

Ez rewa dibînim, wekî vê helbesta xwe biweklînim:

Dinya hejya, dinya rabû, Kurd nebû yek, hisyar nebû, Nika dike dewa heqe,

Hemû dibênen: - Kurd neheqe.

Problêma xwe tevî hevdî hel bikin û yekdeng azaya Kurdistanê dinêra elam bikin! Zimanê neyar qutkin, bila idî nikar be bêje "kurd tunîne, kurd neheqe!"

Kurd hene! Kurd dijîn! Û inşal-lah zûtirekî Kurdistanê yê azaya xwe bistîne! Wedekî kurta her çar parêd Kurdistanê yê bibin yek û dewleteke kurdaye mezin yê bê çêkirinê!

ketîye destê we. Xwendayê mezin idî em kirine bîra xwe, rûne me kenîaye. Temam kurd ji xewa hingorê rabûne, heqê xwe dixwazin.

Hûn jî rabin, der-dorêne xwe mezê bikin! Hesabê bidine xwe, wekî hûn kîne!

Firsenda wa dewrekî carekê dikeve destê merîfa. Îro ew firsenda destê we daye. Firsend teyrê baze, dest derket idî paşda venagere. Dîsa dewr pêwîste, wekî ew paşda bê!

Ez çawa helbestvanekî îxtîarî, hêşîrî, hejarî, hemû derbêne neyaraye tele cansotî dîtî, boy azaya welatê xwe, nav temam emrê xwe timê gîryaî, nolanî kizikekê helyaî, bê per û baskî, sêfîlî, sexîrî, tengezarî, hejar, pêşirûkî, dero-ber, ji navêne kurdêne koleye, feqîr, ji welat dûr, rica dikim! Pêş we bejna xwe ditewînim, dibêjîm:

- idî bese! Bese, neyarêne meye xwînrêj, namûsa me bavêjine bin

bikine malê xwe, hecê maî bin axêda veşerin! Egît, mîrxasên me zindanada birizînî! Dardakin! Mala me da hukmî ser me kin! Nolî gura bedena me vejanîn, me bisurînîn! Dê-bavêne me bikujin! Keçenmeye bedew bivin, heramxaneda xwera xweî bikin, pê kîfîn xwe derbaz bikin! Zarokên me bikine sêwî! Birçenmeye belekda razen! Em jî bê lihêb û bê pergavbin, bin tavî-teyrokada, nav şîl-şoyada razen! Ji emrê xwe qet tu tiştî fem mekin! Îro hebûme, sibê tunebûme! Bê rîc û bê nav-deng, nolî bînberekî sade ji dinê herin. Me ci dit?! Qet tu tişt me nedît!

Dubar, dubar rica dikim! Hemû hevra bibin yek! Vê firsendê ji destê xwe bernedin! Idî rojêne serxwebûna Kurdistanâmeye delal ser tilfa tê jîmarê! Meselên salênu - 1920-1923 û yêd maîn meynin holê! Wê ji bîra xwe yekcar derxin! Her yek ji we "Ezim! Ezim!" - nabêjin! Gunê we vi gelê bê

Min bikira eyda mezin bi dilê şâ, Mêvanê min bihatana hemû qulba. Evdê xêrxaz biciviana holika min, Binbar, pîroz, bikiranâ eyd roja min.

A hê minê bizanbûya ez merîme, Ezî bi reh, ezî bi war ne mirîme. Kesê bê ax dara pûce nagre bin erd, Emrê şîrin boy wî dibe keser û derd.

Barış Bala

HAK-PAR, PSK, PWK: Roja Alaya Kurdistanê, Bila Bibe Destpêka Hevxebat, Hevkârî û Tifaqênet Neteweyî, Demokratîk

HAK-PAR, PSK û PWK'ye Li Amedê, Bi Hev Re, Roja Alaya Kurdistanê Pîroz Kirin

Partîya Maf û Azadîyan (HAK-PAR), Partîya Sosyalîst a Kurdistanê (PSK), Partîya Welatparêzêne Kurdistanê (PWK), roja 17ê Çileya Pêşîn a 2024ê, li Amedê, li hola Cemîyeta Rojnamevanan a Başûrêjihilat (Guneysîgî Gazetecîler Cemîyî) bi hev re, Roja Alaya Kurdistanê Pîroz kirin.

Di destpêka pîrozbahîyê de, Serokî Teşkilata Amedê ya HAK-PARê Mustafa Okumuş di derbarê armanca vê çalakîyê de axaftinek kir û ji bo şehîden Kurdistanê rêz hate girtin.

Piştî rîzgirtina ji bo şehîdan, endamê Komîteya Birevebir a Navendî ya PWK'ye Yûsûf Aydin bi kurdî, daxuyanîya hevbeş a HAK-PAR, PSK û PWK'ye ya di derbarê Roja Alaya Kurdistanê xwend. Paşê lêkolîner û nîvîskarê kurd Seîd Veroj di derbarê dîrok û mane û girîngîya Alaya Kurdistanê d esemînerek da.

Gelek sîyasetmedar û rewşenbîrên kurd û endamên HAK-PAR, PSK, PWK'ye besdarî ve çalakîyê bûn. Sîyasetmedar, rewşenbîrê kurd İbrahim Guçlu jî ji ber vê çalakîyê pîrozbahîyê hersê partîyan kir û di derbarê Roja Alaya Kurdistanê de bîr û rayêne xwe anî zîmîn.

Çalakîya hevbeş a HAK-PAR,

PSK û PWK'ye ya ji bo Roja Alaya Kurdistanê di atmosferike berhemdar de derbas bû.

Buroya Ragehandinê ya Partîya Welatparêzêne Kurdistanê (PWK)

HAK-PAR, PSK, PWK:

Roja Alaya Kurdistanê, Bila Bibe Destpêka Hevxebat, Hevkârî û Tifaqênet Neteweyî, Demokratîk 17ê çileya pêşîn Roja Alaya Kurdistanê ye.

Alaya Kurdistanê ya ku îro kurdîn cîhanê wek alaya xwe ya niştimanî qebûl dikin, di sala 1920î de, ji alîyê Teşkilatî İctîmaîye ya Kurdan ve bi bîryarekê hatîye qebûlkirin. Alaya Kurdistanê eve ji 100 salî zêdetire ku wek nîxeke neteweyî hatîye qebûl kîrin.

Alaya Kurdistanê ne tenê sembola azadîya Kurdistanê ye. Alaya Rengîn, eve ji sedsalî zêdetire ku di meş û têkoşîna azadîya Kurdistanê da réberiya mîletê Kurd dike, di karesat û serûbinîyê mezin de rîya me rohnî dike, hêvîyên me li ser pîyan digre.

Ew Alaya Rengîn ya ku di 1920î de hatîbû qebûl kîrin, ji alîyê Xoybûnê ve di 1930îyî de li Çiyayê Agirîyê hate bilind kîrin.

Alaya Kurdistanê di 1932î de li ser herdu bergân Hawarê, no: 11 (10 Çiriya Pashîn 1932) bi Rengîn hatîye çapkirin.

Alaya Rengîn ji Çiyayê Agirî

gîhîste Rojhelatê Kurdistanê. Komek ciwanêne kurd di 17ê Çileya Pêşîn a 1945ê de, Alaya Rengîn li Mahabadê li ser avahîya dadgehê ve daliqandin.

Piştî ilan kirina Dewleta Komara Kurdistanê, Hikûmeta Komara Kurdistanê Ala Kurdistanê wek alaya Komara Kurdistanê (Komara Mehabadê) qebûl kîrin.

Alaya Rengîn, li Mahabadê, li Komara Kurdistanê, hem bû şahidê serkeftin û mîzgînîya azadîya, him jî bû sitare li ser yekemîn Komara Kurdistanê.

Parlementoya Herêma Federe ya Başûrê Kurdistanê ya ku di sala 1992î de hatîbû damezrandin, ew alaya ku di sala 1920î de hatîbû qebûl kîrin, weke fermî, weke Alaya Kuridstanê qebûl kîrin.

Alaya ku Serokomarê Komara Kurdistanê Pêşewa Qazî Mihemed wek emaneteke millî teslîmî Mele Mistefa Barzanîyê nemir kîrin, îro bi şanazî li Başûrê Kurdistanê li ser Parlamento ya Herêma Federe ya Kurdistanê bilind kîrin, em ji dil û birêzdarî bi tînîn.

Belê, ev roj, rojek ji rojane ku bi hestêne neteweyî, niştimanî lêxwedîderketin û hildana Alaya Kurdistanê ye.

Dîvê ev alaya, jîbo hemû Kurdistanîyê cîhanê wek Alaya Kurdistanê ya neteweyî, niştimanî,

15-21 Çileya pêş, dekabr. 2024

îDİ BESE

Ewrên tarî, ne hurmijin, ne gurjin, idî bese, Gul-sosina ne rencînin, ne zêrînin, idî bese, Tavî, teyrok, mekin girmîn, nekin ringîn, derbazbin zû, Kurdistanê birîndare, ne êşînin, idî bese.

Bayê şamê, hêdî-hêdî, neke gazî, hewar, dengî, Dotê Kurdistan unda kirine bi hezaran xortê bengî, Dicle, Fîrat, bikewgirin, bilîvînin hezar rengî, Kurdistanê şînê da ye, pejmûr nekin, idî bese.

Tanqê giran, teyarê xof, nekin gurîn, him teqe-req, Bahar hatîye, gul vebûne, hûn nerêjin xwîna neheq, Gur Seddamê îcar hişk be, wê eyan be, kîye neheq, Kurdistanâ min cinnete, ne şewtînin, idî bese.

XWEZÎL ROKÊ BİANIYANA MİN RA MIZGÎN

Xwezîl rokê bianiyana min ra mîzgîn, Bigotana: - Aza bûye Kurdistanâ teye rengîn. Dê û dota êxistîne cilê şînê, Melle nadîn idî terqîn û yasînê.

Neyarê hur teyax nekir, revî paşda, Zindanê sar, qersên tarî neman wir da. Ax seqîrî, çû hejarî, belengazî, Esman vebû, xemîlîne bestê tezî.

Direqsin pîrê sed sal, keçen heznî, Dengê Şîvîn hingavtîye çîya-banî. Sêfil-sexîr kom-kom diçin dibistana, Kurd jî bûye xwîyê dîrok û dîwana.

Kalê xîret, xortê cindî, bavê lawhez, Gund-bajara tew çêdîkin bi xar û bez. Destê cotkar dîsa çûye ser maça cot, Xwîn vereşîya kesê welat boy zîk firot.

Min bikira eyda mezin bi dilê şâ, Mêvanê min bihatana hemû qulba. Evdê xêrxaz biciviana holika min, Binbar, pîroz, bikiranâ eyd roja min.

A hê minê bizanbûya ez merîme, Ezî bi reh, ezî bi war ne mirîme. Kesê bê ax dara pûce nagre bin erd, Emrê şîrin boy wî dibe keser û derd.

hevbeş bê qebûl kîrin.

Em hêvî dîkin ku Roja Alaya Kurdistanê, li her çar perçeyên Kurdistanê û li dîasporayê, bibe destpêka hevxebat, hevkârî û tifaqênet neteweyî, demokratîk, niştimanî; bibe destpêka azadîya her çar perçeyên Kurdistanê.

Em hêvî dîkin ku Roja Alaya Kurdistanê di nava hêzîher her çar perçeyên Kurdistanê de bila li ser hişmendîya neteweyî, demokratîk, niştimanî, bibe destpêka ava kirina tor û mekanîzmayeke ku bikaribe koordînasyon, hemahengî, dîyalog, dan û stendin, şêwra navxweyî, bi hev re dîyar kirina fîkir û helwesten hevbeş bîhûne.

Roja Alaya Kurdistanê li hemû kurd û kurdistanîyê cîhanê pîroz be.

Partîya Maf û Azadîyan (HAK-PAR)

Partîya Sosyalîst a Kurdistanê (PSK)

Partîya Welatparêzêne Kurdistanê (PWK)

Partîya Welatparêzêne Kurdistanê (PWK)

2 bin yıllık Kürtçe kitap bulundu - Kürtlerin ataları Zerdüştî'lerin el yazması

Ceylan derisine yazılmış 2 bin yıllık Kürtçe kitap

Eski Avestaca olarak bili-
nen Kürtçe'nin Ahuramî

deve ile ilgisi yoktur.
Günümüz Kürtçesinde altın

2 Bin Yıllık Kürtçe Kitap Bulundu

(Hawramî) lehçesiyle yazıldığı
belirtilen kitabın ceylan deri-
sine Arami harflerle yazıldığı
ve 20 sayfadanoluştugu belir-
tildi. Yapılan incelemelerde
kitabın yaklaşık iki bin yıllık
olduğu belirtildi.

Kürdistan Arkeoloji Müdür-
lüğü yaptığı açıklamada bulu-
nan kitabın 2 bin yıllık
olduğunu söyledi. Kitabın Eski
avesta dili olan Hawramî
(Ahura-manî) Kürtçesi'nde,
ceylan derisi üzerinden
yazıldığı açıklandı. Tarihi
kitabın Arami alfabetesiyle
Kürtçe yazıldığı verilen bilgiler
arasında.

Zerdüşt kelimesi eski
Kürtçede 'Zarathustra'dır.
Yunanlılar bu ismi "Zoroaster"
olarak tefafuz ederek kendi
eski kayıtlarına geçirdiler.
Adına eklenen uştra
sözcüğünün bilinen anlamı

"Zér"dir. Eski Kürtçede ise
"Zeretha" idi. eski Kürtçe'de
"uş" parıldamda anlamına
gelirken "Uştra" da "Işık"
anlamına gelir. Zerdüşt
kelimesinin tam anlamı "Altın
ışığın adamı"dır.

Kitabı Hawraman'da bulan
doğu Kürdistanlı aile, Kitabın
Iran Devleti eline geçmemesi
için sakladığını, ekonomik
sıkıntılarından dolayı
İngiltere'de satmak için
gördüğü, fakat bir çok
duyarlı Kürd'ün girişimleriyle
Kürdistan Bölgesi'ne teslim
etmeye ikna olduğu açıklandı.

Kürdistan'da Zerdüştler
olarak da bilinen Bahdini'lerden
kalan ve Avesta'nın Gata-
lar (Gotin) bölümü olduğu
sanılan iki bin yıllık bir kitabın
bulunduğu açıklandı.

Şûnwarên Kürdistanê
(Kürdistan'ın Mirası) internet

sitesinde yer alan bilgiye göre
Doğu Kürdistan'ın Hawraman
İlçesi'nden bir aile, bulduğu
kitaba İran Devleti'nin el koy-
maması için kitabı Britanya'ya
(İngiltere) götürdü.

Sitede yer alan bir açıklama
Kürdistan Bölgesi
hükümetine çağrı yapılarak
'Kitabın Kürdistan'a geri getirilmesi
için gerekli girişimlerde
bulunulmasını istiyoruz.
Çünkü bölge hükümeti yasal
olarak bütçe ayırarak kitabı
satın alabilir' ifadelerine yer
verildi.

Bahdin Dini'nin Peygamberi
olan Hz. Zerdüşt'e vahy
edildiğine inanılan Avesta en
eski kutsal tekstlerden olarak
biliniyor.

Avesta'nın en eski ve en
orjinal bölümleri olduğuna
inanılan Gata (Gotin)
bölümünün M.O 7 YY'da
yaşadığına inanılan Peygamber
Zerdüşt tarafından söyle-
nen şiirlerden oluşuyor. Bulu-
nun kitabın bu şiirler olduğu
düşünülyor.

Milattan önce Kurt krallar
için "Mirdad". Örneğin 1. Mirdad,
2. Mirdad, 3. Mirdad....
Osmanlıdaki Sultan, Mısırdaki
Firavun gibi düşünülebilir.
Aslında Nemrud'da
"Mirdad"lara bağlıydı. Zerdüşt
gelimesi ile benzer bir şekilde
Mirdad (Güneş'ten gelen,
güneşin verdiği) anlamına
gelir. Günümüzdeki Mir:
Güneş, Dad (adden): Verme.

Ako Mihemed: Eger pirsgirêka Kerkükê neyê çareserkirin, pirsgirêka Kurdan çareser nabe

Birêvebirê Giştî yê Tora Medyayî
ya Rûdawê Ako Mihemed bangî

têghiştina dadmendiya İmam Hisân
a ji bo bindestan li ser gelê Kurd jî

û ev siyaset di serdemâ Sedam
Husân de berfirehtir bû û ev yek ji bo
gelê Kurd bû sedemâ neheqîyeke
mezin.

Her wiha Ako Mihemed diyar kir
ku madeya 58 a destûra demkî ya
Îraqê ya piştî 2003yan û madeya
140 a destûra mayînde ku ji bo çare-
serkirina pirsgirêka Kerkükê hatine
destnîşankirin, nehatine bicikirin û
ev rewş zirarî dide têkiliyên Kurd û
Şîyan.

Li aliye din, Ako Mihemed bal
kişand ser têkiliyên xurt ên rôberê
efsanevê yê Kürdistanê Mele Mistê-
fa Barzanî yên bi mercîyên Şîre re û
amaje bi girîngîya berdewamiya van
têkiliyan kir.

Ako Mihemed tekez kir ku Seyîd
Muhsîn El-Hekîm û Seyîd Mihemed
Baqr El-Sedr fetwayê qedexekirî-
na êrişen li ser gelê Kurd derxistibûn
û ev nêzîkatîyên dîrokî yên li ser
bingeha dadê dikarin ronahiyê bidin
çareseriya pirsgirêkîn îro.

Ako Mihemed di ahaftina xwe de
ku mijara Kerkükê nirxand, diyar kir
ku ev bajar di navenda pirsgirêka
Kurdan a li Îraqê de ye.

were sepadin.

Her wiha Ako Mihemed bi bîr xist
ku Şîre û Kurd di dîrokê de rastî zilm
û zordariyê hevşewe hatine û wiha
got:

"Têkoşîna li dijî zilm û zordariyê
bingehêke sereke ya Ehli Beytê ye.
Ji ber vê yekê divê Şîre di parastina
mafîn neteweya Kurd de pêşeng
bin."

Ako Mihemed di ahaftina xwe de
ku mijara Kerkükê nirxand, diyar kir
ku ev bajar di navenda pirsgirêka
Kurdan a li Îraqê de ye.

Mihemed amaje bi wê yekê kir
ku Erebkirina Kerkükê di pêvajoya
dîrokê de siyaseteke sistematîk bû

berpirs û serkirdeyên Şîre kir ku
Kerkük bibe beşike Herêma Kürdistanê.
Birêvebirê Giştî yê Tora
Medyayî ya Rûdawê Ako Mihemed
di Dîdara Duyemîn a Necef-Hewlîrê
de axivî. Dîdara Duyemîn a Necef-
Hewlîrê li bajarê Necefê ya Îraqê bi
piştgiriya Navenda Nebeyê, Naven-
da Rîwakê ya Bexdayê û Navenda
Naram Sîn ji aliye Navenda Lékolî-
nan a Rûdawê ve tê lidarxistin.

Birêvebirê Giştî yê Tora Medyayî
ya Rûdawê Ako Mihemed di ahaftina
xwe de bal kişand ser zilm û zor-
dariya ku ji dîrokê ve li Kurdan
hatiye kirin.

Ako Mihemed da zanîn ku divê

PKK rî nade Dezgayê Xêrxwaziya Barzanî li Rojavayê Kurdistanê alîkariya xelkê bike

Xelkê Rojavayê
Kurdistanê daxwaza
gehandina alîkariyan ji
Dezgayê Xêrxwaziya
Barzanî dikan, lê PKK
rî nade tîmîn Dez-
gayê Xêrxwaziya
Barzanî, ku hevkariyê
û alîkariyan bigehîrin
xelkê Rojavayê Kurdis-
tanê.

Li gor zanyariyê
BasNewsê idareya PKK li Rojavayê Kurdistanê ku nav li
xwe kiriye "Rêveberiya Bakurê Rojhilatê Sûriyê" û dest
PKK de ye, bi ti awayekî rî nade tîmîn Dezgayê
Xêrxwaziya Barzanî biçin Rojavayê Kurdistanê û alîkariya
xelkê bike. Ji aliye din ve tîmîn Dezgayê Xêrxwaziya
Barzanî li Efrînê hevkariyekî mezin li leqmiyan dike û du
tîm ji bo alîkariya koçberan û tenduristiyê pêkanîne.

Berpîrsê offsa Dezgayê Xêrxwaziya Barzanî li Efrînê
Rewac Hacî ji BasNewsê re ragehand: "Belê heta naha ji
aliye idareya rojava ve rî ji Dezgayê Xêrxwaziya Barzanî
re nayê dayîn ku em kar bikin. Xelk jî daxwaza alîkariyê
dike. Başe çîma li Efrîn em bikarin kar bikin, lê li idareya
xwaser em tîn qedexe kirin? Em rêxistînekî mirovî ne."

Ji aliye xwe ve endama rêveberiya ENKSê Esmehan
Dawud ji BasNewsê re ragehand: "PYD rî nade tîmîn
Dezgayê Xêrxwaziya Barzanî li Rojavayê Kurdistanê kar
bike, ji ber ew dibêjin divê logoya PYD li hemû paket û
otomobîl û alîkariyan bê dayîn. Ji bo wê jî karêwan
hatine qedexe kirin û xelk jî berdewam daxwaza alîkariyê
ji Dezgayê Xêrxwaziya Barzanî dikan."

Senatorê Amerîkî bangî Erdogan kir: Dev ji Kurdan berde

Senatorê Amerîkî John Kennedy li ser egara operasyoneke
Tirkiyeyê ya li Rojavayê Kurdistanê bangî Erdogan kir û got,
"Dev ji Kurdan berde." Senatorê Eyaleta Louisianayê ya

Amerîkayê yê Komariyan John Kennedy li Kongreya Amerîkayê
li ser rewşa Sûriyeyê û gefenê érişen Tirkiyeyê yên li Rojavayê
Kurdistanê gotarek pêşkesh kir.

John Kennedy Kurd wekî "dostê Amrîkayê" bi nav kir û hel-
westa Serokkomarê Tirkiyeyê Recep Tayyip Erdogan a li hem-
berî Kurdên Rojavayê Kurdistanê rexne kir.

"Kurdan DAIŞ têk bir"

Kennedy diyar kir ku di têkoşîna li dijî DAIŞê de rola Kurdan
girîng bûye û got:

"Eger ne ji Kurdan bûya dê hîn DAIŞê hebûna xwe berde-
wam bikira."

Wan DAIŞ têk bir û xîlafet rûxand û berpîrsê tunekirina
DAIŞê jî ew in.

Li Rojhilata Navîn di şerê li dijî DAIŞê de nêzîkî 20
Amerîkiyan cane xwe ji dest daye lê dostêne me yên Kurd di şerê
li dijî DAIŞê de zêdetirî 10 hezar kesen xwe ji dest dan û zêde-
tirî 30 hezar Kurd jî birîndar bûne."

"Erdogan dixwaze Sûriyeyê dagir bike"

Di beşike din a ahaftina xwe de Kennedy anî ziman:

"Birêz Erdogan ji Kurdan hez nake, ez dê vê yekê şirove
nekim. Lî belê li ser sînorê Tirkiyeyê Sûriyeyê komên çekdar û
tankê Erdogan hene û istixbarata me dibêje ku Erdogan hewl
dide Sûriyeyê dagir bike."

"Eger hûn destê xwe bidin porê serê Kurdan..."

John Kennedy ji Erdogan xwest ku dev ji Kurdên Rojavayê
Kurdistanê berde an na ew dê cezayan li ser Tirkiyeyê bisepînîn
û da zanîn: "Peyama min ev e; dev ji Kurdan berde, dev ji
welatiyê Sûriyeyê berde. Tirkiyeyê endamê NATOyê ye û hevalê
me ye lê ew wekî vê tevnagere. Eger hûn Sûriyeyê dagir bikin û
destê xwe bidin porê serê Kurdan, ez dê ji Kongreyê bixwazim
ku tiştekî bike, cezayen me dê alîkariya aboriya Tirkiyeyê nekin.
Dev ji kurdan berdin."

Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani Paris'te çok sayıda liderle görüştü

Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani, Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un daveti üzerine dün akşam Paris'te düzenlenen ikonik Notre-Dame Katedrali'nin yeniden açılış törenine katıldı.

Başkan Neçirvan Barzani, Elyse Sarayında Emmanuel Macron tarafından sıcak bir şekilde karşılandı.

Başkan Neçirvan Barzani, ABD Başkanı seçilen Donald Trump da dahil olmak üzere onlarca devlet

başkanıyla birlikte Notre-Dame Katedrali'nin yeniden açılış etkinliğinde hazır bulundu.

Başkan Neçirvan Barzani etkinlikte, ABD ile Başkan seçilen Donald Trump, Başkan Emmanuel Macron, Doğu Paris Süryani Kilisesi Patriği Mar Awa III. Katolikosu, Sırbistan Başbakanı Miloš Vučević, İtalya Cumhurbaşkanı Sergio Mattarella, Almanya Cumhurbaşkanı Frank-Walter Steinmeier, Estonya Devlet Başkanı Alar Karis,

Hollanda Başbakanı Dick Schoof, Fas Prensi Moulay Rachid, Avusturya Şansölyesi Karl Nehammer, ABD'li iş insanı Elon Musk eski ABD Dışişleri Bakanı John Kerry, FIFA Başkanı Giovanni Vincenzo Infantino ve davete katılan çok sayıda tanınmış sima ile bir araya geldi.

X hesabından açılışa ilişkin bir açıklama yapan Neçirvan Barzani, "Bu akşam, Paris'te ikonik Notre-Dame Katedrali'nin yeniden açılış

töreni için Cumhurbaşkanı Macron ve diğer liderlerle birlikteydim. Bu tarihi olay, ortak insanlık mirasımızı koruma konusundaki direncin bir simgesidir. Bu önemli başarı için arkadaşım Başkan Macron'u tebrik ediyorum" ifadelerini kullandı.

Başkan Neçirvan Barzani'nin törende Trump ile de bir araya geldiği ve geçen ay seçim zaferinden dolayı kendisini tebrik ettiğini öğrendi.

Notre-Dame Katedrali, Fransız

ulusal kimliğinin bir sembolü konumunda. 950 yıllık tarihi katedralde 2019'da büyük bir yangın çıktı. Ana çan kulesi ve vitray pencereleri yıkıldı, ancak kilisenin gövdesinin yapısı ayakta kaldı.

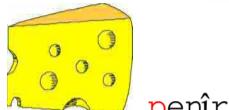
Binlerce zanaatkar ve mühendis, 700 milyon euroya mal olduğu bildirilen restorasyonda çalıştı.

Fransa, Kürdistan Bölgesi'nin uzun zamandır dostu ve müttefiki konumunda bir ülke.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Pp

penîr

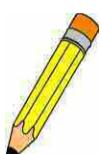
pîvaz

Ev çîye? Ev penîre.
Bu nödir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

Ev çîye? Ev pîvaze.
Bu nödir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is a onion.

perçemek

pêñûs

Ev çîye? Ev perçemek.
Bu nödir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

Ev çîye? Ev pêñûse.
Bu nödir? Bu qolëmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Ss

sêv

stêrk

Ev çîye? Ev sêve.
Bu nödir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is a apple.

Ev çîye? Ev stêrke.
Bu nödir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звёзды.
What is it? It is a star.

sêvik

Ev çîye? Ev seye.
Bu nödir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

Ev çîye? Ev sêvike.
Bu nödir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

Uu

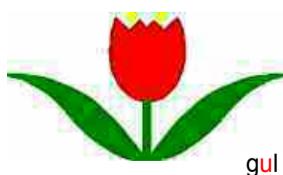
utî

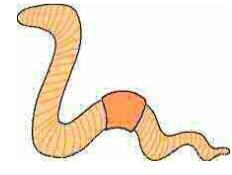
guh

Ev çîye? Ev utîye.
Bu nödir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is a iron.

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nödir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is a ear.

gul

kurme

Ev çîye? Ev gule.
Bu nödir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

Ev çîye? Ev kurme.
Bu nödir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

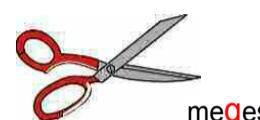
Qq

beq

Ev çîye? Ev qaze.
Bu nödir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

portqal

Ev çîye? Ev meqese.
Bu nödir? Bu qayçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

Ev çîye? Ev portqale.
Bu nödir? Bu portaqaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is a orange.

şêr

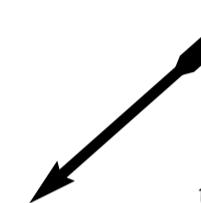
Ev çîye? Ev şere.
Bu nödir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

Rr

kêwrişk

Ev çîye? Ev kêwrîşke.
Bu nödir? Bu dovsandır.
Что это? Это зайц.
What is it? It is a rabbit.

tîr

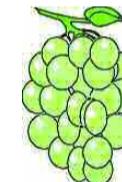
Ev çîye? Ev tîre.
Bu nödir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is a arrow.

rovî

Ev çîye? Ev roviye.
Bu nödir? Bu tüküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Tt

tîr

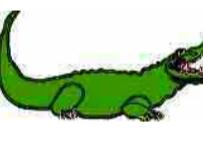
tûtî

Ev çîye? Ev tirîye.
Bu nödir? Bu üzümdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

pirtûk

Ev çîye? Ev pirtûke.
Bu nödir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsahe

Ev çîye? Ev tîmsahe.
Bu nödir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodil

Üû

bilûr

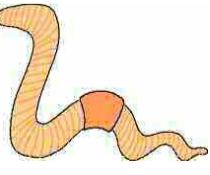

brûsk

Ev çîye? Ev bilûre.
Bu nödir? Bu tütökdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

Ev çîye? Ev brûské.
Bu nödir? Bu ildirimdir.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightning.

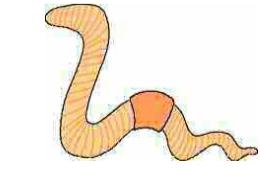
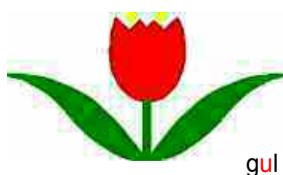
Üû

çûk

Ev çîye? ev dupiške.
Bu nödir? Bu əqrəbdır.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a skorpion.

Ev çîye? Ev kurme.
Bu nödir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

Üû

çav

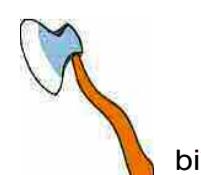
Ev çîye? Ev çavé.
Bu nödir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is a eye.

Vv

kevo

Ev çîye? Ev kevoke.
Bu nödir? Bu göyərçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon

bivir

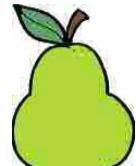
Ev çîye? Ev bivire.
Bu nödir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is a axe.

berçavik

Ev çîye? Ev berçavike.
Bu nödir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки
What is it? It is a glass.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

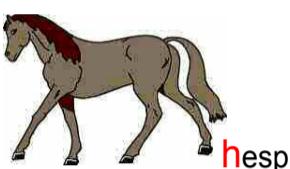
Hh

hirmê

hirç

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nədir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

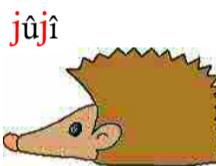
hesp

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nədir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.

hêştir

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nədir? Bu dəvədir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

Jj

jûjî

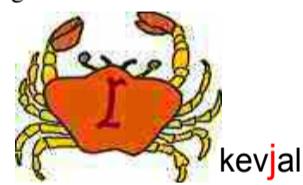

roj

Ev çîye? Ev jûjîye.
Bu nədir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

rojname

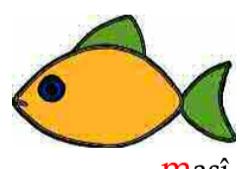

kevjal

Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nədir? Bu qəzətdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

Mm

mûz

masî

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nədir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

gamêş

meymûn

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nədir? Bu camışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

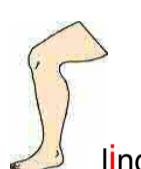
İi

dil

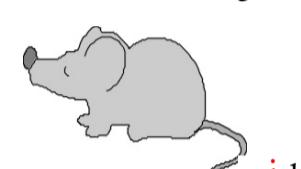
lepik

Ev çîye? Ev dile.
Bu nədir? Bu ürekdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

lîng

Ev çîye? Ev lînge.
Bu nədir? Bu dəvədir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nədir? Bu sıçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

îî

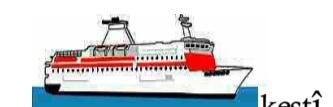
dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nədir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

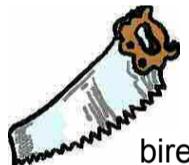
îsot

Ev çîye? Ev îsote.
Bu nədir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.

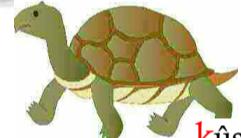

keşti

Ev çîye? Ev keştiye.
Bu nədir? Bu gəmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Kk

birek

kûsî

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nədir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nədir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is a owl.

kevçî

Ev çîye? Ev kevçîye.
Bu nədir? Bu qaşıqdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.

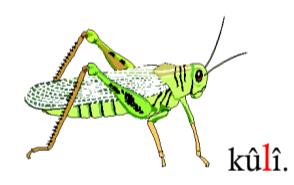
lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nədir? Bu dodaqdır.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

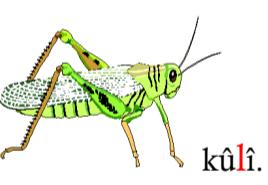
lîmor

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nədir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

xezal

Ev çîye? Ev xezale.
Bu nədir? Bu ceyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.

kûlî

Ev çîye? Ev kûlîye.
Bu nədir? Bu çeyirkedir.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a grasshopper.

Nn

nan

Ev çîye? Ev nane.
Bu nədir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

trêñ

Ev çîye? ev trêñe.
Bu nədir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

hûrbivîn

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nədir? Bu zerrəbindir.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

reng

Ev çîye? Ev renge.
Bu nədir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

ode

Ev çîye? Ev Odeye
Bu nədir? Bu otaqdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

sôl

Ev çîye? Ev sOle.
Bu nədir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

otobüs

Ev çîye? Ev otobûse.
Bu nədir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

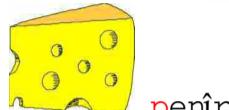

top

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nədir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a ball.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Pp

penîr

Ev çîye? Ev penîre.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

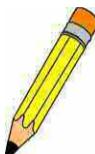
pîvaz

Ev çîye? Ev pîvaze.
Bu nədir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is a onion.

perçemek

Ev çîye? Ev perçemeke.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

pêñûs

Ev çîye? Ev pêñûse.
Bu nədir? Bu qoləmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Qq

beq

Ev çîye? Ev beq.
Bu nədir? Bu qurbağdır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çîye? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

Ev çîye? Ev meqese.
Bu nədir? Bu qayçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çîye? Ev portqale.
Bu nədir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is a orange.

Rr

şêr

Ev çîye? Ev şêre.
Bu nədir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

kêwrişk

Ev çîye? Ev kêwrişk.
Bu nədir? Bu dovsandır.
Что это? Это зайц..
What is it? It is a rabbit.

tîr

Ev çîye? Ev tîre.
Bu nədir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is a arrow.

rovî

Ev çîye? Ev rovîye.
Bu nədir? Bu tüküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

sêv

Ev çîye? Ev sêve.
Bu nədir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is a apple.

stêrk

Ev çîye? Ev stêrke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звёзда.
What is it? It is a star.

se

Ev çîye? Ev seye.
Bu nədir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

sêvik

Ev çîye? Ev sêvike.
Bu nədir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

Şş

şûr

Ev çîye? Ev şûre.
Bu nədir? Bu qilmedir.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çîye? Ev şeye.
Bu nədir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок..
What is it? It is a comb.

şîr

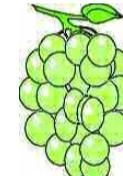
Ev çîye? Ev şîre.
Bu nədir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

şûše

Ev çîye? Ev şûseye.
Bu nədir? Bu şüsdür.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

Tt

tiîr

Ev çîye? Ev tirîye.
Bu nədir? Bu üzümdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

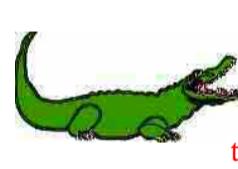
tûtî

Ev çîye? Ev tûtîye.
Bu nədir? Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай..
What is it? It is a parrot.

pirtûk

Ev çîye? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsâk

Ev çîye? Ev tîmsahe.
Bu nədir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodil

Uu

utî

Ev çîye? Ev utîye.
Bu nədir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is a iron.

guh

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is a ear.

Üû

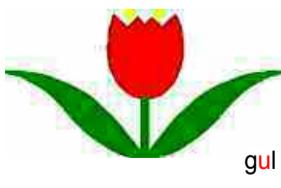
bilûr

Ev çîye? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütəkdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

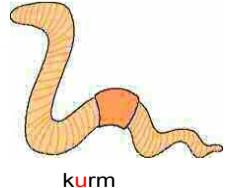
brûsk

Ev çîye? Ev brûske.
Bu nədir? Bu ildirimdir.
Что это? Это молния
What is it? It is a lightning.

gul

Ev çîye? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

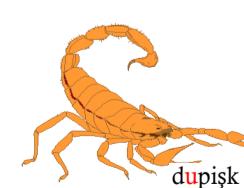
kurme

Ev çîye? Ev kurme.
Bu nədir? Bu quddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

çûk

Ev çîye? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица
What is it? It is a sparrow.

dupişk

Ev çîye? ev dupişke.
Bu nədir? Bu əqrəbdür.
Что это? Это скорпион
What is it? It is a skarpión.

Vv

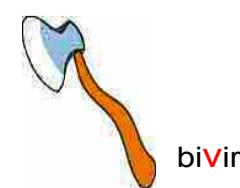
çav

Ev çîye? Ev caVe.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is a eye.

keVo

Ev çîye? Ev keVoke.
Bu nədir? Bu göyərçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon

bivir

Ev çîye? Ev bivire.
Bu nədir? Bu baltadır
Что это? Это топор.
What is it? It is a axe.

berçavik

Ev çîye? Ev berçavike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки
What is it? It is a glass.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww

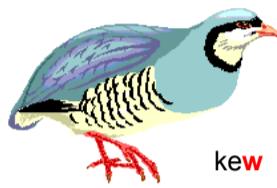
Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nödir? Bu ökdəkdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

Ev çîye? Ev wêne.
Bu nödir? Bu şekildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

Ev çîye? Ev ewre.
Bu nödir? Bu buluddur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nödir? Bu kəkkilikdir.
Что это? Это цесарка.
What is it? It is a partridge.

Xx

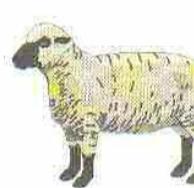
Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nödir? Bu arabüzəndir.
Что это? Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nödir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nödir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nödir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy

xîyar

Ev çîye? Ev xîare.
Bu nödir? Bu xiyardır.
Что это? Это огурец.
What is it? It is a cucumber.

heyve

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nödir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

1

çiya

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nödir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountair.

Zz

Ev çîye? Ev ziman.
Bu nödir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nödir? Bu zəngdir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nödir? Bu vedrədir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nödir? Bu iynədir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

ALFABÊ

	KURDİ	Azerî	
N b/s	ya bi tipêñ latinî	ya bi tipêñ kirîlî	Latinî
1	Aa	Aa	Aa
2	Bb	Бб	Bb
3	Cc	҆҆	Cc
4	Çç	Чч	Çç
5	Dd	Дд	Dd
6	Êê	Ее	Ee
7	Ee	Яя	Өө
8	Ff	Фф	Ff
9	Gg	Гг	Gg
10	Hh	Хх	Hh
11	Îî	Ии	Ii
12	Ii	Ьъ	Іі
13	Jj	Жж	Jj
14	Kk	Кк	Kk
15	Ll	Лл	Ll
16	Mm	Мм	Mm
17	Nn	Нн	Nn
18	Oo	Оо	Oo
19	Pp	Пп	Pp
20	Qq	Qq	-
21	Rr	Рр	Rr
22	Ss	Сс	Ss
23	Şş	Шш	Şş
24	Tt	Тт	Tt
25	Ûû	Үү	Uu
26	Uu	Юю	Üü
27	Vv	Вв	Vv
28	Ww	Ww	-
29	Xx	Хх	Xx
30	Yy	Йй	Yy
31	Zz	Зз	Zz

DIKARÎ BIXWÎNÎ

Востоковед Долгов: Турция готовится аннексировать Алеппо

Ведущий сотрудник Центра арабских и исламских исследований Института востоковедения РАН Борис Долгов считает, что после смены власти в Сирии территории арабской республики могут частично перейти под контроль других государств. Его слова передаёт РИА Новости.

Эксперт отметил, что в Сирии сталкиваются интересы Турции и Израиля. При этом воевать друг с другом страны вряд ли будут.

Долгов считает, что Израиль способен оккупировать часть территории Сирии. Турция же, возможно, готовится аннексировать Алеппо.

Ранее турецкий лидер Реджеп Тайип Эрдоган заявил госсекретарю США Энтони Блинкену, что Анкара выступает за сохранение территориальной целостности и единства Сирии.

Президент Курдистана встретился с командующим Международной коалиции

17 декабря президент Курдистана Нецирван Барзани принял генерал-майора Кевина Лихи,

командующего Международной коалиции по борьбе с "Исламским государством" (ИГ, ИГИЛ) в Ираке и Сирии.

Согласно заявлению офиса президента Курдистана, на встрече, в которой принял участие министр по делам пешмерга, обсуждались последние события в сфере безопасности в Ираке и Сирии и подчеркивалась необходимость укрепления сотрудничества между силами пешмерга, иракской армией и коалицией.

В ходе встречи Барзани подчеркнул важность постоянной поддержки Ирака со стороны Международной коалиции, высоко оценив совместную координацию с союзниками в борьбе с терроризмом. "Продолжение сотрудничества между всеми сторонами имеет ключевое значение для укрепления безопасности в Ираке", — сказал он.

Со своей стороны, генерал-майор Лихи похвалил силы Курдистана за их роль в "борьбе с терроризмом" и подтвердил приверженность коалиции "поддержке Ирака и Курдистана в целях поддержания мира, стабильности и устранения угрозы ИГИЛ".

На встрече также была подчеркнута необходимость дальнейшей совместной координации и консультаций для обеспечения стабильности, решения текущих проблем безопасности в регионе и обсуждения других вопросов, представляющих взаимный интерес.

Министр внутренних дел Курдистана обсудил сотрудничество в сфере безопасности со своей британской коллегой

Министр внутренних дел Курдистана Ребар Ахмед 19 декабря провел телефонный разговор с министром внутренних дел Великобритании Иветт Купер, чтобы обсудить ключевые вопросы безопасности и области, представляющие вза-

имный интерес. Региональное правительство Курдистана (КРГ) в своем заявлении сообщило, что министры обменялись взглядами на недавнюю динамику региональной безопасности, уделив особое внимание Сирии, и подчеркнули необходимость тесного сотрудничества для решения общих проблем.

"Они подтвердили свою приверженность борьбе с организованной преступностью и сдерживанию нелегальной миграции, подчеркнув необходимость совместных усилий по обеспечению стабильности и безопасности в регионе", — сказано в заявлении.

Подчеркнув важность прочных двусторонних отношений в решении этих насущных проблем, министр Ребар Ахмед выразил свою признательность за продолжающееся партнерство между Курдистаном и Соединенным Королевством.

Глава ДПК принял нового посла Чехии

Лидер "Демократической партии Курдистана" (ДПК) Масуд Барзани встретился с Яном Шнейдауфом, новым послом Чехии в Ираке.

Согласно заявлению ДПК, в ходе встречи "лидер Барзани поздравил посла с его новой ролью и пожелал ему успехов. Он подчеркнул исторические связи между курдским и чешским народами и стремление к укреплению этих связей".

В свою очередь, посол Чехии "поздравил президента Барзани с Днем флага Курдистана и успешными парламентскими выборами, состоявшимися в октябре, выразив надежду, что политические переговоры дадут положительные результаты, проложив путь к формированию нового правительства в регионе".

Со своей стороны Барзани выразил надежду на то, что "продолжающиеся дискуссии среди курдских политических партий

приведут к формированию нового правительства, которое будет уважать избирательный мандат".

"Посол также подчеркнул важность отношений между региональным правительством Курдистана и Чешской Республикой, выразив желание своей страны укреплять эти связи в различных

областях".

На встрече также обсуждались политическая ситуация и ситуация в сфере безопасности в Ираке и регионе, последние события и изменения в Сирии, а также будущее страны, в частности, права курдов и их роль в будущем Сирии.

Курды предлагают создать демилитаризованную зону в Айн-эль-Арабе на севере Сирии

Военный руководитель курдской коалиции "Силы демократической Сирии" (СДС) Мазлум Абди предложил создать демилитаризованную зону в пограничном с Турцией районе Айн-эль-Араб (курдское название Кобани).

"Мы подтверждаем нашу приверженность режиму прекращения огня и выступаем с инициативой о создании демилитаризованной зоны в городе Кобани", — написал Абди в X. Он сообщил, что курды готовы пойти на такой шаг "с тем, чтобы устраниć озабоченность Турции по поводу безопасности своих границ". При этом глава СДС отметил, что предлагаемая им зона будет находиться под контролем американ-

ских военных, которые "сформируют отряды для ее охраны".

9 декабря поддерживаемые Турцией формирования "Сирийской свободной армии" (ССА) начали наступление на позиции СДС в Манбидже и Айн-эль-Араб (Кобани). Военные действия между сторонами были остановлены после того, как США договорились с Турцией о перемирии, которое продлится до конца текущей недели.

В 2019 году Анкара провела в провинциях Хасеке и Ракка на севере Сирии военную операцию "Источник мира", создав вдоль границы 30-километровую зону безопасности. Ранее в результате военной операции "Щит Евфрата" в 2016-2017 годах появилась зона безопасности в треугольнике между пограничными городами Аазаз, Джераблус и Эль-Баб к северу от Алеппо. В 2018 году турецкие войска оккупировали регион Африн по итогам операции "Оливковая ветвь" против курдских отрядов.

В руках курдов находится 25% территории арабской республики, в том числе большая часть провинций Ракка и Хасеке, а также северо-восток Дейр-эз-Зора, где расположены нефтяные месторождения. С 2015 года в подконтрольных СДС районах создано не менее девяти военных баз США.

В Дохуке обезврежено более 500 мин и взрывчатых веществ

18 декабря Главное управление по делам разминирования в провинции Дохук Иракского Курдистана объявило об извлечении и обезвреживании более 500 наземных мин.

Представитель пресс-службы Управления Регер Бесфки сообщил "Shafaq News", что группа по разминированию и обезвреживанию боеприпасов успешно провела операцию в деревне Каваши района Симеле, обезвредив 530 взрывных устройств, в том числе артиллерийские снаряды, минометные выстрелы, ракеты РПГ, противопехотные мины, а также противотанковые мины, собранные в различных районах провинции Дохук.

Эти мины и взрывчатые вещества были заложены более 60 лет назад иракской армией в ходе войны с Ираном, а также партизанами "Рабочей партии Курдистана" (РПК) в современный период.

Взрывчатые вещества продолжают представлять постоянную

угрозу для гражданского населения на значительной части территории провинции Дохук, что требует постоянных усилий по обеспечению безопасности

местных сообществ. Национальный стратегический план по разминированию на 2022–2028 годы, поддерживаемый международными партнерами, такими как Женевский международный центр по гуманитарному разминированию и Служба ООН по вопросам деятельности, связанной с разминированием (ЮНМАС),

лежит в основе обязательств Ирака по разминированию.

Загрязнение Ирака наземными минами является следствием исторических конфликтов, в частности войны с Ираном 1980–1988 годов, войны в Персидском заливе 1991 года и вторжения коалиции во главе с США в 2003 году. Наличие самодельных взрывных устройств (СВУ) у таких группировок, как "Исламское государство", еще больше усугубляет проблему, приводя к тысячам жертв и инвалидов.

Прошу и умоляю Вас!

Мой отец Барие Бала - курдский поэт, писатель и драматург, член Союза писателей Курдистана PEN-a Kurd, ушел из жизни 25 мая 2020 года, оставив после себя колоссальное литературное наследие.

Его патриотические стихи вдохновляли и вдохновляют наших воинов на поле боя, а лирические стихи уже давно стали песнями, которые влюбленные молодые парни поют свои возлюбленным.

Вплоть до своей кончины, будучи тяжело больным, он не выпускал перо из рук и писал, повторяя:

– Я не увидел твоей независимости, Родина моя, так пускай мои дети и внуки хотя бы увидят, а я до последнего своего вздоха буду продолжать служить тебе!

Недавно я перебирал рукописи отца и нашел среди них обращение к курдским лидерам «Нîvî û îltîmaê dîkim (Прошу и умоляю Вас)», что по сути является его завещанием. Я счел нужным перевести его на русский, так как не все курды владеют курдским языком.

Прошу и умоляю Вас!
(заявление Барие Бала)

Наши мудрые руководители, знатоки политики, патриоты, благородные, достойные, храбрые, именитые и уважаемые лидеры, я обращаюсь к вам. Сегодня судьба нашего народа в ваших руках. Всевышний Бог наконец-то вспомнил про нас, улыбнулся нам. Наконец-то курды проснулись от тяжелого сна и требуют свои права.

Вы тоже встаньте и оглянитесь вокруг себя, и осознайте кто вы есть!

Такая возможность выпадает раз в жизни. Сегодня эта возможность в ваших руках. Возможность – это сокол, улетит, больше назад не вернется. Нужно продолжительное время, чтобы снова он вернулся.

Я пожилой, бедный, несчастный поэт, увидевший все горести и невзгоды, которые враги принесли нашему народу и нашей родине, всю свою жизнь оплакивающий судьбу курдов и Курдистана, поэт со сломанными крыльями, обездоленный, беспомощный и многострадальный, живущий вдалеке от Родины, от имени всего народа, превращенного в бесправного раба на своей земле, молю вас! Я склоняю перед вами свою голову и говорю:

Хватит уже!!! Хватит, чтобы наши кровожадные враги топтали нашу честь! Разрушали наши дома и присваивали себе наше имущество! Прятали нашу

(заявление Барие Бала)

историю! Уничтожали нас! Отрицали нас как народ! Приписывали себе нашу культуру! Закапывали в земле наши исторические памятники! Наших героев, витязей и храбрецов мучали в тюрьмах, вешали, расстреливали! В наших домах господствовали над нами! Как дикие волки истязали и мучали нас! Убивали наших отцов и матерей! Наших красавиц забирали в дома терпимости и проводили с ними свой досуг! Наших детей оставляли сиротами! Наши вершины дремали под снегом, а мы спали в грязи, слякоти, скверне, не поняв ничего из своей жизни! Сегодня мы есть, завтра нас нет! Как животное уходили из жизни, не оставив после себя ничего! Что мы видели в своей жизни? Ничего хорошего!

Вновь и вновь прошу, и умоляю Вас! Объединяйтесь! Не упускайте этот шанс, эту возможность! Дни освобождения нашей любимой Родины приближаются! Не повторяйте событий 1920-1923 гг.! Не говорите – «Я и только Я»! Пожалейте свой несчастный, обездоленный, разбросанный по всему миру народ!

Хватит!!! Объединяйтесь!!! Громким голосом заявите о себе! Со всей силой и мощью нанесите удар по врагу и провозгласите – «До здравствует наш независимый Курдистан!»

Как гадюке размозжите и раздробите голову нашего врага! Пускай как щенки заскулят и убегают с нашей родины туда, откуда они пришли и исчезнут там! Пусть бояться и трепещут перед нашим единством!

Запомните – «Если народ един, никто и ничто перед ним не устоит!» - гласит народная пословица! И я, увидев это, радостно воскликну:

- Родина сладка! И слаще него нет ничего!

И буду снова и снова повторять:

- Ах душа моя! Ах сердце мое! Пусть я буду жертвой тебе - Родина моя!

Пусть наш народ будет признан другими народами, как храбрый, патриотичный и героический народ! Пускай наш триколор займет свое место среди флагов государств мира! И никто больше не посмеет скинуть и растоптать его! Флаг – это честь и достоинство народа!

Я считаю нужным повторить слова из своего стихотворения:

*Dinya hejya, dinya rabû,
Kurd nebû yek, hişyar nebû,
Nika dike dewa heqe,
Hemû dibên: - Kurd neheqe.*

Мир задрожал, мир восстал

Курды не объединились, не пробудились
Ныне ведет он справедливую борьбу,
Все ему твердят – Ты виноват.

(построчный перевод Анаре Барие Бала)

Совместно решайте свои проблемы и единым фронтом заявите о независимости Курдистана! Отрежьте языки наших врагов, чтобы они больше не могли говорить – Курдов нет! Курды виноваты!

Курды есть! Курды здравствуют! И дай Бог в скором будущем Курдистан получит свою независимость! Все четыре части Курдистана будут объединены в единое мощное и прекрасное государство!

Барие Бала

поэт, писатель, драматург

Член союза писателей Курдистана PEN-a Kurd

Перевел с курдского языка

Публицист и переводчик

Анаре Барие Бала (Зердеште Кал)

Tu nûh hatî ser vê axê,
Şûn, milkê te li vir tune.
Dicle, Fırat çavêن minin,
Destê xwe jê vekişîne.

Ayasofya te kir mizgevt,
Min jî tev te li vir mêtî kir,
Çevlikamin ne Bîngole,
Destê xwe jê vekişîne.

Ji ku hatî, hetanî ku,
Pêş dîrokê rû reşî tu.
Qetîkarî, him jî kedxur,
Nabe bira, tu cara gur.

Agrî, Sîpan tacê minin,
Mûrad, Erez hêşrên minin,
Qazî, Barzan kalêن minin,
Dest ji axam vekişîne.

Te sedava gel helandin,
Reh-rîcalêن wan rizandin,
Ez kardûxim, ez nahelîm,
Dest pêşîra min vekişîne.

Erf, edetêm pêpez meke,
Qeyd-zincirê milêm veke,
Aşîtiyê bide gela,
Dostî bibe xemla dila.
Dest ji zûlmê vekişîne.
Dest ji zarêm vekişîne.

15-21 декабр 2024

AX BÊ WELATÎ, BÊ WELATÎ

Jana welêt, êşa welêt ez helandim, kirime rijî,
Xerîbê da ez keribîm, hêstra çavêm kirine tijî.
Dîsa iro ser min keniyan, min ra gotin, tu ku hatî,
Hineka jî tinaz kirin, em nizanin ci milletî?
Hişmetkar bûm ve ecêbê, ketim nava mitalê kûr,
Him kewgirîm, him ricifîm, xema birin heyamê dûr.
Min got: - Kurdim, xuluqîme ser vê axê, bendê xwedê,
Nolî gişka min jî mîtye, şîrê sipî bistanê dê.
Welatê min Kurdistanê, parek aran, parek zozan,
Dicle, Fırat rewşa minin, bahar-bahar dikin tofan.
«Mem û Zîn»ê, «Xec û Sîyabend», «Zembîfroş» fexa minin,
Kawe, Guhderz, Rustemê Zal tacê zérin serê minin.
Dîrokê da rêçam heye, li cahanê ew eyane,
Dew û dozen min kirine, her çar qulbê dinê zane.
Bextêm reş hat, rozgar rûyêm nekenîya, ji min dûr cû,
Ra û rosquet ji min stendin, zirav kirim nolanî mû.
Tew şerqa kal min aza kir, iro mame ez bê hêlin,
Ewlâdê min sêwî mane, birçî, tezî, dîkin zêrîn.
Him bin, him ser, axam kane, berê-berî da zane dinê,
Neyar dilêm kiriye çar par, dişewitîm nav vê zulmê.
Tew heyâ min hemû birin, ser pişta min agir dadan,
Dil-hinavê min peritîn, bûne cîyê kulan, derdan.
Qetîkara li welatê min kirine libasê sor,
Bav û birê min kirine, hepsî tarî bi destê zor.
Xasbaxçen min bûn goristan, kal û pîrê min dizérin,
Bûkê xemle ser bi xêlî, ber perda da hîvya mîrin.
Dê û xûşkêm dilûvînin, ji çar qulpa nayê îmdad,
Heta iro kesek tune xwînreja ra bêje cellad.
Murvîn dinê, reca dikim, werîn halêm bikin mîze,
Xwînreja ra idî bêjin, kîye kevin, kîye teze.
Dem hatîye, emê heqê xwe bistînîn bê şik, ese,
Kurdistana min cinnete, zûlmê derxin idî bese.

MİROVÊ DİNÊ, WERİN REHMÊ,
HEQÎQETÊ EŞKEREKİN

Hemû gotina rast bibêhin, halê Kurda baş mîzegin,
Bextê gelêm dest we daye, vê rêsîlyê qebûl mekin.
Welatê min, him ser, him bin lel û durre, berê-berî da,
Bok-beranê daykam dane, nexulqîne li tu erda.

Zerdeş, Kawe, Rustemê Zal, ser vê axê dê da bûne,
«Ker û Kulik», «Mem û Zîn»ê, «Xec û Sîyabend» li vir jîne.
Herîr, Bate, Feqî, Xanî, Hejar, Goran lawê vir in,
Lawê dayka mine mîrxas, serê Dehok vir jêkirin.

Em Manna ne, em Şûmîr in, Şeddadî ne, Mîdyâ kal in
Gav, rojêd me qet neçûne hêsa, rihet, bê dew-qal in.
Em Arî ne, Kesranî ne, eğit tu car nayên mirîne,
Çanda gelê mine zêrîn xemil daye çanda dinê.

Em Kardûx in, dîrokê da rêçêd gir-hûr me hîşfîye,
Kevn «Avêsta», Cejna Newroz, «Tet Bîsütûn» xezna me ne.
Mûyê hespa, ser darika me girêda, çê bû mûzîk,
Gelê dinê ji me hînbûn, veçêkirin boy xwe mûzîk.

Em, ne kedxur in, ne xwînrejî in, aşîtiyê av, hewa me,
Em karger in, cihan zû da midheyr maye ser keda me.
Têrrorîsta bînîn holê, heqîqetê eşkerakin,
Werin rehmê, qetil-zulmê, koletîyê me xilazkin.

XEWNÊ DA ÇÜBÜME KURDISTANÊ

Soqaqa ra dibuhurîm nav mitalê kûre, dûr da,
Nizanî bûm ci yê bibe, ci yê bêye iro jor da.
Dilikjîm, dixuldîrîm, geh beşer xaş, geh posîde,
Ewrê tarî tijî bûbûn, dihurmijîn zev bêhûde.
Kûr mitala ez hişyar bûm, welatê xwe min mîze kir,
Axa Xaliq boy me daye, dilekî şâ min hemêz kir.
Min xast hêdî pî bavêjim, nedît cîkî bê telp, bê xwîn,
Çar hewirdor quloz dibû, şîn û girî, qîrîn, qûjîn.
Rûyê erdê şewîtî bû, qızırî bû, dixast îmdad,
Birîndara nale-nal bûn, vedişîya li van heyat.
Dayîk û xûşk, zarê sêwî, zelûl-zelûl dikewgirîn,
Kalêن, pîrên birçî, tezî, hejaryê da divemirîn.
Çûm goristîn, kit, zo bûbûn tirb, ser kîlkê şêr gêrlîa,
Nav êgir da bûbûn rîj, gund, bajarê vike-vala.
Ji tirs-xofê, teyrik, tûjî melisi bûn ser hêlinâ,
Tew terewil ketibûne kevta, zaxa, binê lana.
Çem û kanî gevez bûbûn, daristana dikir hewar,
Gul, gulistan cilimî bûn, hêsrîn şewat danîne xar.
Çîya, banî dilerizîn, behra Wanê dikir îskîn,
Agrî, Sîpan xeyîdfî bûn, gazin dikir wan ji zemîn.
Dilêm tîr da, çokêm sist bûn, min kışandin ax û keser,
Ber çavên min yekcar reş bûn, geleb bende, him jî beşer.
Min got: - Xaliq, wedê hebû destê te da îlac, mimkûn,
Çima mirov te xuluqand, nîgara te dike kaf-kûn.

Barîyê Bala

CELLAD

Zimanê te boynet teye,
Ew ji min ra pêwîst nîne.
Zimanê min heyâ mine,
Destê xwe jê vekişîne.

Te Dardanêl kir milkê xun,
Ser wê tune qet çavê min.
Behra Wanê ruhê mine,
Destê xwe jê vekişîne.

Konstantînopol bû İstanbûl,
Cahan lal bû, ne axivî.
Amed, dîrok, rewşa mine,
Destê xwe jê vekişîne.

ДИПЛОМАТ

№ 47 (607) 15 - 21 декабря 2024 год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Масуд Барзани и спецпредставитель ООН обсудили формирование правительства и угрозы терроризма

19 декабря лидер "Демократической партии Курдистана" Масуд Барзани

штаба Барзани, на встрече с спецпредставителем ООН по Ираку Мохаммедом аль-Хасаном, чтобы обсудить

"стала" (ДПК) Масуд Барзани встретился со специальным представителем Генерального секретаря ООН по Ираку Мохаммедом аль-Хасаном, чтобы обсудить шаги, направленные на формирование нового правительства, и борьбу с террористическими угрозами.

Согласно заявлению

лось текущим политическим переговорам и шагам, предпринимаемым политическими фракциями курдского региона Ирака для создания нового правительства и управления делами в это критическое время.

Что касается ситуации в Сирии и регионе в целом, то в ходе переговоров основное

внимание уделялось рискам возрождения терроризма и экстремистских идеологий. "Возможность проникновения террористов из Сирии была определена как серьезная угроза, которая может иметь последствия для Ирака и всего региона", — говорится в заявлении.

Лидер ДПК и посланник ООН также обсудили важность координации мер безопасности между Региональным правительством Курдистана (КРГ) и федеральным правительством Ирака в связи с угрозой проникновения террористов.

В заявлении говорится: "Обе стороны выразили надежду на восстановление спокойствия в Сирии, желая стабильности в стране и решения ее проблем путем диалога и соглашений, которые отвечают интересам сирийского народа".

Президент Курдистана обещает поддержку и единство в праздничном послании езидам

В четверг, 19 декабря, президент Курдистана Нечирван Барзани выразил "сердечные приветствия" езидской общине

по случаю их религиозного праздника.

В своем сообщении, опубликованном на X, президент Барзани заявил: "Я сердечно поздравляю принца, религиозных лидеров и всех наших братьев и сестер езидов в Курдистане, Ираке и во всем мире. Желаю вам всем радостного праздника и мирного празднования".

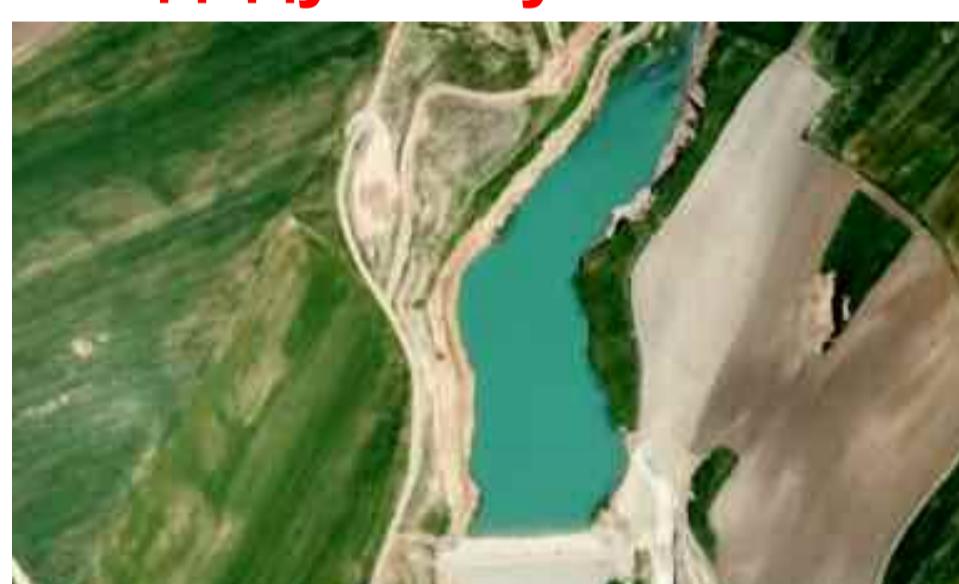
Президент Барзани подчеркнул: "Мы заверяем наших братьев и сестер езидов, что Курдистан всегда будет оставаться землей существования всех религий. Мы по-прежнему привержены поддержке и защите их прав и законных требований. Кроме того, мы продолжим работать над улучшением условий их жизни и восстановлением их территорий".

В Курдистане создадут искусственные пруды и леса

Министерство сельского хозяйства и водных ресурсов Иракского Курдистана в сотрудничестве со Всемирной продовольственной программой (ВПП) реализует планы по созданию искусственного леса и строительству трех стратегических прудов для повышения продовольственной безопасности и решения проблемы изменения климата.

В заявлении, опубликованном в среду, 18 декабря, министерство подтвердило проведение заседания совместного технического комитета. Встреча состоялась после выполнения рекомендаций в рамках Меморандума о взаимопонимании (МоВ) между министерством и ВПП.

Меморандум о взаимопонимании направлен на развитие сельскохозяйственного и ирригационного секторов, укрепление инфраструктуры продовольственной безопасности и ускорение программ по

смягчению последствий изменения климата в Курдистане и за его пределами.

В ходе встречи министерство и ВПП рассмотрели текущие проекты и наметили планы будущих инициатив, в том числе:

• Создание искусственного леса: ведется подготовка к проекту, охва-

тывающему 1200 гектаров в рамках инициативы в секторе садоводства.

• Стратегические пруды: изучаются три места для строительства, восстановления и обслуживания прудов, имеющих решающее значение для орошения и устойчивости сельского хозяйства.

• Очистка и восстановление вод:

усилия будут включать очистку тяжелой воды в районе Базиан и восстановление уровня воды на плотине Девана.

- Метеорология: Министерство планирует активизировать метеорологические станции и обучить персонал их использованию.

На встрече также подчеркивалась важность сотрудничества между министерством, инвесторами и владельцами стратегических сельскохозяйственных проектов по увеличению площади зеленых насаждений. На начало следующего года запланировано крупное мероприятие для согласования концепций по посадкам и проектам устойчивого развития.

Эти инициативы отражают приверженность министерства повышению устойчивости сельского хозяйства и экологической устойчивости региона при обеспечении активной поддержки местных фермеров.

ТӘSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHIR SÜLEYMAN
İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:
TAHİR SİLEMAN
УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
ТАХИР СУЛЕЙМАН
Tel: +994 50 352-33-18

Baş redaktorun müavini:
Tariyel Cəlil

Xüsusi müxbir:
Nofəl Ədalət

Региональный корреспондент:
Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakû Az1040, soqaq S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzeti bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.
e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NFŞ 005004966
BUSB-un Sabunçu rayon filialı
VÖEN 1800061582
H/h 438010000
Sifariş: 1500